

İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı
Değerlendirme Araştırması

Sami Gülgöz
Koç Üniversitesi

Nisan 2003

İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Değerlendirme Araştırması

İçindekiler

Giriş	3
Araştırmanın Yöntemi	4
Katılımcılar	4
Ölçüm Araçları	12
Veri Toplama Uygulaması	14
Bulgular	15
Sonuçlar	52
Yazarın Notu	54
Ek 1 - Örneklem özellikleri	55
Ek 2 - Veri toplama formu	61

İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Değerlendirme Araştırması

Okuryazarlık eğitimi yalnızca bir becerinin edinimi olmakla kalmaz, bireyin dünyaya bakışını tümünden yeniden biçimlendirir. Bu biçimlendirme yazı sistemlerinin kazandırdığı bakış açısının yaşamın pek çok alanında yaygınlaşmasıyla kendini gösterir. Genel kanı, kişinin sadece okuma ve yazma becerilerini edindiği yönündeyse de uzmanların okuryazarlığa bakışı bundan çok daha karmaşıktır. Kişiler, okuryazar ya da değil olarak nitelendirilmektense okuryazarlığın değişik düzeylerinde görülürler. İşlevsel okuryazarlık ise okuryazarlığın varsayıldığı toplumlarda okuryazarlığı varsayan işlevleri yerine getirebilmeyi anlatan kavramdır. Okuryazarlığın varsayıldığı toplumlarda gündelik yaşamı sürdürmek için gerekli olan birçok işlemi yapmakta okuryazar olmak birincil koşuldur. Bu tür toplumlarda okuryazar olmayan kişiler bir becerinin eksikliğini duymanın yanı sıra toplumda yer almakta ve gündelik işlevleri yerine getirebilmekte de sorunlarla karşılaşmaktadırlar.

Türkiye’de 1994 İnsani Gelişim Raporu’na göre yetişkin nüfusun ortalama okullaşma düzeyi 3,6 yıldır. Okuryazarlık oranı da bu düşük okullaşma düzeyi ile paralel olarak diğer ülkelere göre düşük görülmektedir. Okuryazarlığın eksikliği özellikle de kadınlar arasında belirginleşmektedir. Çeşitli kamu ve sivil toplum kuruluşları son yıllarda eğitime katkıda bulunma çabalarına girmişler ve bunların arasında da yetişkinlerin okuryazarlığına yönelik çalışmaları ayrı bir yer tutmuştur.

Yetişkin okuryazarlığını sağlamak üzere Halk Eğitim Merkezleri’nde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan yetişkin okuryazarlık programı uzun yıllardır hizmet vermektedir.

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) için Aydın Yücesan Durgunoğlu, Banu Öney ve Hilal Kuşcul tarafından geliştirilip yine AÇEV tarafından uygulanmakta olan İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı (İYOP) okuryazarlık eğitimini özellikle işlevselliği açısından ele alan, örgün eğitim kurumlarında eğitim almamış yetişkinlere yönelik bir programdır. İYOP, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından hazırlanmış olan okuryazarlık programından bazı yönlerde farklılaşan bir programdır.

Öncelikle İYOP, MEB programının bütün kelimeyi öğretmeye çalışan stratejisinden farklı olarak Türkçe’de her harfin bir sese tekabül etmesinin getirdiği düzenli ilişkiyi kullanarak harflerin öğretilmesine öncelik vermektedir. İYOP’un ikinci bir özelliği, sorgulayıcı düşünce ve çıkarsama yaparak, daha önceden bildiklerini hatırlayarak okuduğunu anlama süreçlerine de eğitim programı içinde ağırlık vermesidir. Programın bir başka özelliği gündelik yaşamda anlamlı olan bir takım faaliyetleri içermesidir. Örneğin, otobüs tarifesi ve kullanım kılavuzları okumak, iş başvurusunda gereken formları doldurmak, basit matematik işlemlerini yapabilmek, saati söylemek, telefon numaralarını, elektrik faturalarını ve fiyat etiketlerini okumak gibi işlevler bu programın içinde yer almaktadır. Aynı zamanda İYOP, katılımcıların toplumla olan ilişkilerine katkı sağlaması amacıyla gazete okuması gibi faaliyetleri de içermektedir.

Bu araştırmanın amacı, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) tarafından uygulamaları yürütülen İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı’nın (İYOP) etkilerini çok yönlü ve kapsamlı olarak değerlendirmektir. İYOP üzerinde daha önce küçük bir örneklem kullanılarak yapılan bir değerlendirme çalışması (Durgunoğlu, Öney ve Kuşcul, 1996), İYOP’un MEB programına kıyasla oldukça etkili olduğunu göstermiştir. Aydın Yücesan Durgunoğlu’nun (2000) yaptığı nicelikselsel bir başka çalışmada da İYOP’un temel okuryazarlık becerilerini geliştirmekteki etkileri gösterilmiştir. Kağıtçıbaşı, Gökşen ve Gülgöz’ün yaptığı bir çalışmada da İYOP’un amaçlanan etkilerinin ötesinde katılımcıların aile ilişkilerinde ve toplumsal becerilerde de kazanımları olduğu gösterilmiştir.

Bu çalışmada, okuryazarlık eğitiminin doğrudan kazandırması beklenen becerilerle bu tür bir eğitimin etkileyebileceği düşünülen diğer bilişsel becerilerin kazanım düzeyi değerlendirildi. İYOP katılımcılarının yanı sıra karşılaştırmaların yorumlanabilmesi için MEB okuryazarlık eğitimi katılımcıları ve okuryazar olmayan bir grup katılımcı da çalışmada yer aldılar. İYOP Değerlendirme Araştırmasının tasarımı öntest - sontest - takip yaklaşımının bir uyarlaması şeklinde hazırlanmıştır. Bu testlerin verildiği üç grup bulunmaktadır. Bunlar, İYOP katılımcıları, MEB kursları katılımcıları ve bu gruplara eşdeğer özelliklere sahip olup herhangi bir kursa devam etmeyen okumaz yazmaz yetişkinlerden oluşan kontrol grubudur. Bu gruplara kurs öncesinde (öntest), kursun 90’ıncı saati tamamlandığında, kurs sonrasında (120 saat bitiminde, kontrol gruplarına bu sontest, öntestin verilişinden 2 ay kadar sonra verildi);

İYOP grubuna İYOP 2'den sonra ve tüm gruplara kendilerine verilen son testten 4-6 ay sonrasında testler verildi.

Okuryazarlık eğitiminin doğrudan etkilemesi beklenen beceriler arasında harf okuma ve yazma, kelime okuma ve yazma, metin okuma ve anlama, sayı okuma ve yazma, matematik işlemi yapma gibi beceriler yer almaktadır. Bu becerilerin yanı sıra okuryazarlık eğitiminden dolayı olarak etkilenmesi beklenen beceriler arasında hikaye oluşturma, çıkarım yapma, çalışma belleği kapasitesi, anlatılan hikayeleri hatırlama, sözcük bilgisi gibi beceriler yer almaktadır. Bu çalışmada her iki beceri türünü ölçme amacıyla ölçekler geliştirilmiştir.

İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı'nın İstanbul'daki uygulamalarının bir değerlendirmesini yapmak ve programı Halk Eğitim Merkezleri'nce yürütülen MEB kursları ile karşılaştırmak amacıyla İYOP değerlendirme araştırması Eylül 2001'de başlamıştır. Bu tarihten sonra ilk aşama olan değerlendirme formlarının oluşturulması, bu formda yer alan soruların pilot testlerinin yapılması ve değerlendirme araştırmasının tasarımı yapılması işlemleri Kasım ayına kadar tamamlanmış ve hemen ardından veri toplama sürecine geçilmiştir. Veri toplama süreci Kasım 2002'de tamamlanmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Katılımcılar

İYOP değerlendirme araştırması için İstanbul ilinde yaşayan 449 katılımcı en az bir kez araştırmanın ölçeklerine tabi tutuldu. Katılımcıların araştırmanın çeşitli aşamalarına göre dağılımları Tablo 1'de gösterilmektedir. İYOP grubundaki katılımcılar, Kasım 2001 ile Kasım 2002 tarihleri arasında İstanbul'da çeşitli merkezlerde eğitim alan kişilerden araştırmaya katılmayı kabul edenlerden oluşmaktaydı. MEB grubundaki katılımcılar da yine Kasım 2001 ile Kasım 2002 tarihleri arasında İstanbul'da çeşitli halk eğitim merkezlerinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın okuryazarlık kurslarına katılmakta olan kişilerden araştırmaya katılmayı kabul edenlerden oluşmuştur. Kontrol grubuna dahil edilen katılımcılar ise bu iki grubun katılımcılarından elde edilen isimlerden elde edilen okuma yazma bilmeyen kişiler olmuştur.

Katılımcıların eğitim programlarına katılmadan önceki düzeylerini belirleme amacıyla kullanılan ön ölçüm sırasında 449 katılımcıdan 38'inin ölçekleri gerek katılımcıların ölçekleri tamamlanmasından dolayı gerekse araştırmada ölçekleri uygulayan anketörlerin hatalarından dolayı iptal edilmiştir. Tablo 1'de görülen sayılar, iptal edilen ya da kullanılamaz durumda olan yanıt formlarından geriye kalan kullanılabilen katılımcı cevap formu sayılarını göstermektedir.

Tablo 1. Araştırmanın çeşitli aşamalarında katılımcı sayıları

	ÖN ÖLÇÜM	90. SAAT	120. SAAT	200. SAAT (İYOP 2)	TAKİP
<i>İYOP</i>	164	117	119	89	106
<i>MEB</i>	118	91	53		71
<i>KONTROL</i>	129	84			69

İYOP 120 saatlik bir eğitim programı olarak yürütülmektedir ancak MEB programı kimi merkezlerde 90, kimilerindeyse 120 saatlik programlar olarak uygulanmaktadır. Bu nedenle İYOP katılımcıları hem 90 hem de 120 saat sonunda ölçekleri yanıtlamışlardır. Aynı şekilde 120 saat uygulamasına sahip olan MEB kursu katılımcıları da 90 ve 120 saat sonrasında, sadece 90 saat eğitim uygulayan bölgelerdeki katılımcılar ise sadece 90 saat sonunda araştırmaya katıldılar. İYOP eğitiminin etkisini ölçme amacıyla yapılan bu araştırmada İYOP'nın ikinci aşaması olan 80 saatlik eğitimin sonunda da bir kısım katılımcıya ölçekler uygulanmıştır. Tüm katılımcıların son eğitimlerinden sonraki ölçümlerinden 4 - 6 ay sonra ise takip amacıyla ölçekler bir kez daha uygulanmıştır.

Sayılardaki değişimler hem uygulanan eğitimlerden dolayı ortaya çıkan dalgalanmaları hem de çeşitli nedenlerle (örneğin, kişi şehir dışında olduğu için, görüşmeyi kabul etmediği için, hasta olduğu için, başka bir kursa gitmeye başladığı için, ve benzeri) ölçeğin uygulanmadığı durumları yansıtmaktadır. Ön ölçümden takip çalışmasına kadar süren

zaman aralığında katılımcıların % 60 kadarı korunabilmiştir. Kaybın önemli bir bölümü (% 29) ön ölçüm ile 90 saat sonrasında olmuş, gruplar arasında da katılımcı kayıpları açısından önemli farklar gözlenmemiştir.

Tablo 2. Ön ölçüm ile 90 saat sonrası ölçüm arasında kayıpların nedenleri.

Görüşme yapamama nedeni	İYOP	MEB	Kontrol
Kursu bıraktı	19	14	
Görüşmeyi kabul etmedi	19	7	27
Başka bir kursa gitmeye başladı			5
Hasta	3	2	2
Adres değişikliği			2
Şehir dışında	2	1	5
90 saat görüşmesi için belirlenen süre sınırları aşıldı	4	4	
Diğer			3

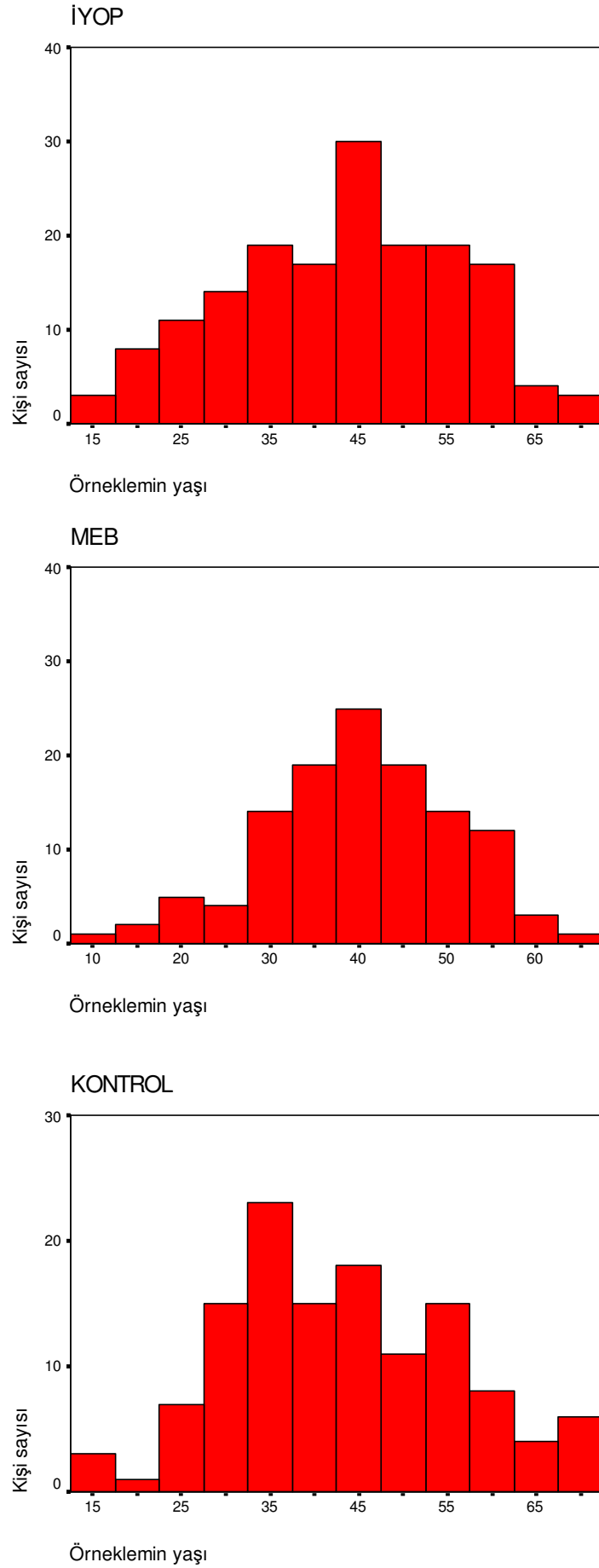
Örneklemin diğer özelliklerine gelince de araştırmaya katılan üç grup katılımcının birçok yönden benzer özelliklere sahip olduğu gözlenmiştir. Örneklemin yaş istatistikleri Tablo 3’de gösterilmiştir. Bu tabloda görüldüğü gibi örneklem 11-72 yaş arası kadınlardan oluşmuştur. Gruplar arasında ise çok düşük farklar olduğu ortalama ve standart sapmalara bakılınca görülmektedir.

Tablo 3. Örneklemin yaş istatistikleri.

	İYOP	MEB	Kontrol	Tüm grup
Ortalama	43,23	40,24	43,39	42,41
Standart Sapma	12,71	10,53	12,90	12,23
Medyan	44,00	40,00	42,00	42,00
Minimum	15	11	14	11
Maksimum	72	65	72	72

Şekil 1 ayrıntılı olarak her grubun yaş dağılımını ayrı grafikler olarak göstermektedir. Bu dağılımlar da üç grubun yaş dağılımı olarak birbirine oldukça benzer özellikler sergilediğini göstermektedir. Her üç grupta da en kalabalık yaş grupları 30 - 50 yaşları arasında görülmektedir.

Şekil 1. Gruplara göre yaş dağılımı.

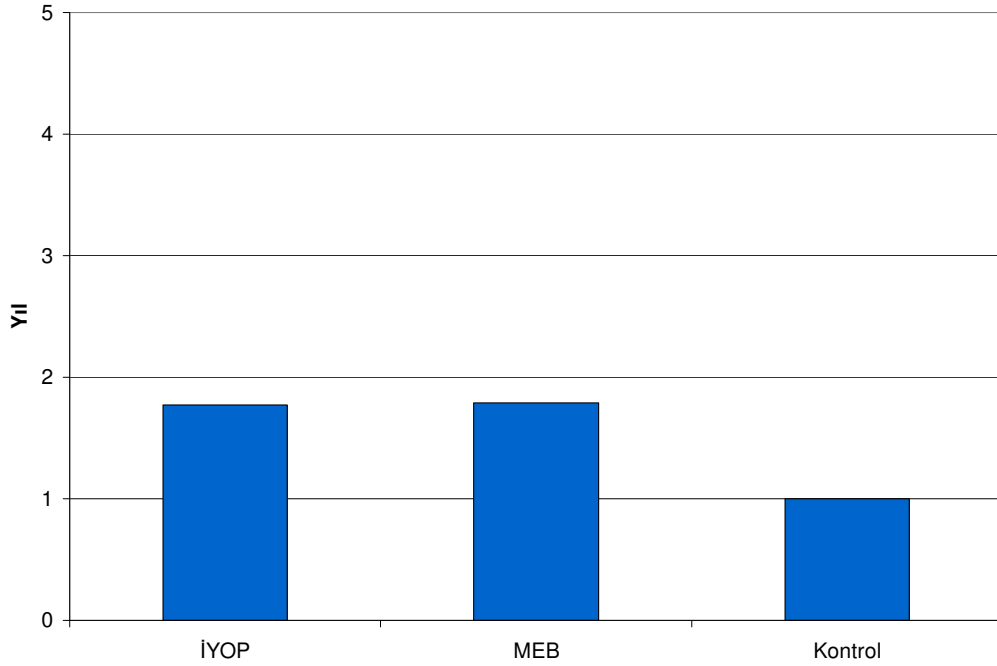
Tablo 4, örneklem grubunda okullaşma oranlarını göstermektedir. Bu oran İYOP katılımcılarında %13, MEB grubunda %15, Kontrol grubunda ise %27 olmuştur. Kurslara katılmakta olan gruplarda kontrol grubuna oranla daha düşük olan okullaşma oranı birbirine çok yakındır.

Tablo 4. Gruplara göre okula giden ve gitmeyen katılımcı sayıları.

	İYOP	MEB	Kontrol	Tüm Gruplar
Okula Giden	22	18	34	74
Okula Gitmeyen	142	101	90	333

Şekil 2, örneklem gruplarının içinde okula gitmiş olan katılımcıların yıl temelinde toplam eğitim durumlarını göstermektedir. Burada da görüldüğü gibi grupların ortalamaları bu yaş gruplarının okula gitmiş olduğu dönemde geçerli olan beş yıllık zorunlu eğitimi yerine getirmiş olmaktan çok uzaktır. Ortalama olarak İYOP ve MEB grupları 1,8 yıl eğitim kurumlarına devam etmiştir. Bu ortalama hiçbir kursa katılmayan kontrol grubu içinse 1,0 olarak görülmektedir.

Şekil 2. Örneklem gruplarının eğitim ortalamaları.

Tablo 4 ve Şekil 2'deki bilgiler bir araya getirildiğinde ortaya çıkan görüntü İYOP ve MEB katılımcılarının yaklaşık %15 oranında okula devam etmiş oldukları ve devam etmiş olanların da ortalama olarak 1,8 yıl okula devam ettikleridir. Bu iki gruptan farklı bir görüntü ortaya koyan kontrol grubu aslında nitelik olarak çok değişik değildir, şöyle ki, her ne kadar okullaşma oranı bu grupta diğerlerine göre daha yüksekse de (%27) okula gitmiş olan grubun ortalama okullaşma yılı 1,0 düzeyinde kalmıştır. Bu nedenle, bu grubun okullaşma oranının gerçekte İYOP ve MEB gruplarından önemli derecede yüksek olmadığı savunulabilir.

Örneklem grubu, katılımcıların doğum yerleri açısından da çeşitlilik sergilemektedir. Her ne kadar katılımcıların tümü İstanbul ilindeki kurslardan ve benzeri yerleşim bölgelerinden seçilmişse de Türkiye'nin 54 ilinden katılımcılar örneklemde yer almıştır. Tablo 5 illere göre katılımcı gruplarının sayılarını vermektedir. Farklı araştırma gruplarının buldukları semtler dolayısı ile bazı illerde doğan katılımcıların sayılarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak, bölgesel dağılım göz önüne alındığında gruplar arasında sorun teşkil edecek derecede farklılıklar görülmemektedir. Aksine, Türkiye'nin birçok bölgesinde doğan kişilerin

araştırmanın katılımcıları arasında bulunması araştırmanın farklı bölgelerdeki nüfusları temsil etmesi açısından çok önemlidir. Yalnızca İstanbul bölgesindeki programların bu değerlendirme çalışmasına alındığı düşünülürse farklı bölgelerde doğan kişilerin örnekleme bulunması sonuçların diğer bölgelerdeki programlara genellenebilmesini kolaylaştırabilir.

Tablo 5. Katılımcıların araştırma gruplarına göre doğdukları iller.

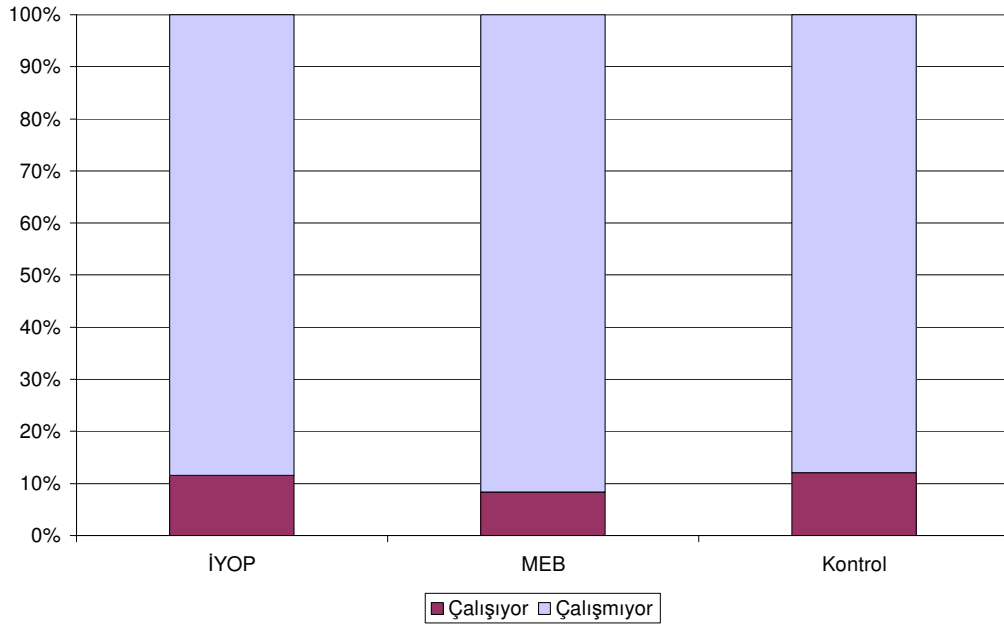
Doğum Yeri	Grup			Toplam
	İYOP	MEB	Kontrol	
Adana	1			1
Adıyaman	3	4		7
Afyon		1		1
Ağrı	2	7	4	13
Amasya		1	1	2
Ardahan	5	4	3	12
Artvin	1			1
Bartın	1			1
Batman		2	2	4
Bayburt	1	2	1	4
Bingöl	5	1	1	7
Bitlis	5	3	1	9
Bolu			1	1
Çankırı	5		1	6
Çorum	5		1	6
Denizli		1		1
Diyarbakır	3		1	4
Elazığ	1	1	2	4
Erzincan	15	2	4	21
Erzurum	8	1	6	15
Giresun	9	1	2	12
Gümüşhane	2	2		4
Hatay			1	1
Iğdır	3	1	1	5
Isparta	3		1	4
İstanbul	4	4	3	11
Kahramanmaraş	1	1	1	3
Karabük	1	1	1	3
Kars	2	7	8	17
Kastamonu	7	8	6	21
Kayseri	4	1	2	7
Kırklareli	1			1
Konya		2	1	3
Kütahya		1	1	2
Malatya	3	7	1	11
Mardin	6	2	5	13
Muş		2	2	4
Nevşehir		1	1	2
Niğde	2	1		3

Ordu	7	3	4	14
Rize	5	3	6	14
Sakarya	2		1	3
Samsun	2	3	1	6
Siirt	2	13	6	21
Sinop	3		7	10
Sivas	14	12	17	43
Şanlıurfa			1	1
Tekirdağ	1			1
Tokat	4	8	3	15
Trabzon	4	2	1	7
Tunceli	2	2	5	9
Van	2		1	3
Yozgat			1	1
Zonguldak	3		2	5

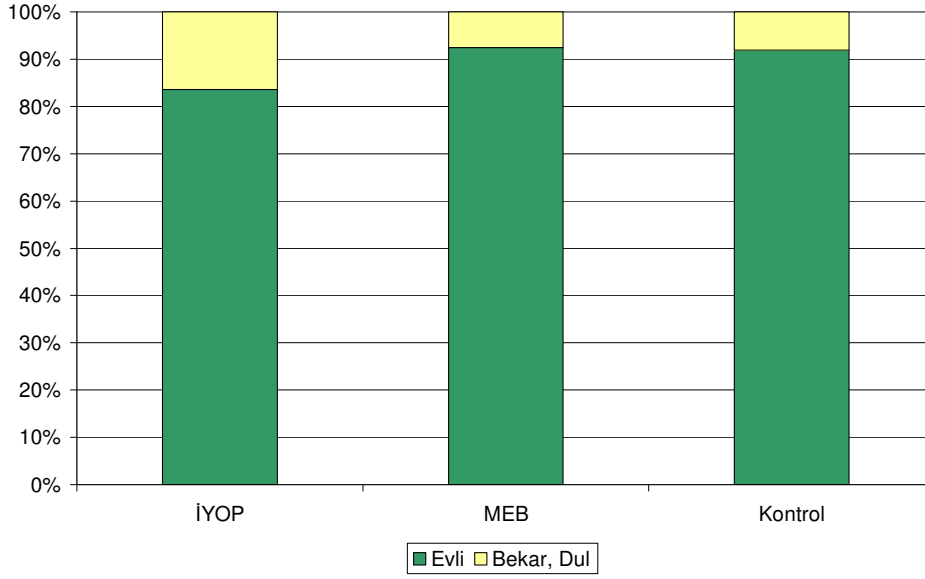
Araştırmaya katılan katılımcıların %11'i evlerinin dışında bir işte çalışmakta olduklarını bildirdiler. Çalışma durumlarının araştırmaya katılan farklı gruplara göre dağılımı Şekil 3'de gösterilmiştir. Gruplar arasında çalışma oranları açısından da önemli bir benzerlik bulunduğu görülmektedir.

Şekil 3. Gruplara göre katılımcıların bir işte çalışma oranları.

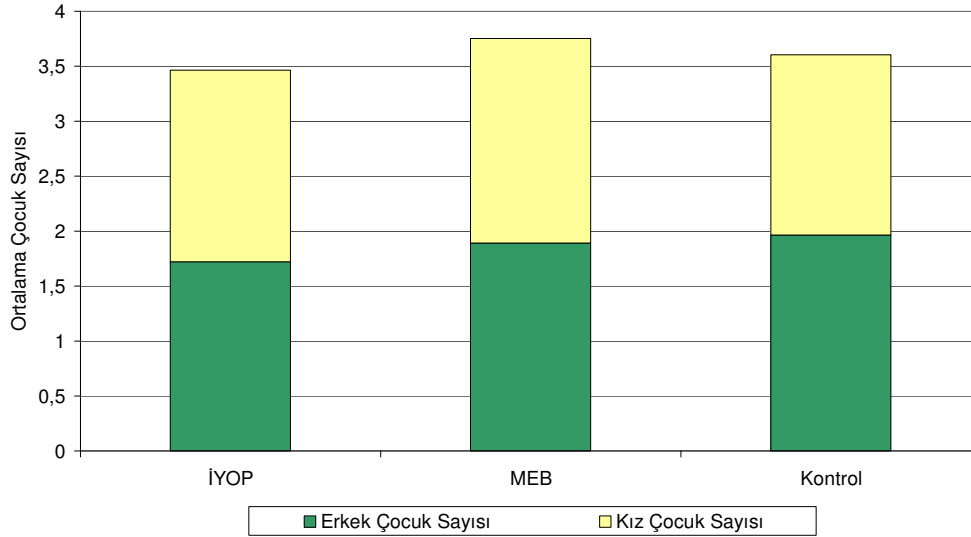
Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde de her grupta %80'in üzerinde bir oranın evli oldukları görülmektedir. Şekil 4, gruplara göre evli olanların oranlarını göstermektedir. Burada da her üç grupta önemli benzerlikler olduğu göze çarpmaktadır.

Şekil 4. Gruplara göre katılımcıların medeni durumları.

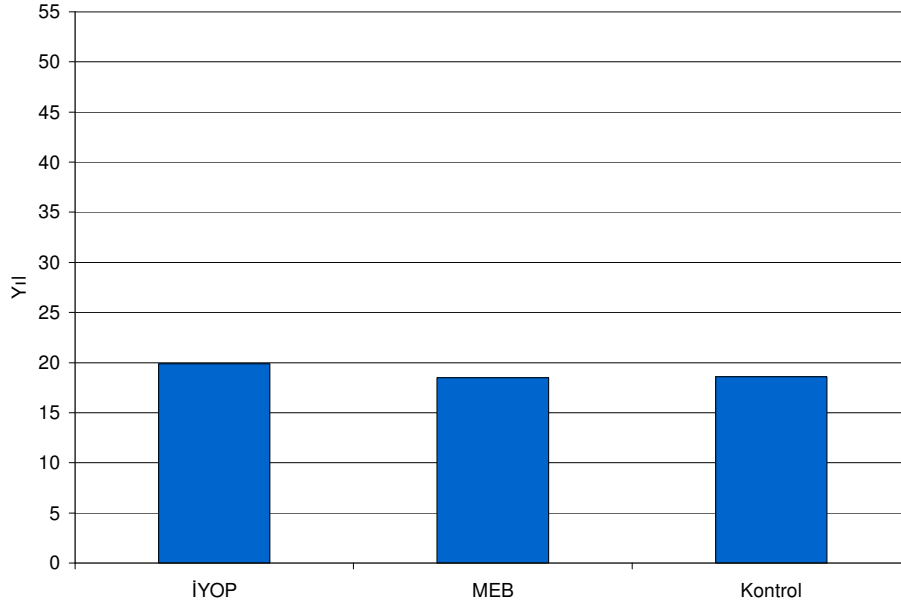
Bu gruplarda, evli olmayanlar arasında hem hiç evlenmemişler hem de boşanmış ya da eşini kaybetmiş olanlar yer almaktadır. Çocuk sahibi olanlar da her üç grupta çok yüksek orandadır. İYOP grubunda katılımcıların %89'u, diğer iki grupta ise %95'i çocuk sahibidir. Şekil 5, grupların ortalama kız ve erkek çocuk sayılarını göstermektedir. Görüldüğü gibi gruplar arasında çocuk sayısı açısından önemli bir farklılık görülmemektedir.

Şekil 5. Ortalama kız ve erkek çocuk sayıları.

Son olarak araştırmaya katılan grupların İstanbul'da yaşamış oldukları süreye bakabiliriz. Bu açıdan da gruplar birbirlerine oldukça benzemektedirler. Genel dağılıma bakıldığında yaşamının 55 yılını İstanbul'da yaşamış olanlardan araştırmadan birkaç ay önce İstanbul'a gelmiş katılımcıya kadar çok geniş bir dağılımda katılımcılar bulunduğu görülmektedir. İYOP ve MEB kursu katılımcılarıyla kontrol grubundaki katılımcılar karşılaştırıldıklarında (Şekil 6) İstanbul'da bulunma yılı ortalamalarının çok benzer oldukları görülmektedir.

Şekil 6. Araştırmaya katılan grupların İstanbul'da yaşamış oldukları yıl sayısı

Örneklem gruplarının başka açılardan karşılaştırılması ve özelliklerinin görülmesi de mümkündür. Bu amaçla, eşinin eğitim durumu, okula giden çocuk sayısı, çalışma yılı sayısı gibi bazı özellikleri gösteren tablolar Ek 1'de bulunmaktadır.

Ölçüm Araçları

Araştırmada ölçme amacıyla kullanılması tasarlanan ölçekler öncelikle ne tür becerilerin ölçülmesinin hedeflendiğinin bir dökümünü yaparak oluşturulmuştur. Burada ilk aşamada gereken, bir yandan okuma-yazma becerilerini ölçecek ölçekleri geliştirirken diğer yandan da okuryazar olmayan kişilerin zihinsel becerilerini okuma-yazma becerilerinden bağımsız olarak ölçebilecek araçları da geliştirebilmektir. Bilimsel literatürün taranmasıyla ve kullanılmakta olan çeşitli ölçeklerin incelenmesiyle önce bir dizi ölçek tasarlanmıştır. Bu taslakların üzerine değişik zorluk düzeylerinde sorular oluşturulmuştur. Bu sorular okuryazar olmayan kadınlarla düşük düzeyde okuma yazma bilgisine sahip hedeflenen örnekleme benzer özelliklere sahip bir pilot grup üzerinde denenmiştir. Bu deneme sonucu yapılan analizler bazı soruların çıkarılması veya değiştirilmesiyle, bazı ölçeklerin ise tümünden araştırmadan çıkarılmasıyla sonuçlanmıştır.

Pilot çalışma sonrası son halleri verilen ölçekler bazı içerik sorularının ve demografik bilgi sorularının eklenmesiyle bir ankete dönüştürülmüştür. Ankette yer alan ölçümler şunlardır:

Bilgi Ölçümleri:

- Harf okuma
- İçerik

Sözel Beceri Ölçümleri:

Temel Sözel Beceriler:

- Sözcük anlamı
- Zıt anlam
- Kelime okuma
- Kelime yazma
- Kelime okumadaki performans
- Kelime yazmadaki performans

Karmaşık Sözel Beceriler:

- Tablo okuma
- Hikayelerdeki temel fikrin hatırlanması
- Hikayelerdeki ayrıntıların hatırlanması
- Çıkarım yapma
- Uydurulmuş kelimeler
- Dinleme parçası
- Okuma parçası
- Kompozisyon
- Okuma parçasındaki performans

Sayısal Beceri Ölçümleri:

- Sayma
- Aritmetik
- Sayı yazma
- Toplamadaki performans
- Sayı yazmadaki performans

Şekilsel Beceri Ölçümleri:

- Şekillerin oryantasyonu
- Şekillerin boyutu
- Şekillerin doğruluğu
- Şekillerin yerleştirilmesi
- Şekil çizmedeki performans

Bellek Kapasitesi Ölçümleri:

- Düz sayı tekrarı
- Ters sayı tekrarı
- Kelime tekrarı
- Nesne sayı eşleme
- Resim sayı eşleme

Öykü Şeması Ölçümü:

- Resim dizme
- Resim dizmedeki performans

Bir örneği Ek 2'de verilen bu anketin uygulanmasından sonra ölçek oluşturan maddelerin iç tutarlılık ölçümleri yapılmış, Tablo 6'da görülen Cronbach alfa katsayıları elde edilmiştir. Bu katsayıların oldukça tatmin edici oldukları düşünüldüğünden bu ölçeklerin analizlerde kullanılmasına karar verilmiştir.

Tablo 6. Ölçeklerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları

Ölçek	Madde Sayısı	Alpha
Şeklin Aynısını Çizme Toplam	44	0.90
Şeklin Aynısını Çizme - Oryantasyon	11	0.66
Şeklin Aynısını Çizme - Boyut	11	0.76
Şeklin Aynısını Çizme - Doğruluk	11	0.84
Şeklin Aynısını Çizme - Yerleştirme	11	0.72
Şeklin Aynısını Çizme Süresi	11	0.90
Düz Sayı Tekrarı	6	0.62
Ters Sayı Tekrarı	6	0.69
Kelime Tekrarı	4	0.43
Resim Sayı Eşleme	7	0.83
Nesne Adı Sayı Eşlemesi	5	0.65
Olay Tekrar Etmede Ana Fikir Hatırlama	29	0.85

Olay Tekrar Etmede Ayrıntı Hatırlama	4	0.81
Çıkarım Yapma	4	0.33
Sayma	5	0.53
Aritmetik	10	0.73
Resim Sıralama	3	0.55
Resim Sıralama Süre	3	0.67
Sözcük Anlamları	27	0.84
Zıt Anamlı Kelimeler	18	0.89
Uydurulmuş Kelimeler	25	0.95
Dinleme Parçası	8	0.57
Kelime Okuma	7	0.95
Kelime Okuma Süre	7	0.87
Okuma Parçası	8	0.95
Kelime Yazma	26	0.98
Kelime Yazma Süre	26	0.95
Sayı Yazma	6	0.77
Sayı Yazma Süre	6	0.78
Kompozisyon Yazma	6	0.59

Veri Toplama Uygulaması

Araştırmanın verileri Ek 2'de görülen veri toplama formları kullanılarak katılımcıların evlerinde toplanmıştır. Bu amaçla çeşitli üniversitelerin öğrencilerinden oluşan anketör ekipleri beş ayrı zamanda uygulanan bir günlük eğitime tabi tutulmuşlardır. Bir günlük anketör eğitiminin ilk aşamaları veri toplama formlarının incelenmesi ve her soru türünde neler yapılacağına ayrıntılı bir biçimde anlatılmasından oluşmuştur. İkinci aşamada anketörler birbirleriyle eşleştirilerek birbirlerine anketi uygulamış, anketör eğitimcileri de bu sırada onları izlemiş ve gerekli düzeltmeleri yapmışlardır. Daha sonra anketörlerden okuma yazma bilmeyen iki kişi ile anket yapıp dönmeleri istenmiştir. Anketörlerle bu uygulamaların üzerinden geçilmiş ve gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra yeterli bulunan anketörler veri toplama işlemine başlamışlardır.

Veri toplama aşaması için İYOP öğretmenleri ile MEB kurslarının öğretmenlerinden öğrencilerine ait adres ve telefon numaraları, öğrencilerin izniyle alınmıştır. Bu bilgiler anketörlere verilmiştir ve anketörler de bu bilgileri kullanarak katılımcılardan belirli zaman sınırlamaları dahilinde randevu almışlardır. Anketlerin zamanlanmasında göz önüne alınan en önemli unsur eğitimde geçen süreyi doğru temsil edebilecek dönemlerde verilerin toplanması olmuştur. Bu nedenle, veri toplama işlemi 0, 90, 120 ve 200 saat eğitim sürelerine denk getirilmeye çalışılmıştır. Veri toplama zamanını, eğitim saatlerinin tamamlanmasına tam olarak denk düşürmek her zaman mümkün olmadığından 10 saatlik esnekliğe izin verilmiştir.

Bulgular

Değerlendirme araştırmasının bulguları burada ölçümlerin kategorilerine göre sunulmaktadır. Değerlendirmelerde değişik karşılaştırmalar yer almaktadır, şöyle ki, eğitimlerin değişik ölçüm aşamalarında değişimleri ile her aşamada birbirleri arasındaki farklılıklara bakılmaktadır.

Her ölçüme ilişkin dört temel analiz yapılmıştır. İlk analiz MEB, İYOP ve Kontrol gruplarından her üçünün de verilerinin katıldığı ve araştırma deseninden kaynaklanan sınırlamalardan dolayı ön test, 90. saat ve takip çalışması verilerinin değerlendirildiği analiz olmuştur. İkinci analize 120. saat verileri de eklenmiş ancak Kontrol grubundan bu zamanda ayrıca veri toplanmadığından bu grup dahil edilmemiştir. Dolayısı ile, ikinci analiz dört değişik zamanda MEB ve İYOP gruplarından toplanan veriler üzerinde yapılmıştır. Üçüncü analiz

olarak, hem ikinci aşama eğitimin etkilerini görmek, hem de İYOP eğitiminin her aşamada değişimini izlemek amacıyla sadece İYOP grubu üzerinde ön test, 90. saat, 120. saat, 200. saat ve takip çalışması verilerinin dahil edildiği bir analiz yapılmıştır.

Buraya kadar olan analizlerde İYOP grubuna takip çalışmasında İYOP 2 (ikinci aşama kursları) katılımcıları olanlarla olmayanlar dahil edildiğinden son analiz olarak da takip çalışmasında İYOP grubu ikiye ayrılarak İYOP-2 kursuna katılanlarla katılmayanlar ayrı gruplar olarak değerlendirilmektedir. Bu analizde sadece takip çalışması sonuçlarına bakılmakta ve İYOP-2 katılımcıları, İYOP-2'ye katılmayan İYOP kursiyerleri, MEB kursu katılımcıları ve kontrol grubu karşılaştırılmaktadır. Her ne kadar kurs başlangıcına ilişkin veriler grupların eşitliğine yönelik bulgular sağlamışsa da bu analizde dört grubun ilk ölçümdeki performansları grupları istatistiksel olarak eşitlemek amacıyla kullanılmaktadır. Böylece, gruplar arasında varolan herhangi bir farklılık ortadan kalkmış, eğitimin etkisi daha temiz olarak belirmiştir.

Takip eden bölümlerde her grubun her aşamadaki ortalamalarını gösteren grafikler sunulmuştur. Bu grafikler araştırmanın o aşamasına katılan tüm katılımcıların verilerini içermektedir. Öte yandan yukarıda sözü edilen analizler ise analize dahil edilen aşamaların tümünde bulunan katılımcıların verileriyle sınırlanmıştır. Bu nedenle grafiklerin görsel olarak sergiledikleri ile istatistiksel analizlerin sonuçları kimi zaman bire bir örtüşmemektedir.

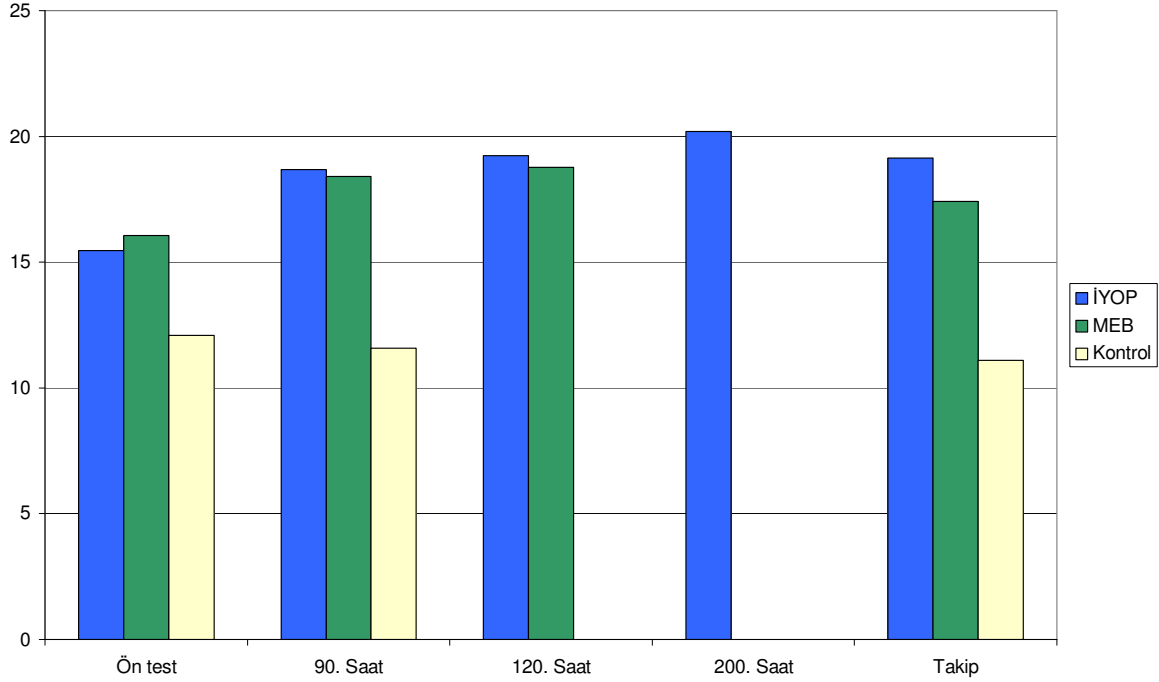
Bilgi Ölçümleri

Okuma-yazma eğitiminin içeriğinde, bilgi olarak algılanabilecek kazanımların başında alfabede bulunan harflerin tanınması gelmektedir. Harflerin tanınması geleneksel olarak da okuryazarlığın ilk göstergesi sayılmaktadır. İkinci bilgi ölçümü de eğitimin içeriğinden gelmektedir. Burada Türkiye'nin bölgelerinin adları, haftanın günleri, organların adları gibi bilgiler sorulmaktadır.

- Harf okuma

Harf okuma veya harf tanıma olarak adlandırılabilir becerinin ölçümü iki biçimde yapılmıştır. Birincisi, katılımcıların tanıdığı oldukları harf sayısı, ikincisi ise bu harfleri okuyabilme süresi olmuştur. Şekil 7, katılımcılara sunulan 22 harften tanınan ortalama harf sayısını göstermektedir.

Şekil 7. Grupların tanıdıkları ortalama harf sayıları.

Bu veriler üzerinde yapılmış olan ilk analiz, ön test ile 90 saat verilerini ve takip çalışması verilerini karşılaştırmak üzere yapılmıştır. Bu analizde de hem gruplar arasında hem de üç ölçüm zamanı arasında farklar gözlenmiş, ayrıca üç zaman arasında gözlenen farkların tüm gruplar için aynı olmadığı bulunmuştur. Ayrıntılı incelemeler genelde Kontrol grubunun MEB ve İYOP gruplarından düşük ortalamalar gösterdiğini, bu iki grubun birbirlerinden farklı olmadıklarını göstermiştir. Benzeri bir biçimde, ön testin 90. saatte ve takip çalışmasındaki sonuçlardan düşük ortalamalar verdiği ancak 90. saat ile takip arasında bir fark olmadığı görülmüştür. Takip çalışmasında MEB grubunun ortalaması 90. saate göre biraz düşerken İYOP ve Kontrol gruplarında bir değişim görülmemiştir.

İkinci bir analizde kontrol grubu analize katılmayarak İYOP ve MEB gruplarının ön test, 90. saat, 120. saat ve takip çalışmasında almış oldukları sonuçlar karşılaştırılmıştır. Bu analizin sonuçları ön test ile 90. saat, 90. saat ile de 120. saat arasında her iki grup için anlamlı bir yükselme olduğunu göstermektedir. Takip çalışmasına bakıldığında ise sonuçlar, iki grubun burada ayrıştığını göstermektedir. İYOP grubu 120. saatteki düzeyini korurken, MEB grubu 90. saatte erişmiş olduğu düzeyin altında kalmıştır.

Sadece İYOP grubunun gelişimini izlemek amacıyla yapılan analiz, beş ölçümde de bulunan 60 kişide ön test ile 90. saat arasında ve 120. saat ile 200. saat arasında anlamlı farklar olduğunu göstermiştir.

İYOP ikinci aşama kursuna katılmanın etkilerini incelemek için takip çalışmasının sonuçları üzerinde yapılan analiz de İYOP-2 katılımcılarının ortalamalarının diğer İYOP kursiyerlerinin biraz üstünde olmasına rağmen anlamlı bir fark görülmediğini göstermiştir. Buna göre İYOP-2'ye katılan ve katılmayan İYOP kursiyerleriyle MEB kursiyerleri benzeri ortalamalar göstermiş, üç grup da kontrol grubundan anlamlı olarak yüksek ortalamalar sergilemiştir.

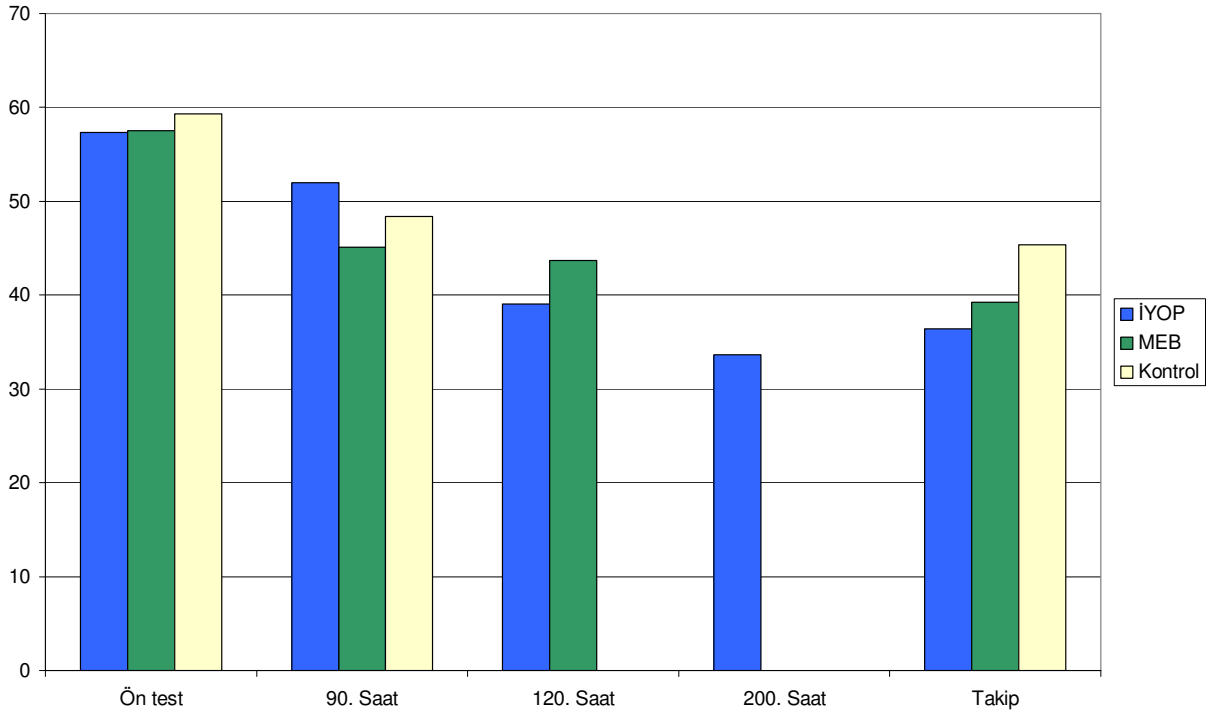
Bu sonuçları özetlemek gerekirse, MEB ve İYOP kursları 120 saatlik eğitim sonucunda mükemmel harf tanımayı gerçekleştirmiş olmasalar da katılımcıların kurstan önce bildikleri harf sayısını önemli oranda aşmalarını sağlayabilmektedir. Bu gruplarda harf tanıma kontrol grubunun çok üzerinde olmaktadır. İYOP'un ikinci aşama kursu iki yönden yararlı görünmektedir. Birincisi, bu ikinci aşama eğitimi tamamlayanlar daha yüksek sayıda harf

tanılmaktadır. İkincisi ise, takip çalışmasına kadar olan sürede öğrenilenin unutulmasını engelleyici bir etkisi görülmektedir.

Harf okuma becerisinin ikinci ölçümü bu işlemin süresi olmuştur. Saniye cinsinden ortalamalar Şekil 8’de gösterilmiştir.

Şekil 8. Grupların harfleri okuma süreleri ortalamaları (saniye).

Harf okuma süresinin değişimi izlendiğinde tüm grupların ön testten 90. saate, oradan da takip çalışmasına ortalama okuma süresinin düştüğü görülmektedir. Gruplar arasındaki fark genelde anlamlı görülmemiştir fakat grupların zaman içinde göstermiş oldukları değişimler birbirinden farklıdır. Ön test ile takip arasındaki en büyük süre azalması (hızlanma) İYOP grubunda görülürken MEB grubundaki azalma ile Kontrol gruplarındaki azalmalar daha az ve birbirine yakındır. Ön test ile 90. saat karşılaştırıldığında ise İYOP grubunda hızlanma daha azken MEB grubunda daha fazladır.

Yalnızca İYOP ve MEB gruplarının ön test, 90. saat, 120. saat ve takip çalışmaları sonuçlarının karşılaştırılması da bu iki grubun genelde aynı değişimi gösterdiğini ve sürenin ön test ile 90. saat, 90. saat ile 120. saat ve 120. saat ile takip çalışması arasında gittikçe azaldığını göstermiştir.

İYOP grubunu izleme amacıyla tüm ölçümler üzerinde yapılan analize göre ön testten 200. saate kadar olan azalmalar anlamlı farklar yaratmış, takip çalışmasında ise 200. saatle kıyaslandığında herhangi bir fark görülmemiştir.

İYOP kurslarının ikinci aşamasına katılanlarla katılmayanların ayrı ele alındığı takip çalışması üzerinde yapılan analiz de yalnızca İYOP -2 katılımcılarının kontrol grubundan daha hızlı okuyabildiklerini göstermiştir. İYOP-2'ye katılmayan İYOP katılımcılarıyla MEB kursu katılımcılarının okuma hızı ise bu iki grup arasında ve ikisinden de anlamlı olarak farklı olmayan bir düzeyde olmuştur.

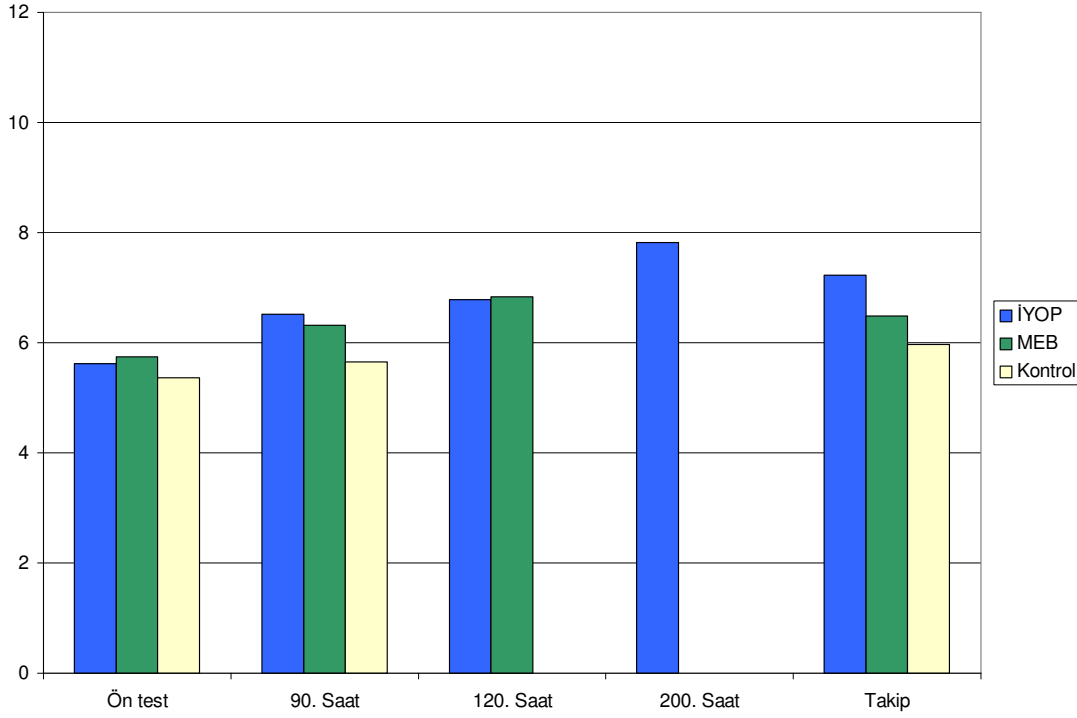
Özetle, tüm analizlere bir arada bakıldığında, her iki kursun harf okuma süresinin hızlanmasını sağlamış olduğu ve bu hızlanmanın kurslar bittikten sonra da geçerliğini korumuş olduğu, özellikle de İYOP-2 katılımcılarının hızının diğerlerine oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.

- İçerik

İçerik bilgisi ölçümleri verilen eğitimlerin içeriğinde bulunan, doğrudan okuryazarlık eğitimiyle ilgili olmayıp içeriğin öğrenilmesini ölçen sorulardan oluşmaktadır. Dolaylı olarak okuryazarlıkla ilgilidir çünkü içeriğin öğrenilmesine okuma becerilerinin katkısı bulunmaktadır.

Şekil 9, grupların çeşitli zamanlarda almış oldukları ortalama içerik testi puanlarını sergilemektedir. İçerik testinden alınabilecek en yüksek puan 12 puandır.

Şekil 9. İçerik testinden alınan puanlar.

Katılımcıların içerik testinden aldıkları puanlar öntest, 90. saat ve 120. saat arasında karşılaştırıldığında puanların anlamlı bir biçimde arttığı görülür. Her üç zaman dilimindeki testlerdeki puanlar birleştirildiğinde de gruplar arasındaki farkların anlamlı olduğu görülmüştür ancak buradaki temel fark İYOP ile kontrol grubu arasındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. MEB grubu İYOP ile Kontrol gruplarının arasında bir noktada olduğundan her ikisinden de anlamlı bir fark göstermemektedir. Veriler daha ayrıntılı olarak incelendiğinde gruplar arasındaki artışın ön test ile 90. saat arasında birbirlerine koşut olduğu ancak 90. saat ile takip arasında İYOP grubunun diğerlerinin üzerinde bir artış göstermiş olduğu görülmektedir.

MEB ve İYOP gruplarının karşılaştırıldığı analizde genelde gruplar arasında fark olmadığı görülmüştür. Her iki grubun 90. saatte, ön testten daha yüksek, 120 saatte de 90. saatte aldıkları puanlardan daha yüksek puanlar almış oldukları gözlenmiştir. Takip çalışmasında ise iki grubun davranışları farklılaşmıştır. MEB grubunda 120. saate göre belirgin bir değişim görülmezken İYOP grubunda artış izlenmiştir.

Yalnızca İYOP grubu üzerinde gelişimin izlenmesi amacıyla yapılan analiz, ön test ile 90. saat arasındaki artışla 120. saat ile 200. saat arasındaki artışın anlamlı olduğunu göstermiştir.

Takip çalışmasında İYOP grubu ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar olarak ikiye ayrıldıklarında yapılan analiz sonucunda İYOP-2 katılımcıları, ikinci aşamaya katılmayanlardan, MEB grubundan ve kontrol grubundan daha yüksek ortalamalara sahip olarak görülmüştür. Bu üç grup arasında ise belirgin bir fark ortaya çıkmamıştır.

Özet olarak, MEB ve İYOP grupları kontrol grubuna kıyasla daha fazla bilgi edinmişler, edinilen bilginin en yoğun artışı İYOP grubunda ikinci aşama adı verilen 80 saatlik eğitim sırasında olmuştur. Bu artış eğitimin üzerinden bir süre geçtikten sonra içerik bilgisinin kalıcılığını sağlamıştır.

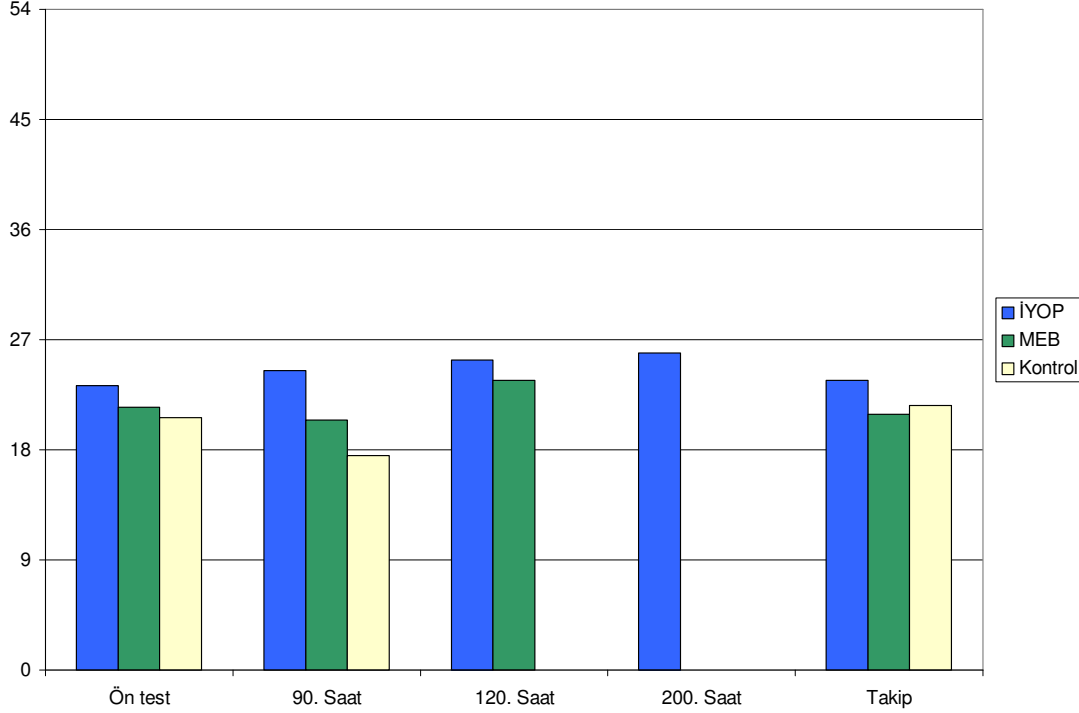
Sözel Beceri Ölçümleri:

Temel Sözel Beceriler:

- Sözcük anlamı

Katılımcılara verilen 27 sözcüğün anlamları sorulmuş, yanıtlara ise 0 ile 27 arası bir puan verilmiştir. Şekil 10, grupların farklı zamanlarda aldıkları ortalama puanları göstermektedir.

Şekil 10. Sözcük anlamı ölçeğinde grupların ortalama puanları.

Veriler üzerinde yapılan ön test, 90. saat ve takip karşılaştırmaları genelde anlamlı bir artış olduğunu göstermiştir. Gruplar arasındaki farklara bakıldığında ise genel olarak İYOP grubunun MEB ve Kontrol gruplarından daha yüksek bir puan aldığı, bu iki grubun da birbirlerinden farklı olmadıkları görülmüştür.

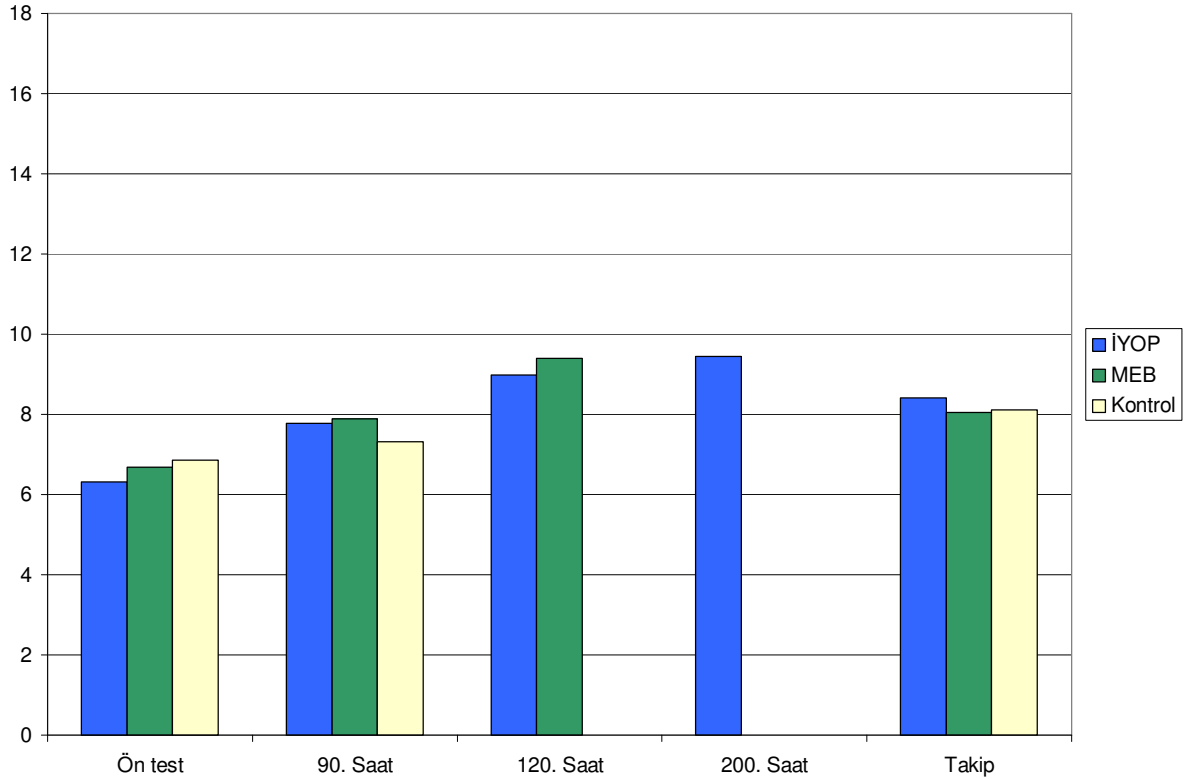
Bu grup verilerinin sadece İYOP ve MEB grupları ele alınarak incelenmesi, gruplar arasında anlamlı bir fark göstermiştir; İYOP grubu genelde MEB grubundan daha yüksek puanlar almıştır. Ön test ile 90. saat arasında her iki grupta da bir değişiklik izlenmemiş, ancak 120. saat puanları bunlardan daha yüksek olmuştur. Buradaki yükseliş her iki grup için de kalıcı olmamış, takip çalışmasındaki sonuçlar 90. saatin altına düşmüştür.

İYOP grubunun gelişimine bakılan analizde de ölçümler arasında belirgin bir fark olmadığı bulunmuştur. Takip çalışmasında İYOP kursunun ikinci aşamasına katılanların katılmayanlardan farkını görmek amacıyla yapılan analizde ise katılanlarla katılmayanlar arasında veya bu iki gruba MEB katılımcıları veya kontrol grubu arasında bir fark görülmemiştir. Tüm bu analiz sonuçlarına bir arada bakıldığında, yeni sözcükler öğrenme açısından İYOP ve MEB gruplarına Kontrol grubunun üzerinde bir sözcük dağarcığı kazandıran bir artış olmadığı görülmektedir.

- Zıt anlam

Sözcük anlamına benzer bir ölçüm yöntemiyle katılımcılara 18 sözcük verilmiş ve bu sözcüklerin zıt anlamını taşıyan bir sözcük vermeleri istenmiştir. Bu ölçekte puanlama 18 üzerinden yapılmıştır. Şekil 11 grupların bu ölçekte aldıkları puan ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 11. Sözcüklerin zıt anlamlarını bulmada alınan puanlar.

Ön test, 90. saat ve takip çalışmasının verilerinin analizleri gruplar arasında bir fark oluşmadığını, tüm gruplarda zaman içinde benzeri bir değişimin yer aldığını göstermiştir. Bu değişim ön test ile 90. saat arasında ve bunlarla da takip verileri arasında anlamlı farklar olduğunu göstermiştir.

Yalnızca MEB ve İYOP gruplarının katıldığı analiz de benzeri sonuçlar vermiş, ön test, 90. saat ve 120. saat verileri arasında anlamlı bir yükseliş olduğunu göstermiştir. Takip çalışmasında ise alınan puanların 120. saat sonuçlarından anlamlı düzeyde düşmüş oldukları görülmüştür.

İYOP grubundaki gelişimin izlenmesi amacıyla yapılan analizde ise ön test ile 90. saat ve 90. saat ile 120. saat arasındaki artışlar anlamlı bulunmuş, daha sonraki değişimler ise 120. saatle anlamlı bir fark oluşturmamıştır.

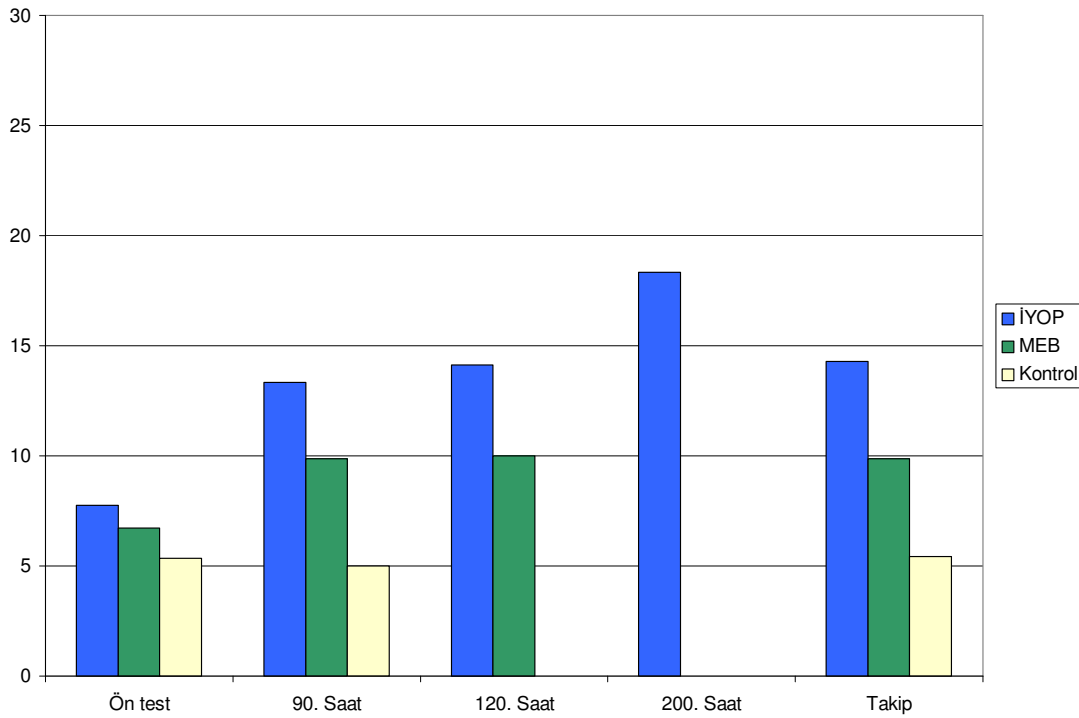
İYOP kursunun ikinci aşamasına katılan İYOP katılımcılarıyla katılmayanları birbirleriyle ve MEB katılımcıları ve kontrol grubuyla karşılaştırma amacını güden analizde takip çalışması aşamasında bu dört grup arasında hiçbir anlamlı fark bulunmamıştır.

Bu sonuçları özetlersek, kelime dağarcığının bir başka ölçümü olan zıt anlamlı kelime bulma testi de çok kesin bir gelişime işaret etmemiştir. Ön test ile 90. saat arasında olan artış analizlerdeki en belirgin sonuçtur ancak bu sürede Kontrol grubunda da artış olması, hatta takip çalışmasında üç grup arasında bir farkın ortaya çıkmamış olması değişimin doğrudan eğitime atfedilmesini engellemektedir.

- Kelime okuma

Okuryazarlık eğitimlerinde harfleri tanımadan bağımsız olarak ölçülmesi gereken becerilerin arasında kelimelerin okunması yer almaktadır. Katılımcılara 29 kelime ya da kelimemsi ancak anlamlı olmayan yapılar verilmiş, bunları okumaları istenmiştir. Şekil 12 grupların farklı zamanlarda ortalama olarak okuyabildikleri kelime sayısını göstermektedir.

Şekil 12. Kelime okumada ortalama okunabilen kelime sayısı

Bu veriler üzerinde ön test, 90. saat ve takip karşılaştırmaları genelde okunabilen kelime sayısının artmış olduğunu göstermektedir. Bu artışın bütün gruplar için ön test ile 90. saat arasında gerçekleştiği, takip çalışmasına kadar olan sürede bir değişim olmadığı görülmüştür. Öte yandan gruplar arasındaki farklar da anlamlıdır. İYOP grubu MEB grubundan, MEB grubu ise Kontrol grubundan daha çok kelime okuyabilmiştir. Bu fark ayrıntılı incelendiğinde ön test sırasındaki farkların anlamlı olmadığı ancak 90. saatte ve takip çalışmasında elde edilen verilerin İYOP grubunun her iki gruptan, MEB grubunun da Kontrol grubundan daha fazla sayıda kelime okuyabilir hale geldiklerini gösterdikleri belli olmuştur.

Kelime okuma becerisinde de sadece MEB ve İYOP gruplarının karşılaştırılması, İYOP grubunun MEB grubundan genelde daha yüksek olduğunu, ön test ile 90. saat ve 90. saat ile 120. saat arasında anlamlı yükselişler olduğunu göstermiştir. Öte yandan, 120. saat ile takip çalışması sonuçları arasında bir fark görülmemiştir.

İYOP grubunun gelişimini izleme amacıyla beş ölçümü karşılaştıran analizde ön test ile 90. saat arasındaki ve 120. saat ile 200. saat arasındaki yükselme anlamlı bulunmuş, 200. saat ile takip çalışması arasındaki düşme ise anlamlı olma düzeyine yaklaşmıştır.

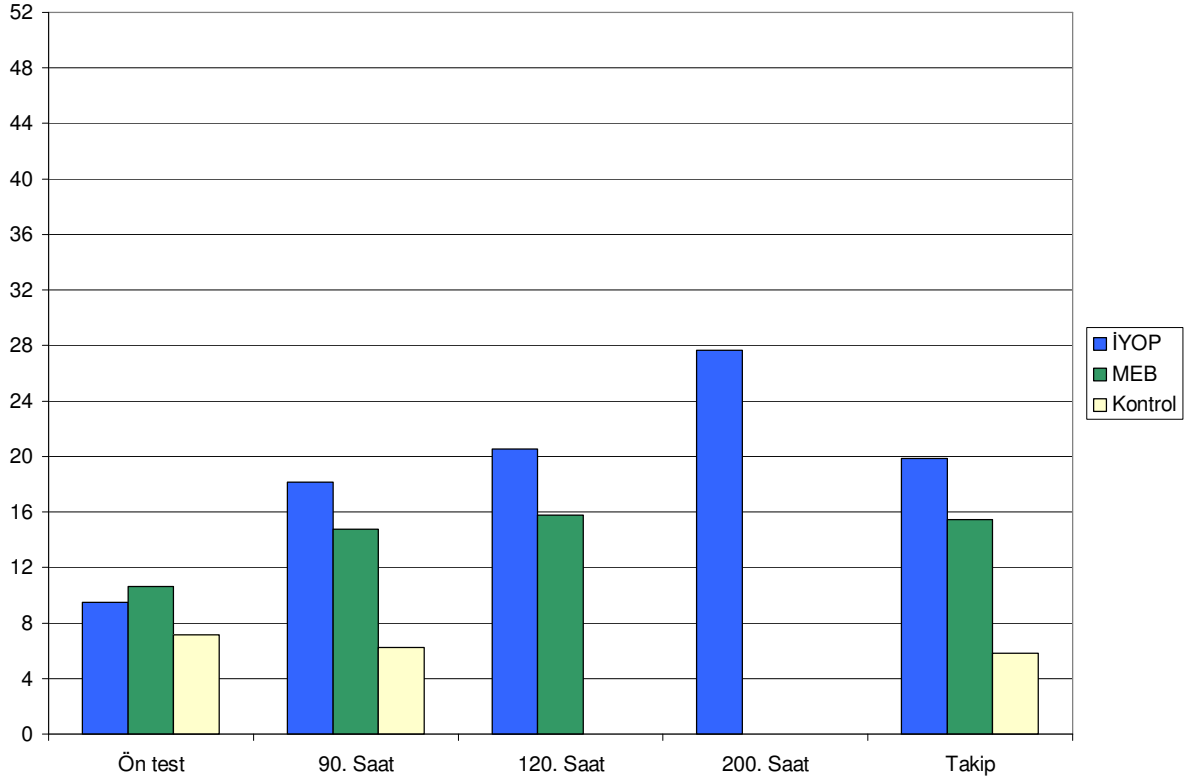
İYOP kursunun ikinci aşamasına katılan kişilerle katılmayanları, MEB kursu katılımcılarını ve kontrol grubunu takip çalışmasında karşılaştıran analiz sonucunda İYOP-2 katılımcılarının gerek kontrol gerekse MEB grubu katılımcılarından daha yüksek sayıda kelime okudukları gözlenmiştir. İYOP kursunun ikinci aşamasına katılanlarla katılmayanlar arasında anlamlı bir fark bulunmazken katılmayanların okudukları ortalama sözcük sayısı MEB grubunun ortalamasını da anlamlı düzeyde aşamamıştır.

Bu bulguları özetlersek, kelime okuma testinde İYOP grubunun MEB grubundan daha çok kelime okuyabilir hale geldiği, MEB grubunun da Kontrol grubuyla kıyaslandığında anlamlı ilerleme kaydettiği söylenebilir. Bu kazanımlar uzun dönemde kalıcı olmuştur fakat İYOP kursunun ikinci aşamasına katılmayanlar MEB grubuna yakın düzeyde bir başarı elde etmiştir. İYOP grubu 200. saatin sonunda daha da fazla sayıda kelimeyi okuyabilir hale gelmiştir ancak takip çalışmasında önemli bir azalma da kaydedilmiştir.

- Kelime yazma

Kelimeleri okumak kadar yazmak da okuryazarlık eğitiminin amaçlarından biridir. Kendilerine okunan 26 kelimeyi yazmaları istenmiş, her yazıma ise 0-2 arası bir puan verilmiştir. Şekil 13, 52 puan üzerinden alınan ortalama puanları göstermektedir.

Şekil 13. Ortalama kelime yazma puanları.

Kelime yazma puanları üzerinde yapılan analizler ön test, 90. saat ve takip verilerinin her birinin birbirinden anlamlı düzeyde farklı olduklarını göstermiştir. Buna göre takip çalışmasındaki puanlar en yüksek, ön testte elde edilenler ise en düşük puanlar olmuştur. Gruplar arası genel farklılıklara bakıldığında ise kontrol grubunun puanlarının diğer iki grubun anlamlı bir biçimde altında olduğu görülmüştür. Bu analizde, İYOP ve MEB grupları arasında genelde bir fark görülmemektedir.

Yalnızca İYOP ve MEB gruplarının sonuçlarının kullanıldığı analizde ön test ile 90. saat arasında ve 90. saat ile 120. saat arasında anlamlı artışlar, hem İYOP grubunda hem de MEB grubunda gözlenmiştir. Takip çalışması sonuçları da 120. saatle herhangi bir fark olmadığını göstermiştir. Ön testten 90. saat arasındaki artış İYOP grubunda MEB grubuna oranla daha yüksek görünmekte ve anlamlı bir düzeye yaklaşmaktadır.

İYOP grubu üzerinde yapılan inceleme sonucu tüm ölçümlerin bir öncekine kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ve takip çalışmasındaki verilerin 200. saat ile anlamlı bir fark oluşturmadığı anlaşılmıştır.

İkinci aşama İYOP kursuna katılanlarla katılmayanların birbirleriyle ve MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırıldıkları takip çalışması ortalamaları üzerinde yapılan analizler İYOP-2 katılımcılarının diğerlerinden anlamlı düzeyde yüksek bir performans gösterdiklerini, İYOP-2'ye katılmayan İYOP grubuyla MEB grubunun benzer performans gösterdiklerini ancak her ikisinin de kontrol grubunun üzerinde olduklarını ortaya koymuştur.

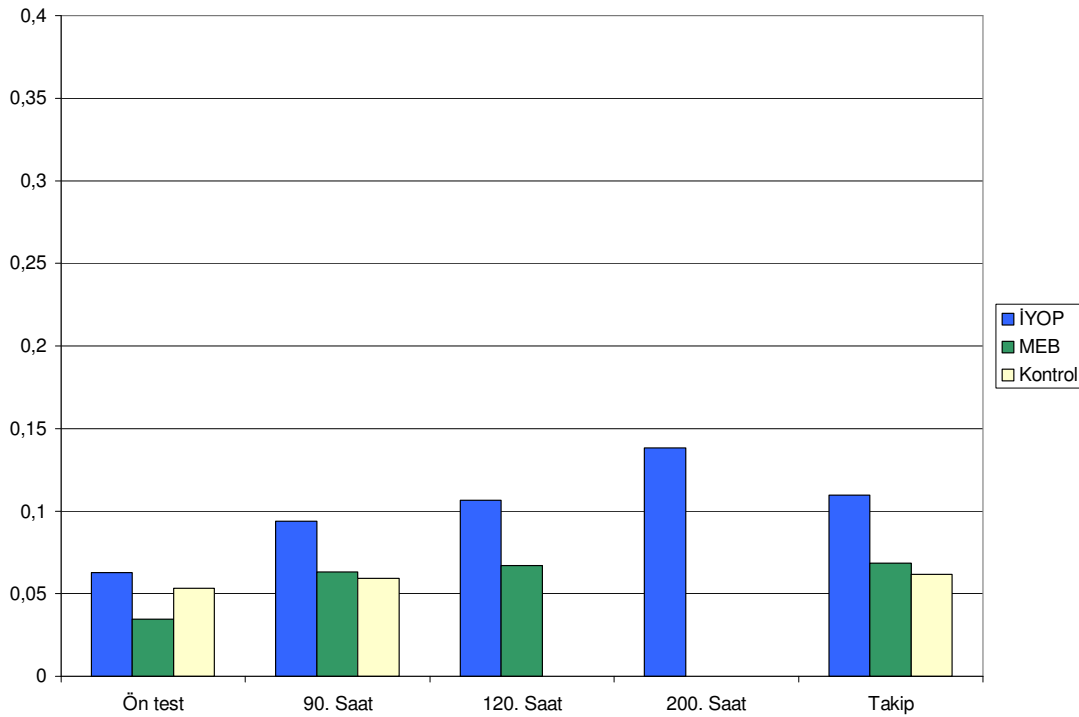
Tüm analizlere bir arada bakıldığında, Kontrol grubunda bir değişim olmazken İYOP ve MEB grupları gittikçe artan sayıda kelimeleri doğru olarak yazabilmektedir. Yazılabilen kelime sayısı genelde İYOP grubunda MEB grubundan daha fazla olmuştur ancak takip

çalışmasında İYOP'un MEB grubuna üstünlüğünün daha çok İYOP-2'ye katılanlardan kaynaklandığı izlenmiştir.

- Kelime okumadaki performans

Kelime okumada okumayı becerebilmek kadar bunu ne kadar sürede yapabildikleri de önemli bir ölçüm olmaktadır. Okuma süresi ile kaç kelime okunabildiği arasında da bir ilişki olduğundan, okunabilen kelime sayısını bu kelimeleri okumak için gereken süreye bölerek okuma performansına ilişkin yeni bir ölçüm elde edilmiştir. Şekil 14, değişik zamanlarda grupların okuma hızını göstermektedir.

Şekil 14. Okuma hızı (Kelime/Saniye)

Verilerin analizleri ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir artış olduğunu, 90. saat ile takip çalışması arasında da yine anlamlı bir artış bulunduğunu göstermektedir. Öte yandan, genelde gruplar arasında farklara bakıldığında İYOP grubunun diğer iki grubun üzerinde performans gösterdiği, MEB grubu ile Kontrol grubunun birbirlerinden anlamlı olarak farklı olmadığı görülmektedir. Bu durum, özellikle takip çalışmasında belirgin olarak ortaya çıkmaktadır.

Analiz yalnızca İYOP ve MEB gruplarına sınırlandırıldığında İYOP grubu MEB grubundan anlamlı düzeyde yüksek performans göstermektedir. Performans her iki grupta da zaman içinde anlamlı düzeyde artmıştır. İYOP grubundaki gelişimi izleme amacıyla yapılan analizde sadece ön test ile 90. saat arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Kelime okuma hızlarına takip çalışmasında bakıldığında İYOP-2 katılımcılarının MEB, kontrol gruplarına ve ikinci aşamaya katılmayan İYOP katılımcılarından daha hızlı okuduklarını, bu üç grup arasında ise anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

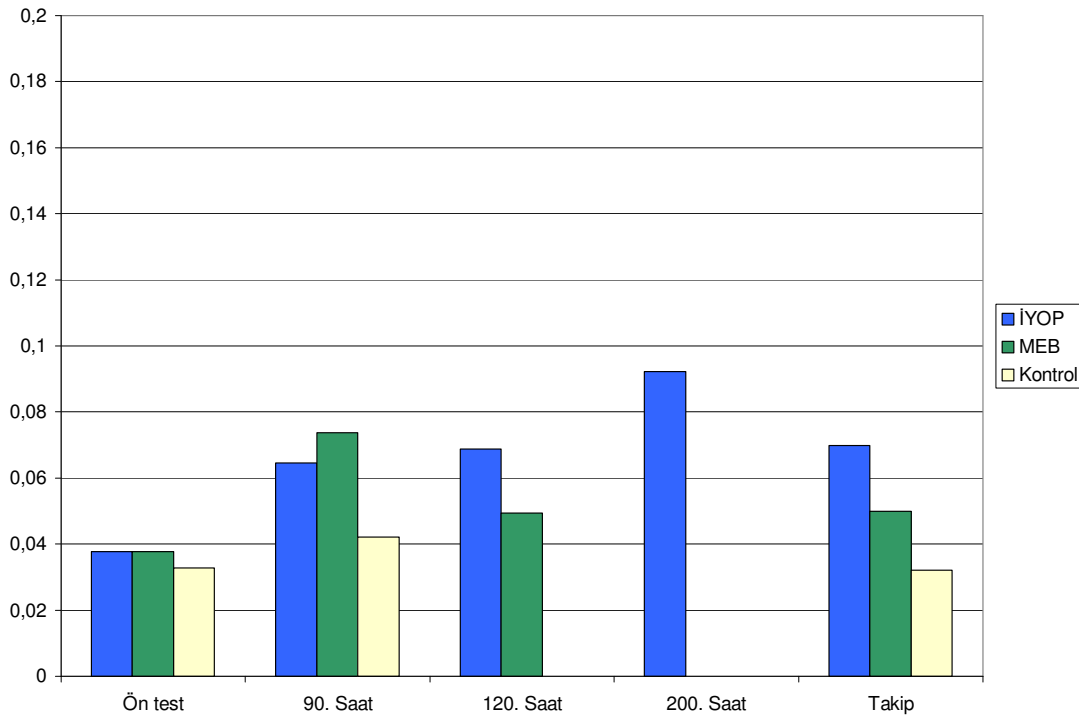
Tüm analizlerin sonuçlarına birlikte bakıldığında ön teste oranla Kontrol grubunda bir değişiklik olmadığı, MEB grubunda ve İYOP grubunda ise kazanımın 90. saate kadar olan kazanımla sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Ancak genel olarak İYOP grubunun bu alandaki performansı MEB grubunun üzerinde olmuştur. Takip çalışmasından edinilen izlenim İYOP-2 katılımcılarında belirgin bir farkın eğitimden 4 ay sonra sürdüğü ancak diğer grupların aynı

düzyeyde toplandıklarıdır. Bu da yalnızca İYOP'a katılan gruplarda belirgin bir gerileme olduğunu göstermektedir.

- Kelime yazmadaki performans

Kelime yazımında da süre bir gösterge olarak kullanılabilir. Yazılan kelime sayısı ile süre arasında bir ilişki olacağından kelime okuma hızı ölçümüne benzer bir ölçüm olarak kelime yazma hızı kullanılmıştır. Burada, yazılan kelime sayısı kelimeleri yazmak için kullanılan toplam süreye bölünmüştür. Şekil 15, grupların değişik zamanlarda kelime yazma hızlarının ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 15. Kelime yazma hızları (Kelime/Saniye)

Kelime yazma hızı verileri ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir artış olduğunu ancak 90. saat ile takip çalışması arasında kayda değer bir fark bulunmadığını göstermektedir. Gruplar arasındaki farklılıklara bakıldığında ise Kontrol grubunun İYOP ve MEB gruplarından düşük bir hızda yazabildikleri ancak bu iki grubun genelde birbirinden farklı olmadıkları görülmektedir. Ayrıntılı incelendiğinde, 90. saatte MEB grubunun daha yüksek bir hızla yazabildikleri fakat takip çalışmasına kadar bu hızın önemli bir kısmını kaybetmiş oldukları anlaşılmaktadır. Öte yandan İYOP grubunda ise 90. saat ile takip çalışması arasında küçük bir hız artışı dahi bulunmaktadır.

Kelime yazma hızı analizleri yalnızca İYOP ve MEB gruplarına sınırlandırıldığında ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir artış görülmüştür. Ancak elde edilen sonuçlar MEB grubunda 90. saatte görülen önemli yükselme ve 120. saatte görülen büyük düşme ile daha karmaşıklaşmıştır. Ön test ve 90. saatte iki grup arasında önemli bir fark görülmezken 120. saat ve takip çalışmasında İYOP grubunun anlamlı düzeyde MEB grubunun üzerinde performans gösterdiği görülmüştür.

İYOP grubunun gelişimini izleme amacıyla yapılan analizde anlamlı yükselmelerin ön test ile 90. saat ve 120. saat ile 200. saat arasında kaydedildiği görülmüştür. Takip çalışmasında İYOP'un iki grubu, ikinci aşamaya katılanlarla katılmayanlar, MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırıldıklarında, İYOP-2 katılımcılarının MEB ve kontrol gruplarından anlamlı

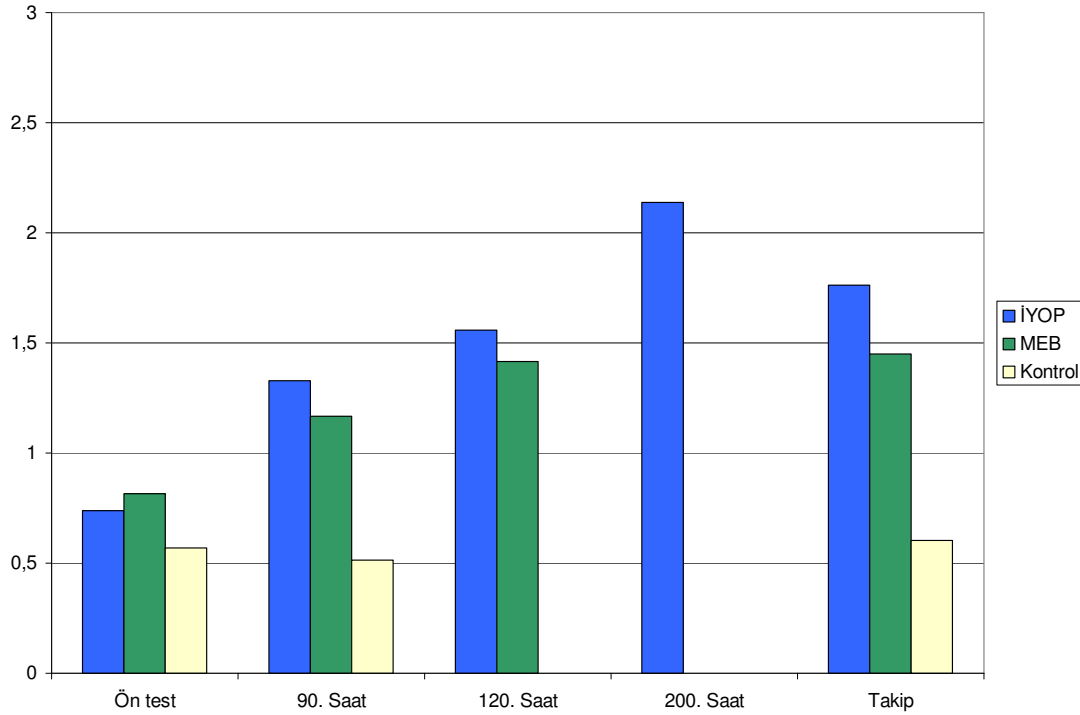
düzyeyde hızlı yazı yazabildiklerini, ikinci aşamaya katılmayan İYOP grubunun ise İYOP-2 katılımcıları ile diğey iki grubun arasında bir yerde performans gösterdikleri ve iki düzeyden anlamlı bir fark göstermedikleri izlenmiştir. Tüm analizlerin sonuçlarını özetlersek, MEB grubunda önce bir hızlanma görölse de bunun zaman içinde kaybedildiği görölmektedir. İYOP grubunda ise hız kazanma yavaş fakat kalıcı olmuştur. İkinci aşama İYOP kursunun kazanılmış hızın kalıcılığına katkısı olduğu izlenimi edinilmektedir.

Karmaşık Sözel Beceriler:

- Tablo okuma

Tablo okuma ölçümü katılımcılara bilgiler içeren tablolar göstererek belirli bir bilgiyi bu tablodan bulmaları istenmesi yoluyla işlevsel okuryazarlığı doğrudan ölçme amacıyla oluşturulmuş bir ölçümdür. Burada alınabilecek puanlar 0-3 arasında değişmektedir. Şekil 16 grupların farklı zamanlarda bu ölçümden almış oldukları puanların ortalamalarını sergilemektedir.

Şekil 16. Tablo okuma ölçümünde alınan puanlar.

Analiz sonuçları, 90. saat sonunda elde edilen puan ortalamalarının ön testte elde edilenlerden anlamlı bir biçimde yüksek olduklarını, takip çalışmasında elde edilenlerin de 90. saatteki puanlardan yüksek olduklarını göstermektedir. Genelde gruplar arası farklara bakıldığında da İYOP ve MEB gruplarının Kontrol grubundan yüksek puanlar almış olduğunu fakat bu iki grup arasında anlamlı bir farkın bulunmadığını görürüz. Ön test ile 90. saat arasında ve 90 saat ile takip çalışması arasında Kontrol grubunda herhangi bir değişim izlenmezken İYOP ve MEB gruplarında anlamlı artışlar gözlenmiştir.

MEB ile İYOP grupları karşılaştırıldığında iki grup arasında genelde bir fark görülmemiştir. Her iki grup da ön test ile 90. saat arasında ve 90. saat ile 120. saat arasında anlamlı yükselişler göstermiştir. Takip çalışmasında elde edilen sonuçlar 120. saatten farklı değildir.

İYOP grubunun gelişimini izlemek için beş ölçümün hepsini karşılaştıran analiz sonucunda anlamlı farkların ön test ile 90. saat arasında ve 120. saat ile 200. saat arasında gerçekleşmiş oldukları görülmüştür.

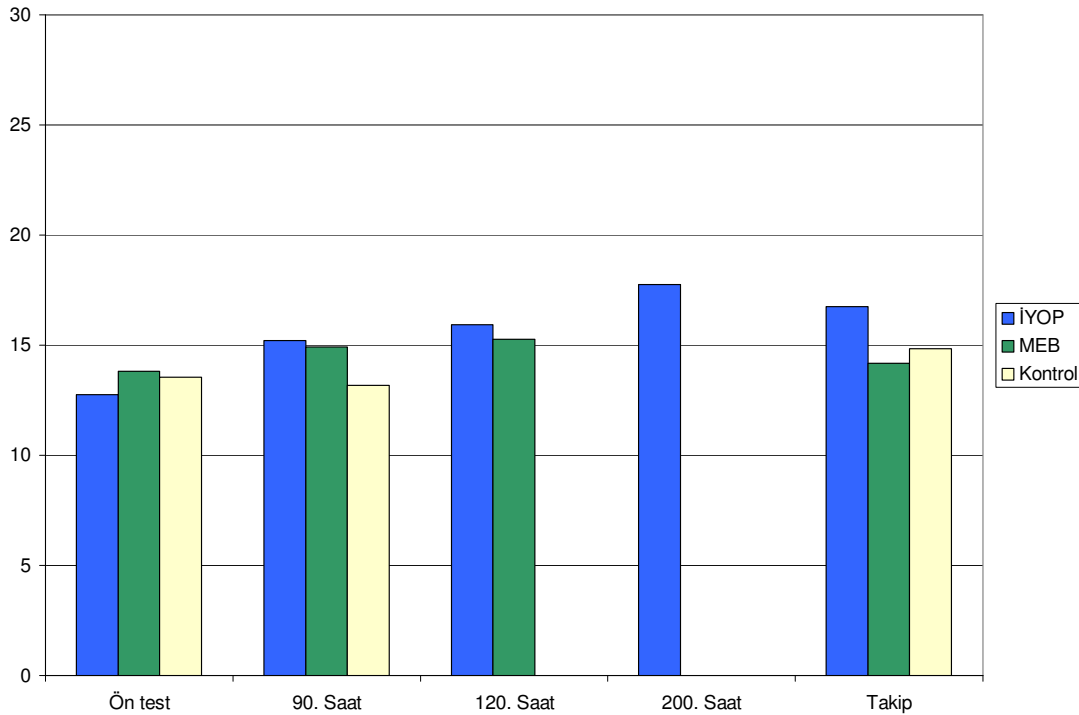
Takip aşamasında İYOP'un ikinci aşamasına katılan kişilerle katılmayanları MEB ve kontrol grubuyla karşılaştırınca ikinci aşamaya katılmalarından bağımsız olarak İYOP katılımcılarının ve MEB grubunun kontrol grubunun üzerinde performans gösterdikleri, bu grupların ise kendi aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Özetle, bu dört analizden çıkan sonuç İYOP ve MEB gruplarının Kontrol grubundan farklı olarak kazanımlar elde ettiklerini göstermektedir. Bu iki grup arasındaysa belirgin bir fark görülmemektedir. İYOP grubunda ikinci aşamaya katılmış olanların 200. saat sonunda da diğer zamanların üzerinde bir puan aldıkları görülmektedir. Fakat bu fark takip aşamasına gelindiğinde kaybolmaktadır.

- Hikayelerdeki temel fikrin hatırlanması

Katılımcılara hikayeler okunarak bu hikayeleri ne derece hatırladıkları ölçülmüştür. Ölçümler iki başlıkta incelenmiştir: temel fikirlerin hatırlanması ve ayrıntıların hatırlanması. Temel fikirler, 4 ayrı hikayeyi oluşturan ve hikayenin tam olarak anlatılması için gerekli öğelerden oluşmaktadır. Dört hikaye ayrı ayrı katılımcılara okunduktan sonra katılımcıların bu hikayeleri geri anlatmaları istendiğinde bu öğelere yer verilip verilmediği kaydedilmiştir. Şekil 17, katılımcıların toplam 29 temel fikirden anlattıkları hikayeye katmış oldukları ortalama temel fikir sayılarını göstermektedir.

Şekil 17. Katılımcıların hikayeleri anlatırken hatırladıkları temel fikirler.

Hikayedeki temel fikirlerin hatırlanmasında tüm gruplara bir arada bakıldığında ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Öte yandan 90. saat ile takip çalışması bulguları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Gruplar arasındaki farklara bakıldığında ise tüm zamanlar birleştirildiğinde üç grup arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

MEB grubuyla İYOP grubunun karşılaştırıldığı analizlerde her iki grubun ön testten 90. saate anlamlı bir yükselme göstermiş olduğu, 90. saat ile 120. saat arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Takip çalışması incelendiğinde iki grubun birbirinden farklı bir gelişim

gösterdikleri, MEB grubunun 120. saate göre daha düşük, İYOP grubunun ise daha yüksek oldukları görülmüştür. Sadece İYOP grubunun beş ölçümü arasındaki farkı inceleyen analizde ön test ile 90. saat ve 120. saat ile 200. saat arasında anlamlı artışlar olduğu bulunmuştur.

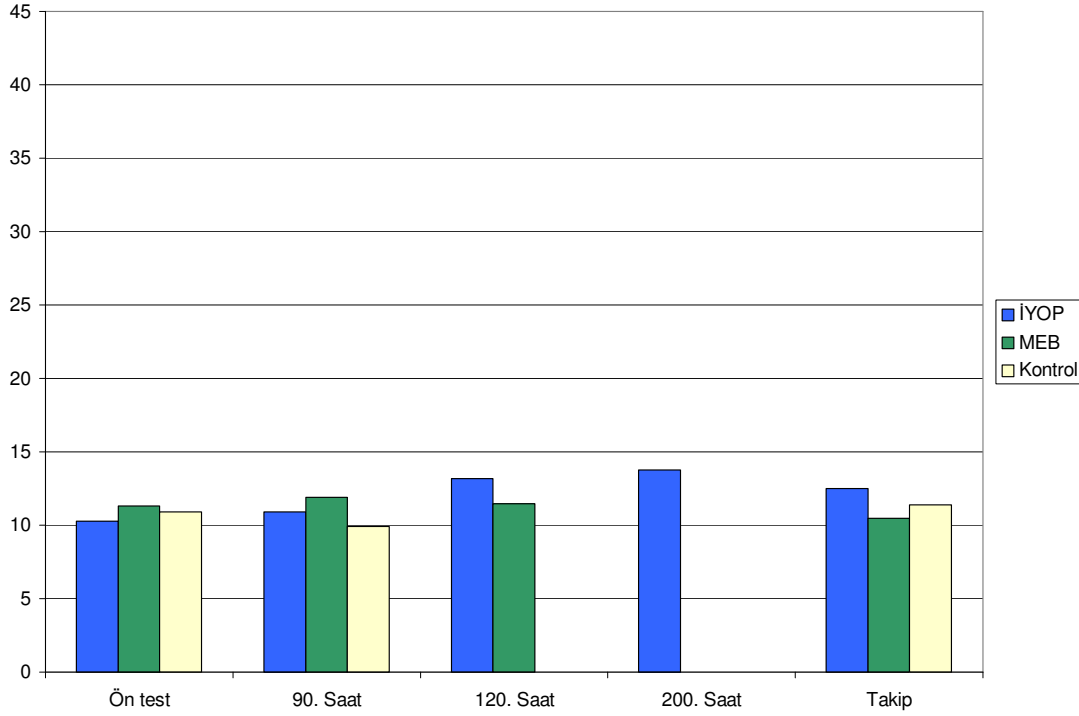
Takip aşamasında İYOP-2'de bulunan ve bulunmayan İYOP katılımcılarını MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırılmasının sonucu olarak, ikinci aşama İYOP eğitimine katılanların MEB ve kontrol gruplarından daha başarılı oldukları, ikinci aşamaya katılmamış olan İYOP grubunun ise arada bir düzeyde olmasından dolayı gerek İYOP-2 grubuyla gerekse MEB ve kontrol gruplarıyla arasında bir fark bulunmamıştır.

Tüm analizlere birlikte bakıldığında, hikayedeki temel fikirlerin hatırlanması açısından gruplar arasında çok belirgin bir fark ortaya çıkmadığını, genelde izlenen artışların da testi olarak yaşanan öğrenme olduğu savunulabilir çünkü kursa katılan gruplara benzer bir artış Kontrol grubunda da görülmektedir. Ancak takip çalışmasında İYOP-2 grubu diğer gruplardan daha belirgin bir başarı sergilemiştir.

- Hikayelerdeki ayrıntıların hatırlanması

Şekil 18 hikayelerde temel öğeleri destekler nitelikteki ayrıntıların hatırlanmasını göstermektedir. Araştırmada katılımcılara okunan dört hikayeyi anlatmaları istenmiştir. Katılımcıların anlattıkları hikayelerde ayrıntıların ne derece yer aldığı ölçülmüştür. Dört hikayede toplam 44 ayrıntı yer almaktadır.

Şekil 18. Hikaye ayrıntılarının hatırlanması.

Hikayede hatırlanan ayrıntılar üzerinde yapılmış olan analizler değişik zamanlarda yapılan ölçümler arasında ya da gruplar arasında anlamlı bir fark göstermemiştir ancak İYOP grubunda görülen sistemli artma ile MEB grubunda ön test ile 90. saat arasında fark yokken takip çalışmasında görülen düşme iki grubun arasında anlamlı farklar yaratmıştır.

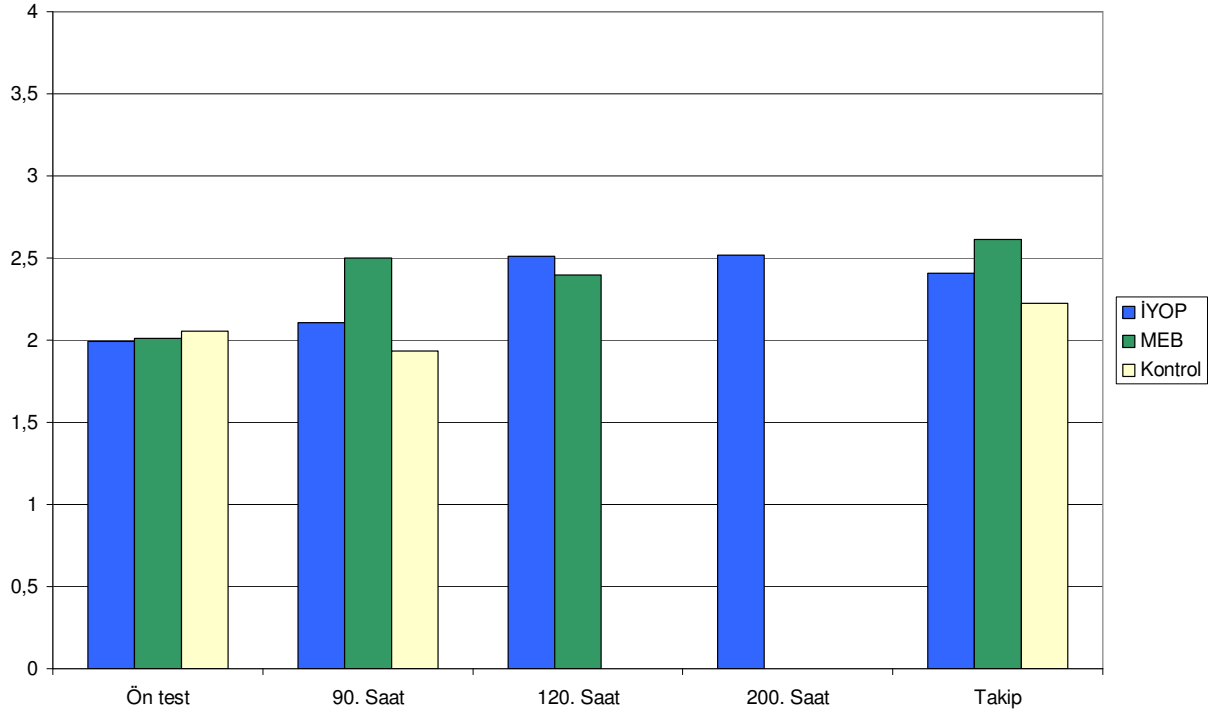
MEB ve İYOP gruplarının karşılaştırıldığı analizlerde iki grubun farklı örüntüler sergilediği görülmüştür. Öntest ile 90. saat arasında çok az bir fark görülürken, 90. saat ile 120. saat arasında sadece İYOP grubunda bir artış görülmüştür. Takip çalışmasında İYOP grubunda küçük bir düşme görülürken MEB grubunda anlamlı bir düşme olmuştur.

İYOP grubunun gelişimine bakılan analizde tek anlamlı yükselmenin 90. saat ile 120. saat arasında yaşandığı, daha sonra herhangi bir anlamlı değişim oluşmadığı görülmüştür. Takip çalışmasında İYOP grubu ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar olarak ayrılıp MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırıldığında, İYOP-2 ile MEB grupları arasında çok küçük bir fark gözlenmiştir. Bu iki grup en yüksek ve en düşük performansı gösteren gruplar olduğundan ikinci aşamaya katılmayan İYOP grubuyla kontrol grubu ile aralarında bir fark çıkmamıştır. Özetle, İYOP grubundaki artışlar MEB grubunda ve Kontrol grubunda görülmemiştir. Bu artışlar oran olarak çok yüksek değilse de diğer gruplara kıyasla anlamlı olmuştur.

- Çıkarım yapma

Okuryazarlık eğitiminin doğrudan etkisi olmasa da okuma metinleriyle çalışmanın sonucu olarak gelişebilecek zihinsel beceriler arasında, verilen bilgilerden çıkarım yaparak bu bilgilerde yer almayan bilgilere çıkarım yoluyla ulaşılması yer alır. Çıkarım yapma becerisini ölçmek amacıyla katılımcılara kısa hikayeler okundu ve bu hikayelerle ilgili doğrudan hikayelerde bulunmayan bilgiler soruldu. Şekil 19, grupların toplam 4 puan üzerinden aldıkları puanları göstermektedir.

Şekil 19. Çıkarım yapma puanı ortalamaları.

Yapılan analizler gruplar arasında anlamlı fark bulunduğunu göstermiştir. Görülen farkın Kontrol grubu ile MEB grubu arasında olduğu, İYOP grubunun puanlarının bu iki grubun arasında olduğu ve ikisinden de anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur. Ön testte alınan puanların 90. saatte alınan puanlardan, bunların da takip çalışmasında alınan puanlardan daha düşük olduğu görülmüştür.

MEB ve İYOP gruplarıyla yapılan analizde MEB grubunun 90. saatte ön testten anlamlı düzeyde yükseldiği, 120. saatte ise aynı düzeyde kaldığı görülmektedir. İYOP grubu ise 90. saatte ön test ile aynı düzeyde kalmış 120. saatte ise anlamlı bir yükseliş göstermiştir. Bu noktada İYOP ve MEB grupları arasında belirgin bir fark kalmamıştır. Takip çalışmasında da iki grup arasında bir fark bulunmamıştır.

İYOP grubunun kendi içindeki gelişimini inceleyen analizlerde, ilk olarak 120. saatte ön testten anlamlı düzeyde yüksek olan bir performans görülmüştür. Sonraki ölçümler ise bu düzeyi korumuşlardır. İYOP grubu takip aşamasında İYOP-2'ye katılanlar ve katılmayanlar

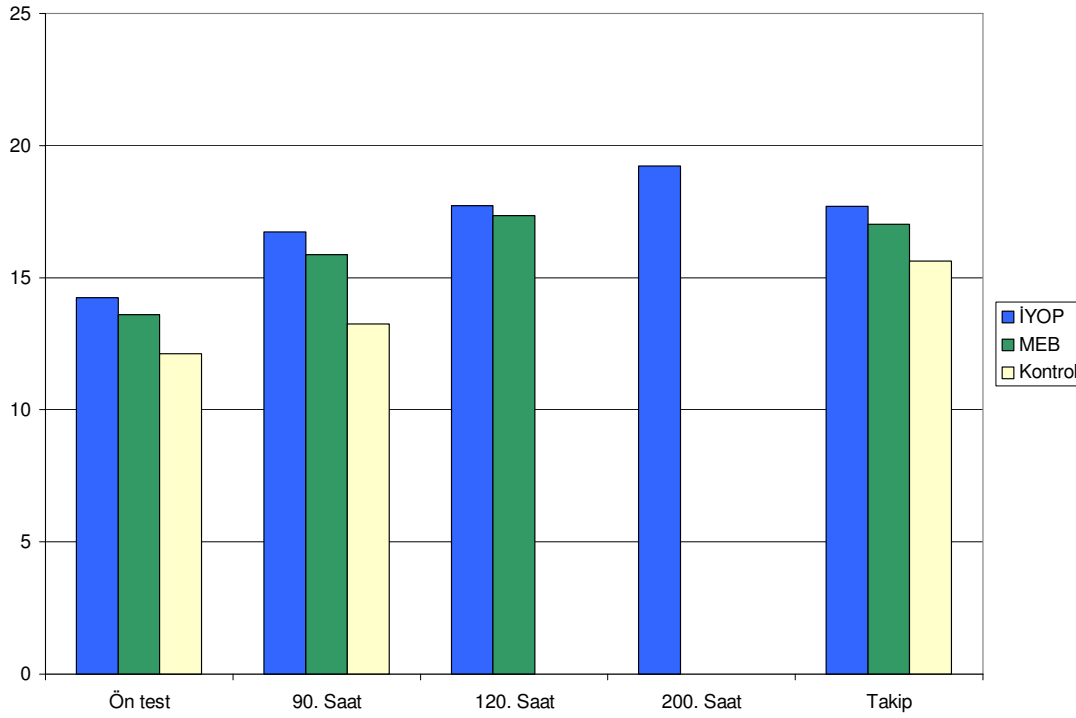
diye iki ayrı grup olarak incelendiğinde ve MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırıldığında da gruplar arasında bir fark gözlenmemiştir.

Tüm analizlerin sonuçları bir arada değerlendirildiğinde MEB grubunun 90. saat sonunda eriştiği düzeyin İYOP grubu tarafından 120. saat sonunda yakalandığı ve bu düzeyin de Kontrol grubundan yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır. Ancak takip çalışmasına gelindiğinde gruplar arasında bir fark kalmamaktadır.

- Uydurulmuş kelimeler

Dili kullanma becerileri arasında anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bağlamdan çıkarabilmek bulunmaktadır. Bu beceriyi ölçme amacıyla katılımcılara okunan bir hikayenin içindeki bazı kelimeler anlamsız kelimelerle değiştirilerek katılımcılara bu anlamsız kelimelerin yerine neyin gelebileceği sorulmuştur. Bu hikayede yer alan 25 uydurulmuş kelime yerine gelebilecek kelimeler üretebilme becerisinin dağılımı Şekil 20’de görülmektedir.

Şekil 20. Hikaye içinde uydurulmuş kelimelerin yerine hangi kelimelerin gelebileceğini bulma becerisi ortalamaları.

Verilerin incelenmesi takip çalışmasındaki sonuçların 90. saatten, bunların da ön testten anlamlı olarak daha yüksek olduğunu göstermektedir. Genel olarak İYOP grubu, Kontrol grubundan daha yüksek oranda kelime bulma başarısı göstermiştir. MEB grubu İYOP ile Kontrol grupları arasında yer almış, iki gruptan da anlamlı bir fark göstermemiştir.

Yalnızca MEB grubu ile İYOP grubunun dahil edildiği analizde anlamlı tek farkın ön test ve 90. saat arasındaki artış olduğu, bunun da her iki grup için geçerli olduğu görülmüştür. İYOP grubunun gelişiminin takip edildiği analizde ise anlamlı artışlar ön test ile 90. saat arasında ve 120. saat ile 200. saat arasında görülmüştür. Takip çalışmasında gözlenen düşmenin ise anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır.

Takip çalışmasında İYOP grubu ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar olarak ayrılmış, bu iki grup MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırılmıştır. Buna göre, takip çalışmasında İYOP-2 katılımcıları ve MEB grubu, ikinci aşamaya katılmayan İYOP katılımcıları ile kontrol grubundan yüksek düzeyde başarı göstermişlerdir. Yalnızca ilk aşama İYOP

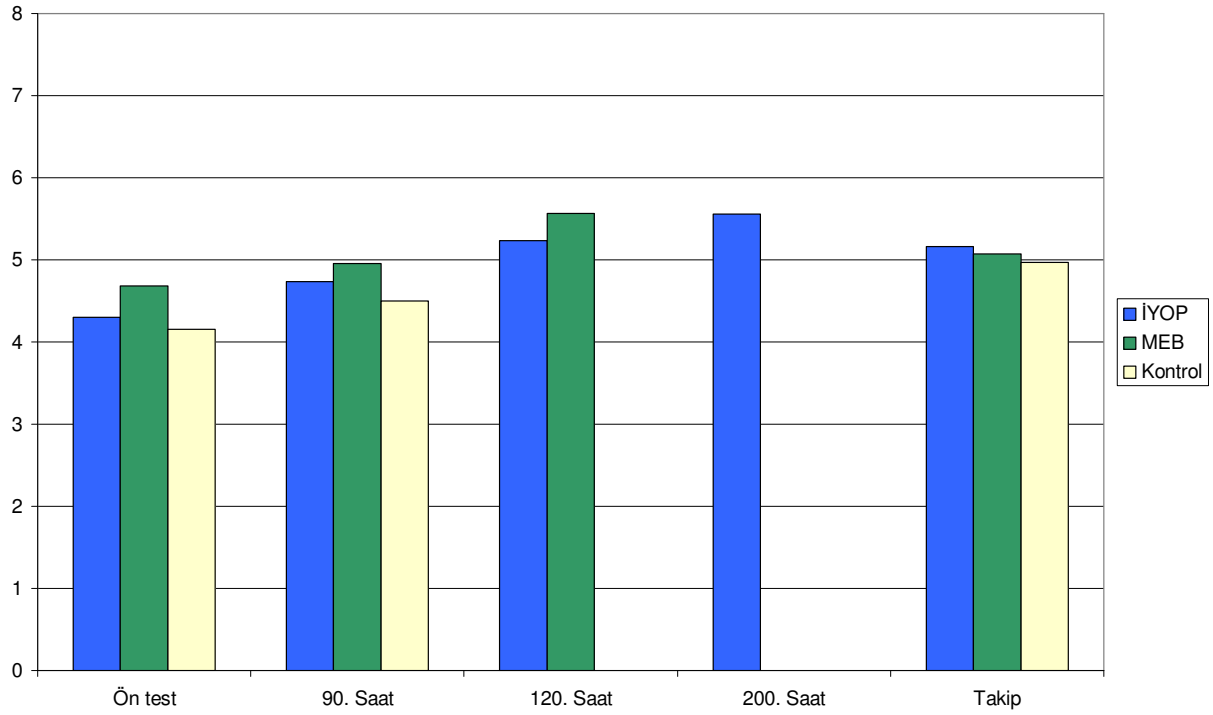
eğitimine katılanlarla kontrol grubu arasında takip aşamasında bir fark kalmamıştır. Kontrol grubu da İYOP-2 eğitimi alanlarla aynı düzeyde performans gstermiştir.

Özetle, MEB ve İYOP gruplarında ön testle kıyaslandığında 90. saat sonunda bir artış olmuştur, Kontrol grubunda bu tür bir artış gözlenmezken MEB ve İYOP grupları arasında da bir fark belirmemiştir. İYOP grubunda 200. saat sonunda bir artış görölmüşse de bu takip çalışmasına kadar kalıcı olmamıştır. Öte yandan, takip çalışmasında Kontrol grubunun da muhtemelen testi olarak öğrenmesi sonucu yüksek performans gösterdiği görölmüştür. Bu nedenle grupların performans artışını eğitimin sonucu olarak yorumlamak güçtür.

- Dinleme parçası

Dinleme parçası, katılımcıların dinledikleri bir metni ne düzeyde anladıklarını ölçme amacıyla kullanılmıştır. Katılımcılara iki farklı metin okunmuş, bunlarla ilgili 8 soru sorulmuştur. Şekil 21, katılımcıların bu sorulara doğru cevap verme ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 21. Dinleme metinlerine ilişkin sorularda doğru yanıt sayıları.

Verilerin analizi, takip sonuçlarının 90. saat ve ön test sonuçlarından daha yüksek, 90. saat sonuçlarının da ön testten daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra gruplar arasında bir fark bulunmadığı da ortaya çıkmıştır.

Yalnızca MEB ve İYOP gruplarıyla yapılan analiz ise her iki grubun da aralarında belirgin bir fark olmaksızın 90. saatte ön testten daha yüksek, 120. saatte de 90. saatten daha yüksek sonuçlar elde ettiğini göstermiştir.

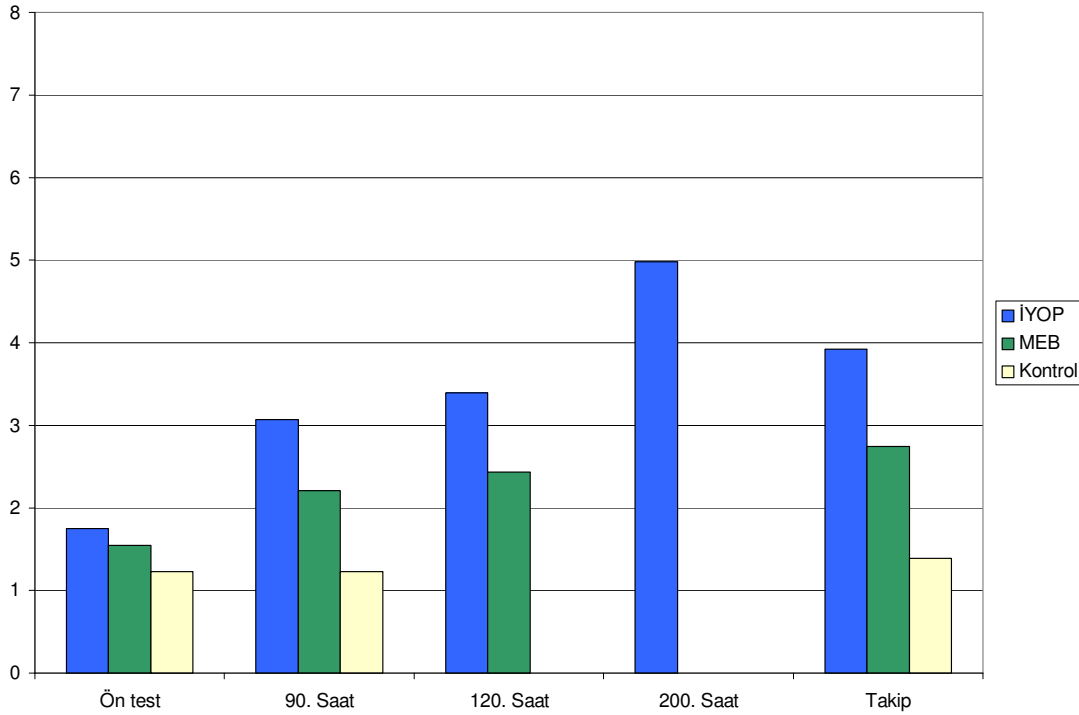
İYOP grubunun ölçüldüğü beş ölçümün karşılaştırılması ise her ölçümün bir öncekinden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu, takip çalışmasındaki düşmenin de istatistiksel olarak anlamlı olmadığını ortaya koymuştur. Takip çalışmasında İYOP grubu ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar olarak ayrılıp MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırıldığında dört grup arasında bir fark görülmemiştir.

Özetle, tüm gruplarda her ölçüm bir öncekinden daha yüksek sonuçlar vermiştir. Bu durum tüm gruplar için söz konusu olduğundan ve gruplar arasında belirgin bir fark görülmediğinden kurslara katılımı bağlantılı olduğunu söylemek güçtür.

- Okuma parçası

Katılımcılara okumaları için iki ayrı metin verilmiştir. Her metni okumalarından sonra bu metinle ilgili sorular sorulmuştur. Şekil 22 her gruptaki katılımcıların toplam 8 soruya verdikleri doğru cevap ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 22. Okuma metinlerine ilişkin sorulara verilen doğru cevap sayısı ortalamaları

Ön test, 90. saat ve takip çalışmasının karşılaştırılmaları, doğru cevap sayısının 90. saatte ön testten anlamlı olarak daha yüksek, takip çalışmasında da hem ön testten hem de 90. saatten daha yüksek olduğunu göstermiştir. Öte yandan, İYOP grubunun puanları Kontrol grubundan anlamlı düzeyde daha yüksektir. MEB grubunun puanları ise Kontrol grubuyla İYOP grubu arasında bulunduğu için ikisinden de anlamlı düzeyde fark göstermemiştir. Daha ayrıntılı analizler Kontrol grubunda değişme olmadığını, artışların İYOP ve MEB gruplarında olduğunu göstermektedir. İYOP grubundaki artışlar da MEB grubundaki artışların da üzerinde olmuştur.

MEB ve İYOP gruplarının karşılaştırıldığı analize göre dört ölçüm arasında her iki grupta da anlamlı farklar olmuş, doğru cevap sayısı gitgide artmıştır. İki grup arasındaki farklar ise anlamlı olmaya yaklaşmıştır.

İYOP grubunu kendi içinde inceleyen analizin sonuçları, takip çalışması dışındaki her ölçümün bir öncekinden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu, takip çalışmasındaki düşmenin de istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermiştir. İYOP grubu ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar diye ayrılıp takip çalışması analizleri bu iki grup ile MEB ve kontrol gruplarını karşılaştırmak amacıyla yapıldığında İYOP-2'ye katılanların diğer tüm gruplardan daha yüksek performans sergilediklerini görülmektedir. MEB grubu ile ikinci aşamaya katılmayan İYOP grubunun performansları benzer düzeylerde ve kontrol grubunun üzerindedir.

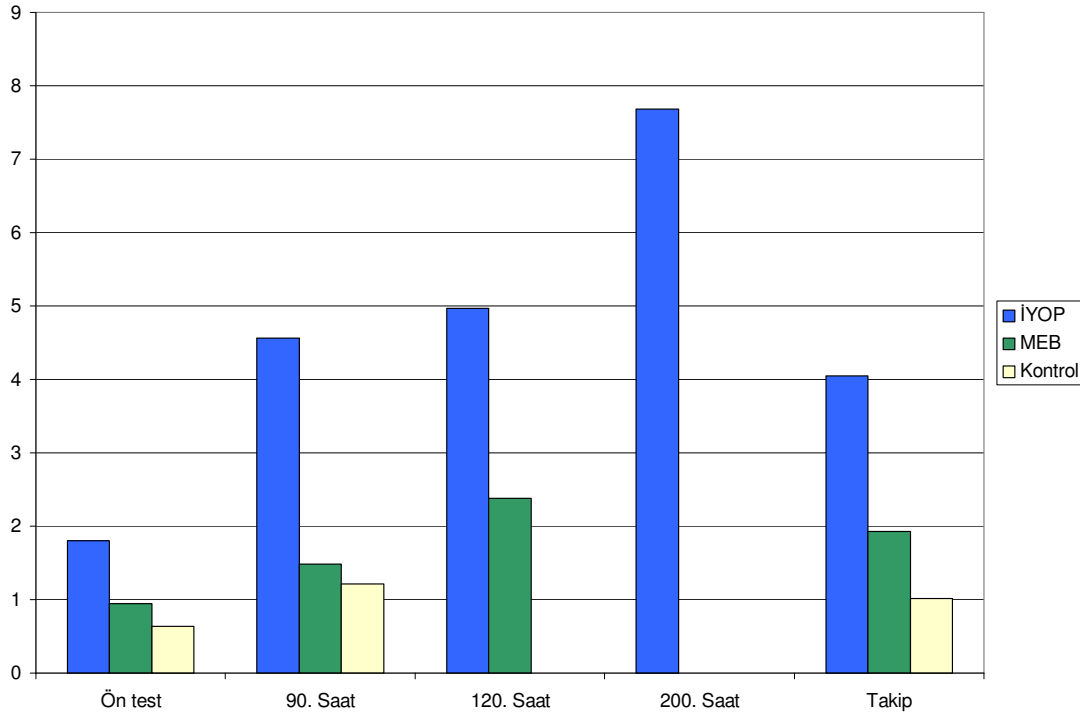
Tüm analizlere birlikte bakıldığında MEB ve İYOP gruplarının kurs katılımı sonucunda okuma parçasına ilişkin sorulara daha fazla sayıda doğru yanıt verdikleri görülmektedir. İYOP grubunun performansı MEB grubundan da yüksek olmuş, ikinci aşama İYOP kursunun MEB grubuyla olan farka katkısı olmuştur.

- Kompozisyon

İleri düzeyde okuryazarlık becerileri daha üst düzeyde yazma becerilerini de içerir. Bunları ölçme amacıyla katılımcılara bir konu verilmiş ve bu konuda yazı yazmaları istenmiştir. Şekil 23, katılımcıların kompozisyon yazımında 6 farklı boyutta verilmiş olan puan toplamalarının ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 23. Kompozisyon puanları ortalamaları.

Ön test, 90. saat ve takip çalışması verileri ile yapılan analizler 90. saatteki puanlarla takip çalışmasındaki puanların ön testteki puanlardan anlamlı derecede yüksek olduğunu ancak birbirleri arasında bir fark olmadığını göstermiştir. Gruplar arası karşılaştırma ise İYOP grubunun diğer iki gruptan daha yüksek puanlar aldığını, MEB ile Kontrol grupları arasında bir fark olmadığını göstermiştir. Daha ayrıntılı analizler, Kontrol grubunda zaman içinde bir değişim kaydedilmediğini, MEB grubunda bu değişimin çok düşük olduğunu, İYOP grubunda ise büyük artışlar olduğu görülmüştür.

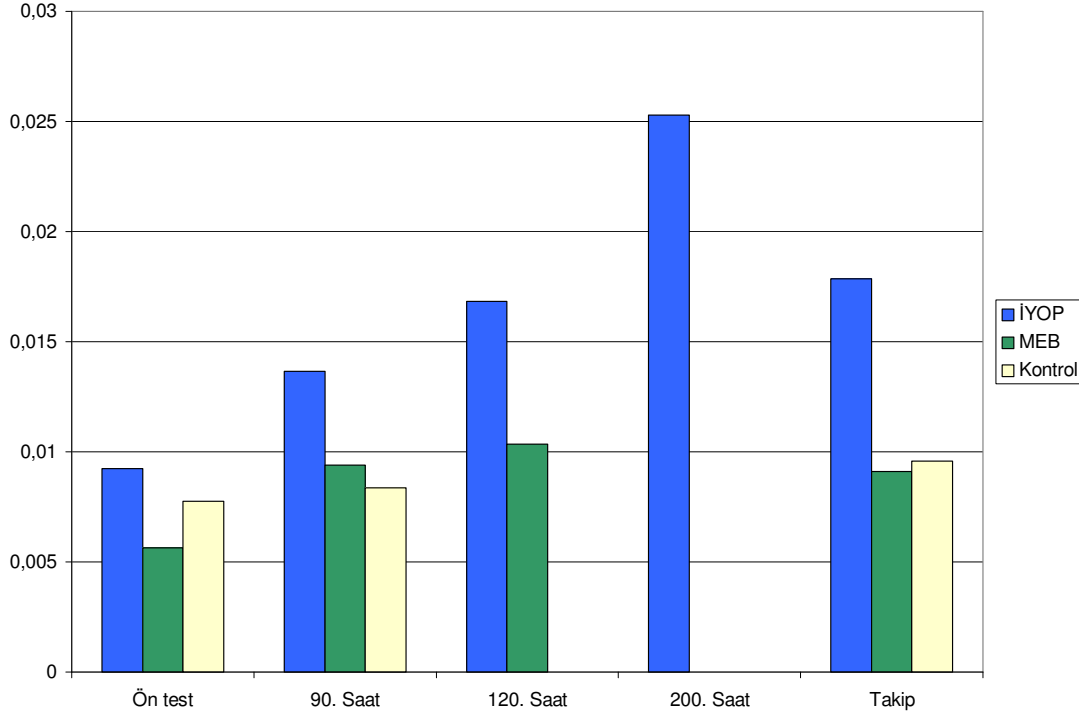
Kompozisyon yazmada MEB ve İYOP gruplarının katıldığı analizlerde, İYOP grubunun MEB grubundan daha yüksek performans gösterdiği ve ön test ile 90. saat arasındaki farklarla 90. saat ile 120. saat arasındaki farkların anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. İYOP grubunda zaman içinde olan değişimleri inceleyen analizin sonucu ise yalnızca ön test ile 90. saat arasındaki artışın anlamlı bir değişim olduğunu göstermiştir. İYOP grubu ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar olarak ayrılıp takip çalışması verileri MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırıldığında dört grubun arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Dört analizin sonuçlarını özetlersek, MEB grubundaki artış düşük olmuş, Kontrol grubunun fazla üzerine çıkamamıştır. İYOP grubu ise özellikle ön test ile 90. saat arasındaki sürede anlamlı kazanımlar edinmiştir. Fakat son duruma gelindiğinde gruplar arasında anlamlı farklar görülmemiştir.

- Okuma parçasındaki performans

Okuma metnini okuma süresi doğru yanıtlanabilecek soru sayısını da etkileyecek bir unsur olduğundan, doğru yanıtlanan soru sayısı okuma süresine bölünerek yeni bir ölçüm elde edilmiştir. Şekil 24 bu ölçünün ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 24. Okumaya harcanmış her saniye için doğru cevaplanan soru sayısı ortalamaları

Ön test, 90. saat ve takip çalışması verilerinin analizi sonucu ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir fark olmadığı, ancak takip testi sonuçlarının bu ikisinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıntılı incelemeler, takip çalışmasındaki bu üstünlüğün kaynağının İYOP grubundaki artış olduğunu, diğer gruplardaki değişimlerin anlamlı olmadığını göstermiştir.

Yalnızca MEB ve İYOP gruplarının katıldığı analizde her iki grupta da ön testle 90. saat arasında bir artış olduğu, 120. saat ile takip çalışması arasında ise İYOP grubunda küçük bir artış olurken MEB grubunda düşme olduğu görülmüştür. İYOP grubunun beş ölçümü karşılaştırıldığında ise anlamlı değişimlerin ön test ile 90. saat ve 120. saat ile 200. saat arasında olduğu anlaşılmaktadır. İYOP grubu ikinci aşama eğitime katılanlarla katılmayanlar olarak ikiye ayrılmış, takip çalışmasının analizinde bu iki grup ile MEB ve kontrol grupları karşılaştırılmıştır. Bu analizin sonucu İYOP-2 grubunun diğer grupların üzerinde bir performans sergilediğini göstermiştir. Diğer üç grup arasında bir fark görülmemiştir.

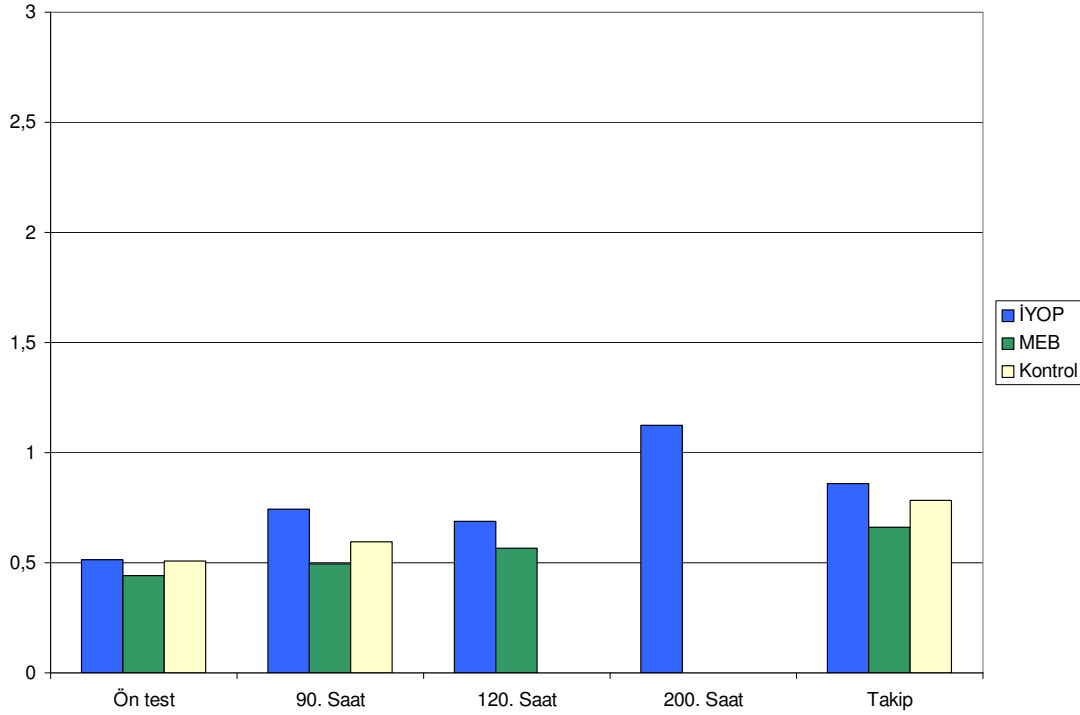
Özet olarak, okumada doğru yanıtlanan soru sayısı okuma süresine göre ayarlandığında, İYOP grubunda diğer iki gruba oranla daha büyük bir gelişme olduğu görülmüştür. İkinci aşama İYOP kursunda da yüksek bir artış görülürken bu durumun takip çalışmasındaki kalıcılığa etkisi olduğu düşünülebilir.

Sayısal Beceri Ölçümleri:

- Sayma

Katılımcılara üç değişik sayı verilerek bu sayılardan sonrasını saymaları istenmiştir. Sayı sayma becerilerini ölçmeye yönelik bu ölçümde kişiler verilen sayıdan sonra 5-8 sayı saymaları beklenmiş, doğru sayılara birer puan verilmiştir. Grupların farklı zamanlarda aldıkları puanların ortalamaları Şekil 25'te verilmiştir.

Şekil 25. Sayı sayma sorularında doğru sayılan şık sayısı ortalamaları.

Ön test ile 90 saat ve takip çalışması sonuçları karşılaştırıldığında 90. saat ile takip çalışmasında elde edilen puanların ön testten anlamlı düzeyde yüksek oldukları ancak ikisi arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar da anlamlı görünmemektedir.

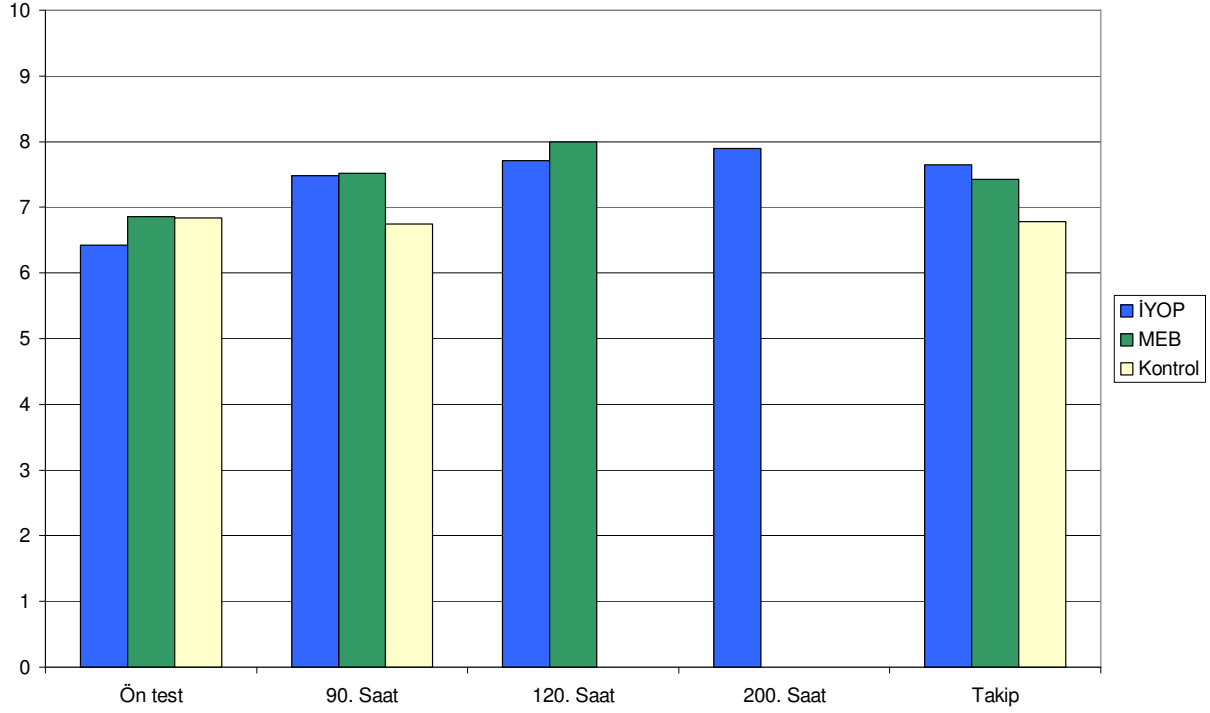
MEB ve İYOP grupları üzerinde yapılan analiz ise ön test ile 90. saat arasındaki farkın anlamlı olduğunu, başka anlamlı farkın ise bulunmadığını göstermektedir. İYOP grubu üzerinde yapılan analiz 200. saat verilerini de içerdiğinden biraz farklı bir görüntü sunmaktadır. Buna göre, İYOP grubuyla yapılan beş ölçüm arasında anlamlı bir değişim yalnızca 120. saat ile 200. saat arasında gözlemlenmiştir. İYOP grubunun ikinci aşamaya katılıma göre iki gruba ayrılıp kontrol ve MEB gruplarıyla takip çalışması verilerinin karşılaştırıldığı analizde bu dört grup arasında bir fark olmadığı bulunmuştur.

Tüm analizlerin sonuçları bir arada özetlenirse, tüm grupların belirli bir gelişim gösterdikleri, bunun da testi birkaç kez almaktan kaynaklanmış olacağı düşünülebilir.

- Aritmetik

Aritmetik soruları toplama, çıkarma ve çarpma yapmayı gerektiren çeşitli zorluk düzeylerinde problemlerden oluşmaktadır. Bu problemleri doğru yanıtlayarak alınabilecek en yüksek puan 10'dur. Şekil 26, grupların aldıkları puan ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 26. Aritmetik problemlerinde doğru yanıt sayısı ortalamaları.

Ön test, 90. saat ve takip çalışması arasında yapılan karşılaştırmalar, ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir artış olduğunu ancak 90. saatten takip çalışmasına kadar olan değişimin anlamlı olmadığını göstermiştir. Ayrıntılı incelemeler sonucunda ön test ile diğer iki ölçüm arasındaki anlamlı farkın kaynağının İYOP ve MEB gruplarında görülen artış olduğu saptanmıştır.

MEB ve İYOP grupları üzerinde yapılan analiz de benzeri bir biçimde her iki grupta da ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir fark olduğunu, sonraki ölçümlerin de 90. saatle aynı düzeyde olduğunu göstermiştir. İYOP grubunun beş ölçümü arasındaki karşılaştırmalar ön test ile 90. saat arasında anlamlı bir yükselme olduğuna, ondan sonra da belirgin bir değişim olmadığına işaret etmektedir.

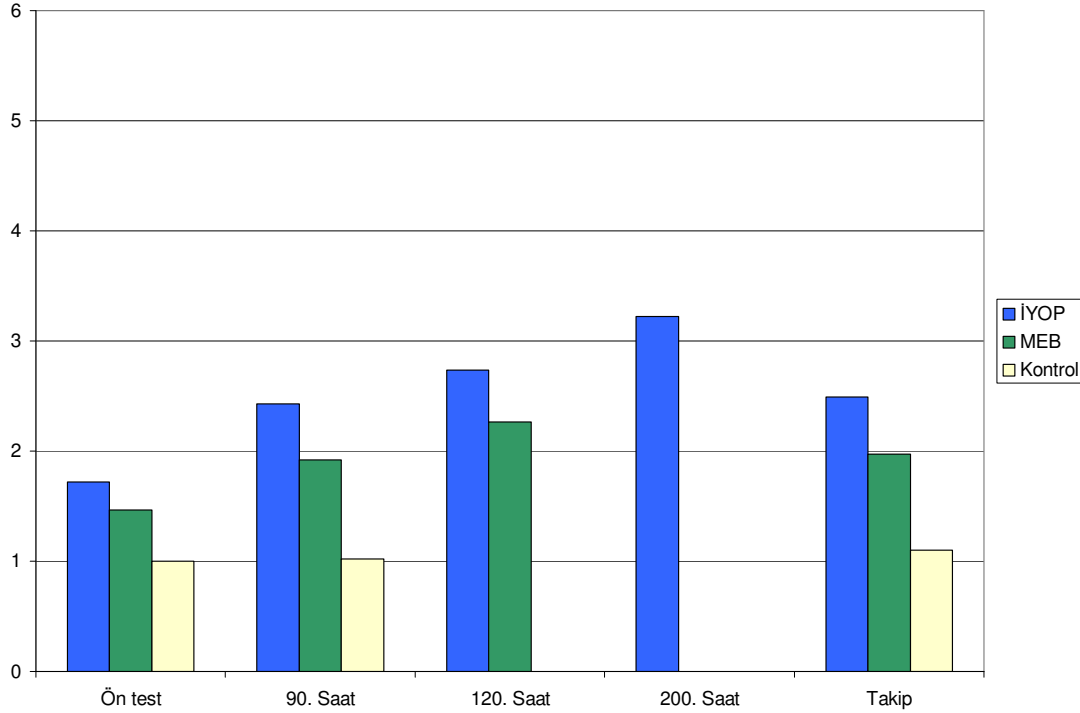
İYOP kursunun ikinci aşamasına katılan İYOP katılımcılarıyla katılmayanları birbirleriyle ve MEB katılımcıları ve kontrol grubuyla karşılaştırma amacını güden analizde takip çalışması aşamasında bu dört grup arasında yalnızca İYOP-2 katılımcı ile kontrol grubu katılımcılarının performansları arasında fark bulunmuştur. İYOP grubunun sadece ilk aşamasına katılanlarla kontrol grubu arasında bir fark görülmemiştir. Performans düzeyleri İYOP-2'nin altında ve kontrol grubunun üzerinde olan bu gruplar ikisinden de istatistiksel olarak anlamlı olarak fark göstermemiştir.

Tüm analizlere birlikte bakıldığında aynı sonuçların tüm analizlerce desteklendiği görülmektedir. İYOP ve MEB gruplarında eğitimin ilk 90 saatinde anlamlı bir kazanım olmuş, daha sonra ise bir değişim olmamıştır. Takip aşamasında İYOP-2 grubunun diğerlerinden daha avantajlı durumda olduğu görülmüştür.

- Sayı yazma

Katılımcıların sayı yazma becerilerini ölçmek amacıyla kendilerine sözel olarak altı sayı verilmektedir. Şekil 27 grupların altı sayıdan ortalama olarak kaçını yazabildiklerini göstermektedir.

Şekil 27. Sayı yazma becerileri ortalamaları

Sayı yazma ölçümünün ön testte, 90. saatte ve takip çalışmasındaki sonuçları analiz edildiğinde genelde temel artışın ön test ile 90. saat arasında olduğu, bu ölçümle takip ölçümleri arasında anlamlı farklar bulunmadığı görülmüştür. Gruplar arası farklara bakıldığında İYOP grubunun MEB grubundan, bu grubun da Kontrol grubundan anlamlı düzeyde farklı olduğu görülmüştür. Ayrıntılı analizler de bu farkların temel olarak 90. saat ve takip ölçümlerinde görüldüğünü göstermiştir.

Yalnızca İYOP ve MEB gruplarını kullanarak yapılan analizde ön testten 90. saate, oradan da 120. saate anlamlı yükselişin olduğu fakat gruplar arasında bir fark bulunmadığı görülmüştür. İYOP grubunun kendi içindeki gelişimini izleme amacıyla yapılan analiz ise istatistiksel olarak anlamlı olan farkların ön test ile 90. saat arasında ve 120. saat ile 200. saat arasında görüldüğünü ortaya koymuştur. Takip çalışmasındaki düşme ise anlamlı bir farka yakınlaşmıştır.

İYOP grubu ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar olarak ayrılıp takip çalışması verileri MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırıldığında dört grubun arasında yalnızca İYOP-2 grubunun diğer üç gruptan anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tüm analizlerin sonuçlarına birlikte bakıldığında kontrol grubuyla kıyaslandığında İYOP ve MEB gruplarının daha yüksek performans gösterdikleri, aralarında bir fark bulunduğu ancak bu farkın çok büyük olmadığı görülmektedir. Nitekim, takip çalışmasında yalnız İYOP-2 katılımcıları diğerlerinden yüksek bir performans göstermiştir.

Şekilsel Beceri Ölçümleri:

Bu bölümde kullanılan ölçümler okuryazarlık eğitimiyle doğrudan ilişkili olmayan ölçümler olsa da okuryazarlığın bireyin zihinsel becerilerine katkısı olduğu varsayımını

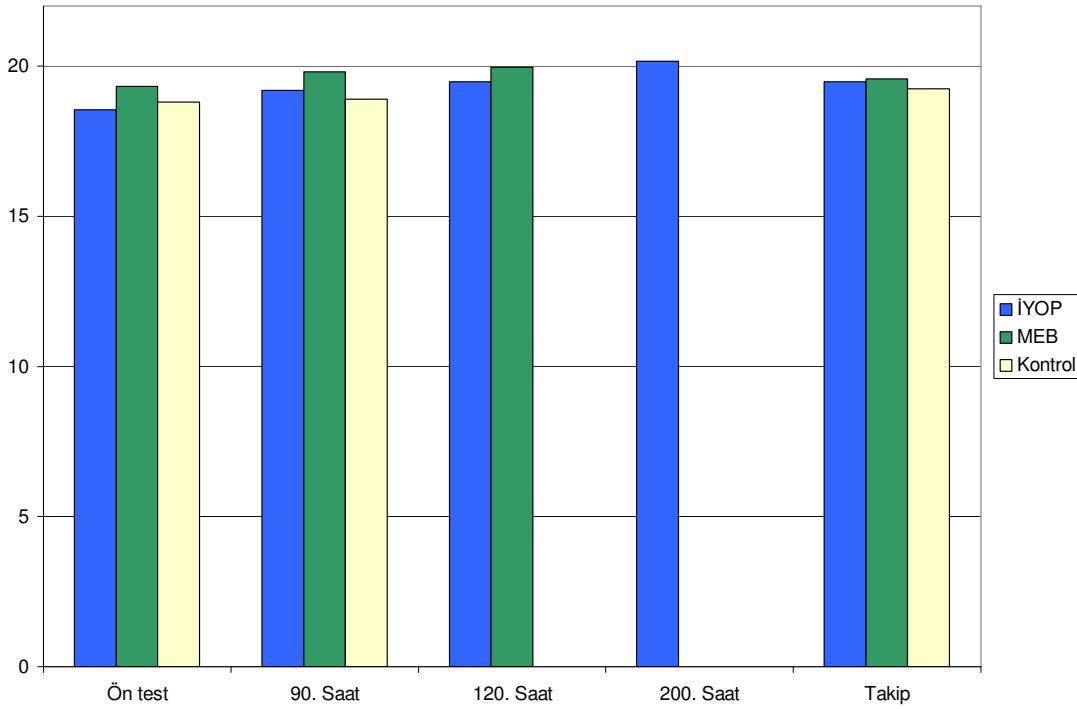
ölçmeye yöneliktir. Şekillerin kullanıldığı bu ölçümlerde bazı zihinsel becerilerin düzeyleri şekillere uygulandıkları biçimiyle ölçülmektedir.

Bu ölçümlerde katılımcılara bazı şekiller gösterilmiştir ve bu şekillerin bir kısmını bakarak, diğerlerini de bellekten çizmeleri istenmiştir. Çizilen şekiller dört boyutta değerlendirilmiştir: şeklin kadran içindeki oryantasyonu, boyutu, pozisyonunun yerleştirilmesi ve şeklin doğruluğu. Bunlara ek olarak her şekilde alınan puan o şeklin çizilmesinde harcanan süreye bölünerek uyarlanmış bir performans puanı da analizlere katılmıştır.

- Şekillerin oryantasyonu

Çizilen şekillerin bu yönde değerlendirilmesi orijinal şeklin kadran içindeki açısına ne derece yakın olduğu ile ilgilidir. Şekil 28 grupların oryantasyon puanı ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 28. Şekil çizmede oryantasyon puanı ortalamaları.

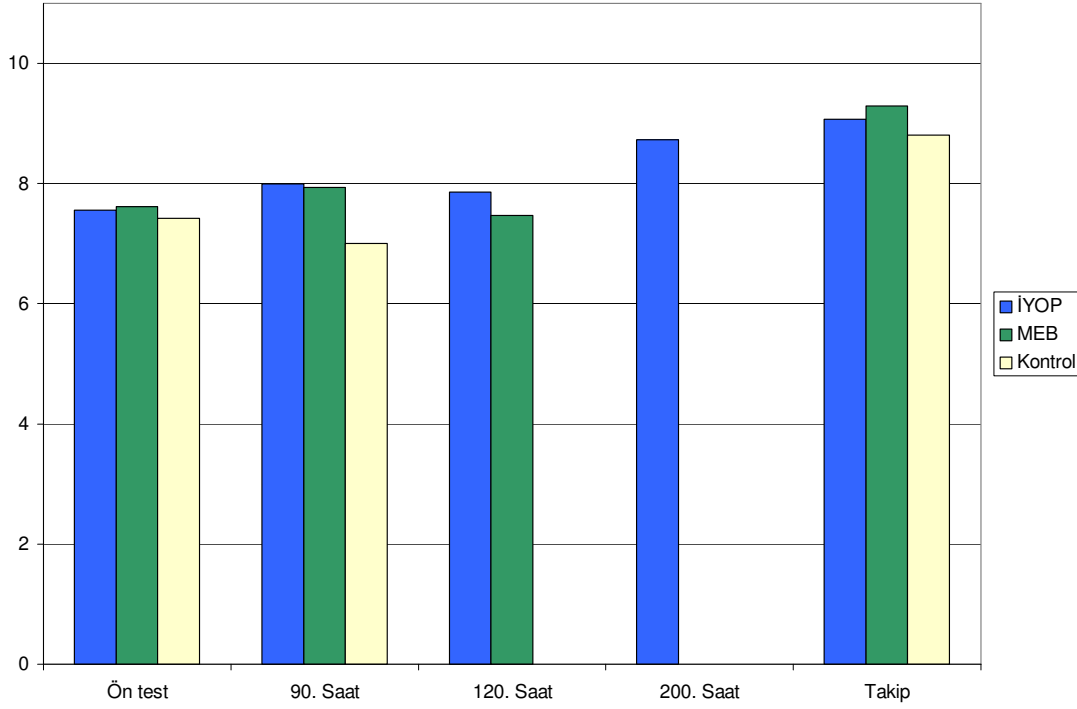

Şekilden de görüldüğü gibi tüm gruplarda çizilen şekiller oryantasyon yönünden en yüksek puan olan 22'ye oldukça yakın ortalamalar sergilemiştir. Bu nedenle hiçbir aşamada gruplar arasında herhangi bir fark görülmemiştir. İYOP grubunun kendi içinde değerlendirmesini yapma amacıyla uygulanan analizde ise 120. saatten 200. saate olan artış anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Takip çalışmasında İYOP-2'ye katılanları katılmayanlardan ayırarak yapılan analiz dört grup arasında bir fark olmadığını göstermiştir. Özetle, şekil çizmede oryantasyon puanları yüksek olup gruplar arasında farklar göstermemiştir.

- Şekillerin boyutu

Şekillerin çizilmesinde ikinci bir unsur çizilen şekillerin boyutlarının orijinal şekle yakınlığı olmuştur. Bunun belirlenmesi amacıyla puanlamalar yapılmıştır. Grupların boyutların orijinal şekle benzeme yönünden almış oldukları puanların ortalamaları Şekil 29'da görülmektedir.

Şekil 29. Şekil çizmede boyut puanı ortalamaları

Veriler üzerinde yapılan ön test, 90. saat ve takip çalışması karşılaştırmaları takip çalışmasında elde edilen puanların diğerlerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu ve bunun tüm gruplar için geçerli olduğunu göstermiştir. Ön test ve 90. saat arasında ise belirgin bir fark görülmemiştir.

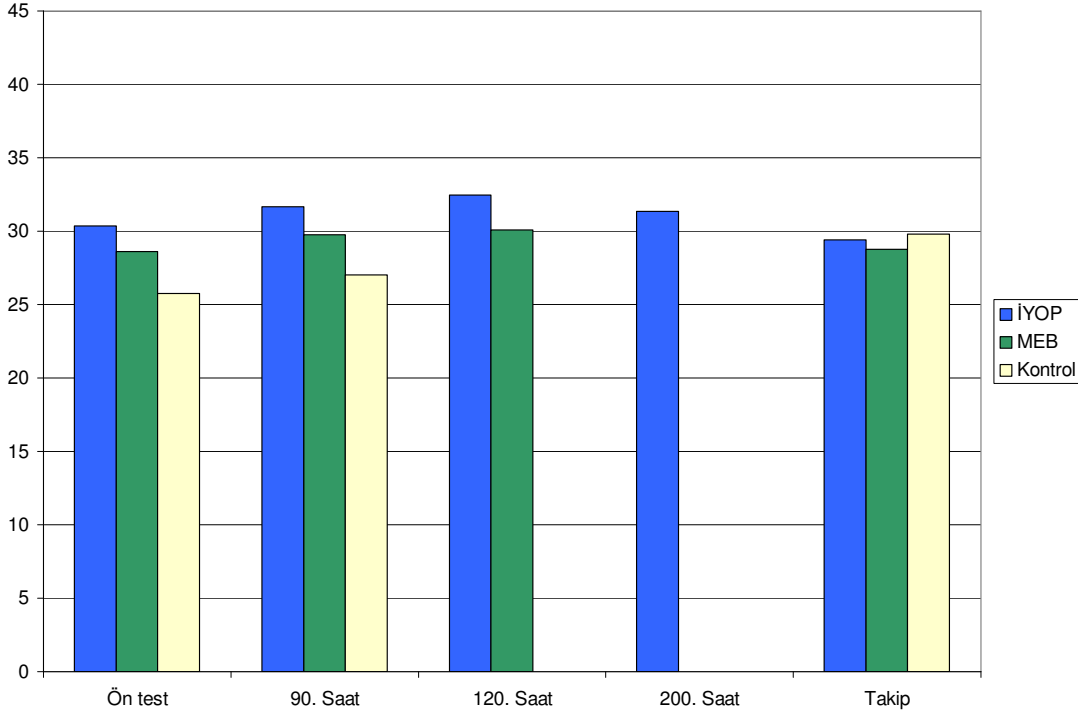
MEB ve İYOP gruplarını kullanarak yapılan analiz de gruplar arasında bir fark olmadığını, 120. saat ile takip çalışması arasındaki farkın ise anlamlı olduğunu göstermiştir. İYOP grubunun kendi içinde karşılaştırıldığı analiz ise 120. saatten 200. saate görülen artışın anlamlı bir artış olduğunu ortaya koymuştur. Takip çalışmasında İYOP-2'ye katılanları katılmayanlardan ayırarak yapılan analiz dört grup arasında bir fark olmadığını göstermiştir.

Özetle, zaman içinde performanslarda bir artış söz konusudur ancak bu artışın testi almaktan kaynaklanan bir öğrenme sonucu olduğu savunulabilir çünkü hiçbir müdahale söz konusu olmadığı halde Kontrol grubunda da diğer gruplara benzer bir artış görülmüştür.

- Şekillerin doğruluğu

Şekillerin orijinal şekle ne derece benzediğini ölçmek için her şekil belirli özelliklere indirgenmiş ve katılımcılarca çizilmiş her özelliğe bir puan verilmiştir. Şekil 30, şekillerinde çizilmesinde alınan doğruluk puan ortalamalarını göstermektedir. Bu bölümde alınabilecek en yüksek puan 44 olmuştur.

Şekil 30. Şekil çizmede doğruluk puanı ortalamaları

Analizler İYOP grubunun MEB grubundan, onun da Kontrol grubundan daha yüksek puanlar almış olduğunu göstermektedir. Ancak bu fark daha çok ön testte ve 90. saatte görülmekte, takip çalışmasında ise ortadan kalkmaktadır.

MEB ve İYOP gruplarıyla sınırlı olan analizin sonucunda ise iki grup arasında bir fark ortaya çıkmamış ancak 120. saat ile takip çalışması arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. İYOP grubunun kendi içinde değerlendirildiği analizde ise 90. saat ile 120. saat arasındaki artışın ve daha sonraki düşüşlerin anlamlı farklar olduğu ortaya çıkmıştır. Öyle ki, ön test ile takip çalışması sonuçları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. İYOP-2'ye katılanları katılmayanlardan ayırarak takip çalışması verileri üzerinde yapılan analiz dört grup arasında bir fark olmadığını göstermiştir.

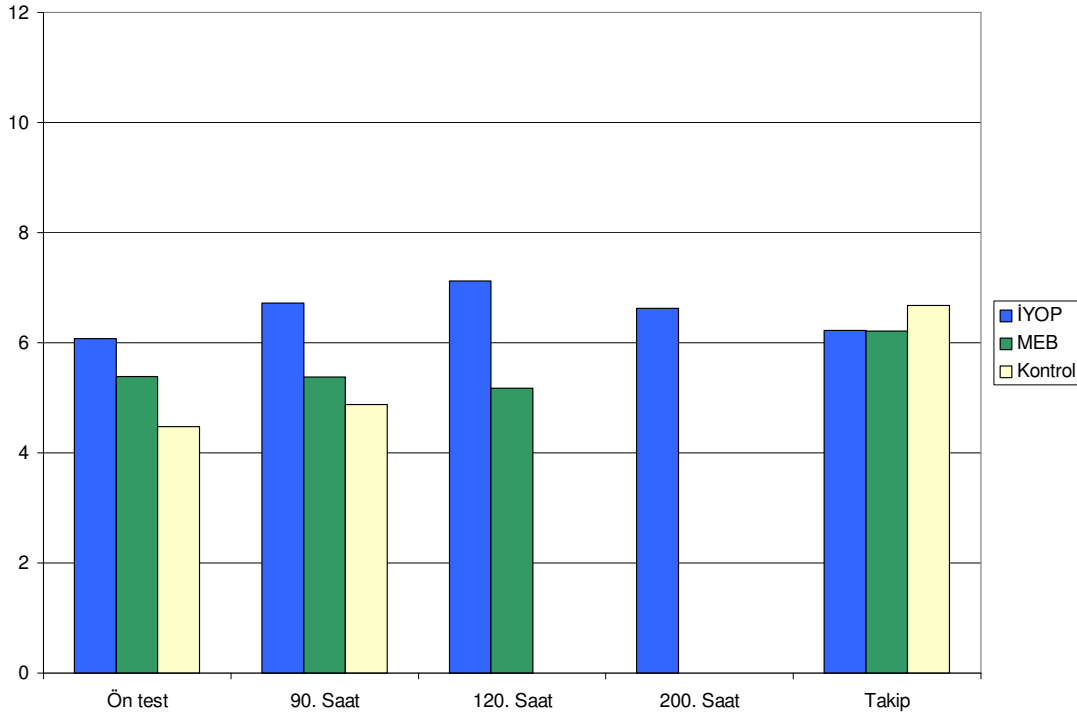
Tüm analizler birlikte değerlendirildiğinde, bu testin sonuçlarının eğitimlerden etkilenmedikleri sonucu çıkarılabilir.

- Şekillerin yerleştirilmesi

Katılımcıların şekilleri çizerken kadranın hangi bölgesine oturttukları da şeklin yerleştirilmesi puanı olarak ölçülmüştür. Şekil 31 bu puan türündeki ortalamaları göstermektedir. Bu puanlarda olası en yüksek puan 11 olmuştur.

Şekil 31. Şekillerin çizilmesinde yerleştirme puanı ortalamaları

Ön test, 90. saat ve takip çalışması arasında yapılmış olan karşılaştırmalar İYOP grubunun MEB grubundan ve Kontrol grubundan daha yüksek puan almış olduğunu, puan ortalamalarının da ön test ile 90. saatte pek farklı olmadığını ancak takip çalışmasında artmış olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar ayrıntılı bir biçimde incelendiğinde ön test ve 90. saatten takip çalışmasına yükseliş gösteren grupların MEB ve Kontrol grupları olduğu, araştırmanın başında yüksek olan İYOP grubunda ise bir değişme olmadığı görülmüştür.

İYOP ve MEB grupları üzerinde yapılan analizde bu iki grubun birbirinden farkı anlamlı bulunmuştur. Ön test ile 90. saat ve 120. saat arasında MEB grubunda bir değişiklik olmazken İYOP grubunda anlamlı bir yükselme görülmüştür. Takip çalışmasında ise İYOP grubu ön testteki düzeyine gerilemiş, MEB grubunda anlamlı bir yükselme görülmüştür. İYOP grubunun kendi içinde değerlendirildiği çalışma ise hiçbir anlamlı fark göstermemiştir.

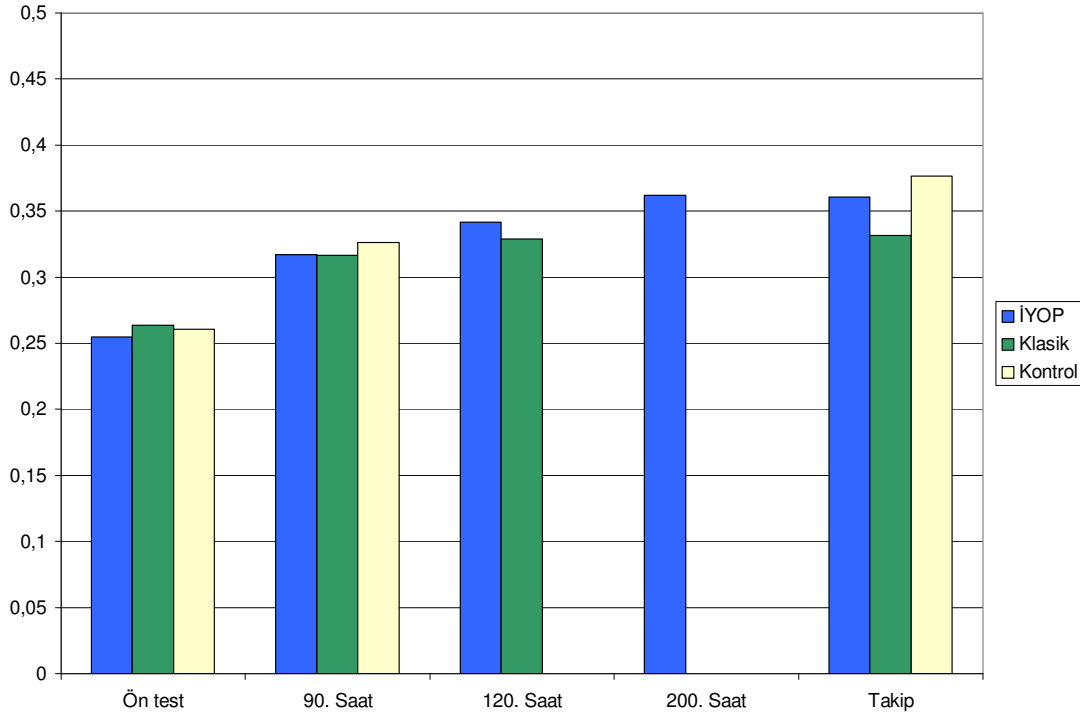
Takip çalışmasında İYOP verilerinin ikinci aşamaya katılan ve katılmayanlar için iki ayrı grup olarak değerlendirilmesi ve MEB ve kontrol grubu verileriyle karşılaştırılması sonucunda İYOP-2'ye katılmamış olan İYOP grubunun İYOP-2 grubundan ve kontrol grubundan anlamlı düzeyde düşük performans gösterdiği görülmüştür.

Özetle, tüm analizler birlikte değerlendirildiğinde eğitimin belirli bir etkisi olduğunu söylemek mümkün görünmemektedir.

- Şekil çizmedeki performans/süre

Şekil çizmeyle ilgili son analizler şekil çizmenin değişik boyutlarının toplanarak şekil çizmek için harcanan süreye bölünmesi ile elde edilen şekil çizme performansı puanları üzerinde yapılmıştır. Bu puan, bakarak ya da bellekten bir şekli çizme becerisi hakkında genel bir fikir vermesi açısından yararlıdır. Şekil 32, grupların bu puanlardaki ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 32. Şekil çizme toplam puanının süreye bölünerek elde edilen performans puanları

Verilerin analizi ön test ile 90. saat, 90. saat ile de takip çalışması arasında anlamlı bir yükseliş olduğunu, gruplar arasında da belirgin bir fark olmadığını göstermiştir. MEB ve İYOP gruplarıyla sınırlanan analiz de aynı bulguları ve 120. saatteki performansın 90. saatten farklı olmadığını göstermiştir. İYOP grubunun kendi içinde karşılaştırıldığı analiz sonuçları ise takip çalışması dışında her ölçümün bir öncekinden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu göstermiştir. Takip çalışması ise 200. saatle kıyaslandığında belirgin bir fark göstermemiştir. İYOP grubunun ikinci aşamaya katılmış ve katılmamış olanlar olarak ikiye ayrılıp MEB ve kontrol gruplarıyla takip çalışması verileri kullanarak yapılmış olan analizler dört grubun arasında bir fark olmadığını göstermiştir. Tüm analizler birlikte değerlendirildiğinde testin birkaç kez alınmasının getirdiği bir artışın söz konusu olabileceği görülmüştür.

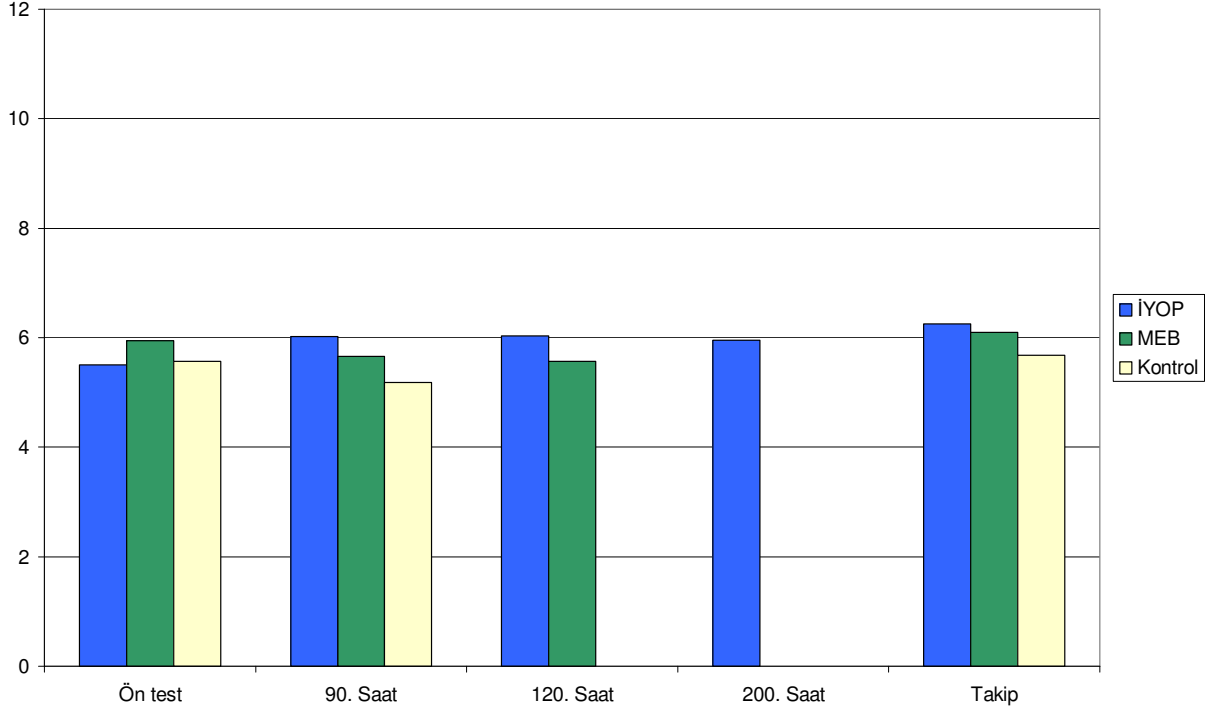
Bellek Kapasitesi Ölçümleri:

Bellek kapasitesi de şekil becerileri gibi doğrudan okuryazarlık eğitimi ile ilgili değildir. Bu tür becerilerin ölçülmesiyle amaçlanan, okuryazarlık eğitiminin bellek kapasitesi gibi zihinsel faktörlere etki edip etmediğini görmektir.

- Düz sayı tekrarı

Katılımcılardan kendilerine okunan bir dizi sayıyı aynı sırayla tekrar etmeleri istenmiştir. Şekil 33, katılımcıların bu ölçümde aldıkları puanların ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 33. Bellekten sayıları tekrardan alınan puan ortalamaları

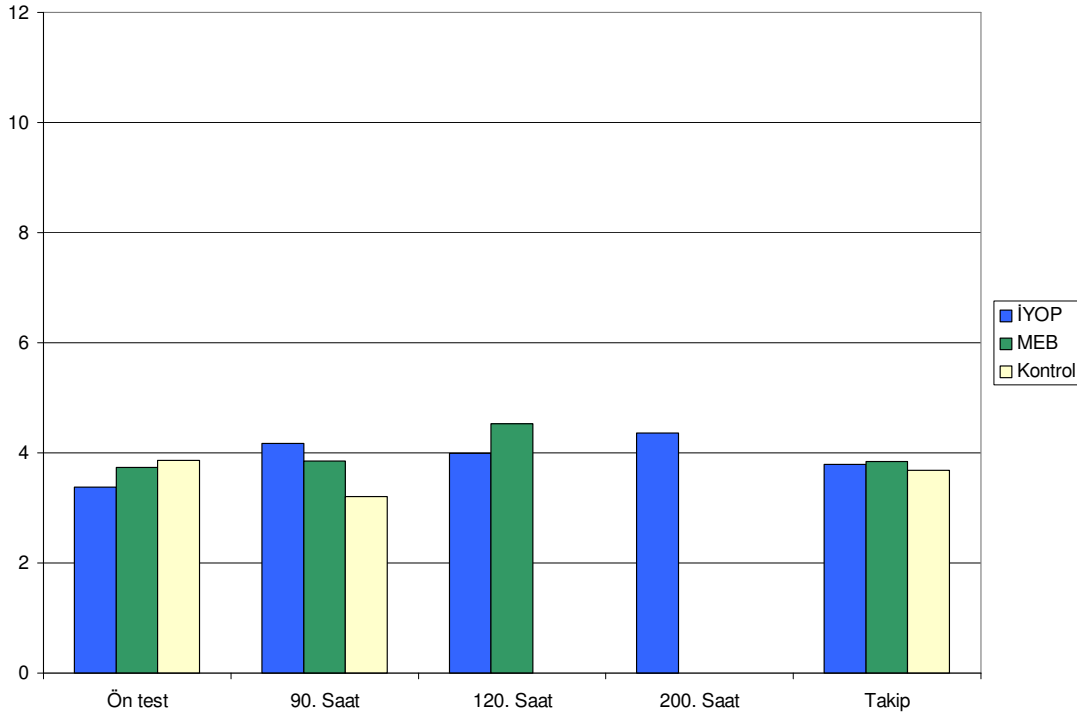

Yapılan analizler bellek performansında gruplar arasında bir fark bulunmadığını, zaman içinde de bir değişme olmadığını göstermiştir. İYOP grubunun kendi içinde karşılaştırıldığı analizde ise yalnızca takip çalışmasındaki verilerin 200. saate kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. İYOP grubunun ikinci aşamaya katılanlarla katılmayan katılımcılarının ayrıldığında takip çalışmasında gruplar arasında bir fark görülmemiştir. Tüm analizler bu tür bir bellek becerisinin eğitim programlarıyla değişmediğini göstermektedir.

- Ters sayı tekrarı

Bellek kapasitesi ölçümünde kullanılan bir başka ölçüm aracı da katılımcılara sayılar okuyup bunları okunanın tersi sırada okumalarını istemektir. Bu daha zor bir görev olduğundan burada verilen sayılar daha az sayıda olmaktadır. Şekil 34 bu işlemde alınan puanları göstermektedir.

Şekil 34. Bellekten sayıların tersine tekrarından alınan puanlar

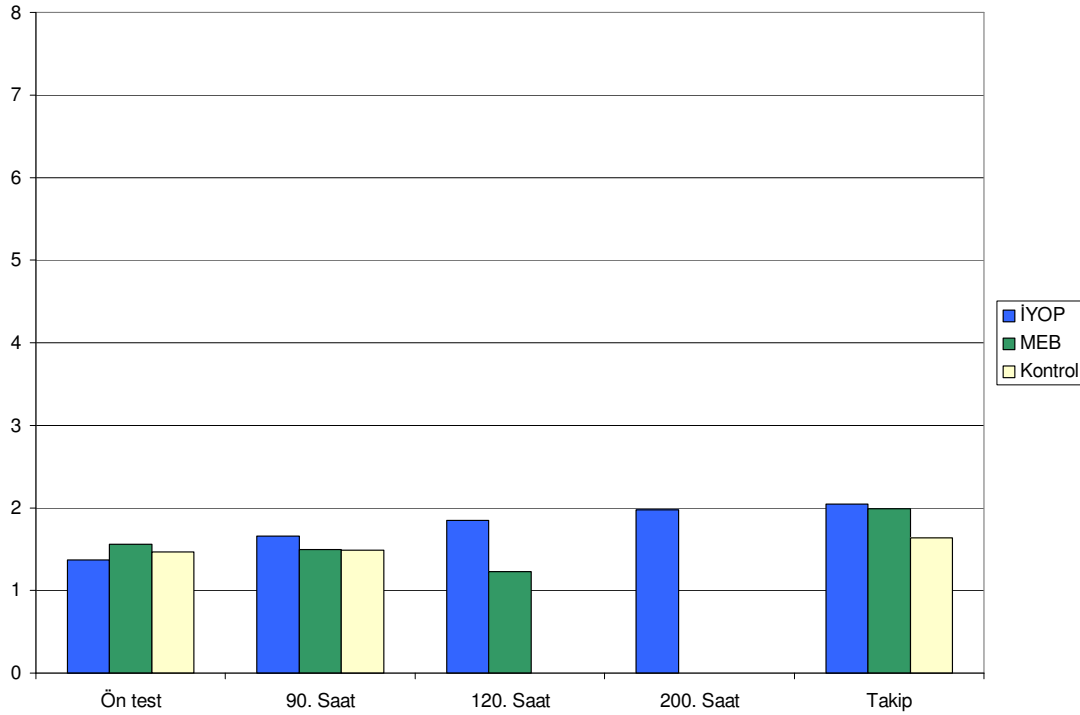
Yapılan analizler ön test, 90. saat ve takip çalışmasında alınan puanlar arasında belirgin bir fark göstermemiştir. Gruplar arasında da anlamlı bir fark bulunmamıştır. MEB ve İYOP grupları arasındaki farklara bakan analizin sonuçları ön test ile 90. saat arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermiş, 90. saat ile 120. saat arasında MEB grubunun anlamlı bir yükseliş kaydettiğine ve İYOP grubunda bir değişim olmadığına işaret etmiştir. Takip çalışmasında ise 120. saatten anlamlı bir düşüş görüldüğü ortaya çıkmıştır.

İYOP grubunun kendi içindeki gelişimini inceleyen analizlerde ise tek anlamlı değişimin ön test ile 90. saat arasındaki artış olduğu görülmüştür. Takip çalışmasında ikinci aşama İYOP eğitimine katılanlarla katılmayanların ayrılarak incelendiği analizlerde de gruplar arasında bir fark görülmemiştir. Tüm analizler birlikte incelendiğinde sistemli bir etkinin varlığından söz etmenin mümkün olmadığı görülmekte, bellek kapasitesinin eğitimlerden etkilenmediği izlenimi edinilmektedir.

- Kelime tekrarı

Kelime tekrarı, düz sayı tekrarına benzer bir biçimde katılımcılara okunan kelimelerin aynı sırada tekrarını gerektirmektedir. Şekil 35, bu testten alınan puan ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 35. Kelime tekrarında alınan puanların ortalamaları

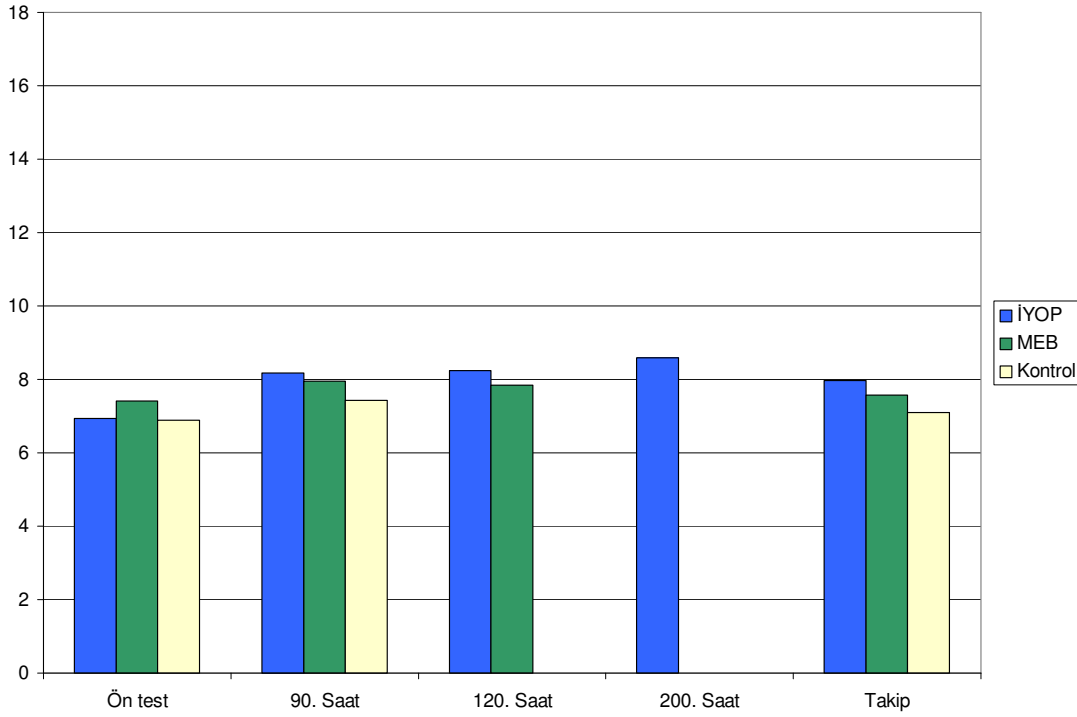

Yapılan analizler tüm gruplarda ön test ile 90. saat, 90. saat ile takip çalışması puanları arasında anlamlı yükselmeler olduğunu göstermiştir. Gruplar arasında belirgin bir fark bulunmamaktadır. MEB ve İYOP gruplarıyla yapılan analiz sonuçları ise 120. saat ile takip çalışması arasındaki farkın anlamlı olduğunu ve bunun da ağırlıklı olarak MEB grubundaki yükselmeden kaynaklandığını göstermiştir. Kelime tekrarındaki performansın İYOP grubunun ölçülmüş olduğu beş farklı zamanda karşılaştırılması ise sadece ön test ile 90. saat arasındaki artışın anlamlı olduğuna işaret etmiştir. Takip çalışması verilerinde İYOP grubu ikiye ayrılarak ikinci aşama eğitime katılanlarla katılmayan kişiler ayrı gruplar olarak değerlendirildiğinde de gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Özetle, tüm analizlerin birlikte değerlendirilmesi kelime tekrarında sistemli bir grup farkı veya eğitim etkisi olmadığını göstermiştir.

- Nesne sayı eşleme

Bellek kapasitesini ölçmekte kullanılan bir başka yöntem de katılımcılara nesne adları ile bir sayıyı birlikte okumak ve daha sonra okunmuş dört nesne-sayı çiftindeki sayıları söyleyerek eşleştiği nesnenin adını söylemesi istenir. Şekil 36 bu ölçümdeki ortalama puanları göstermektedir. Olası en yüksek puan 17 olmaktadır.

Şekil 36. Nesne-sayı eşleme testinde ortalama puanlar

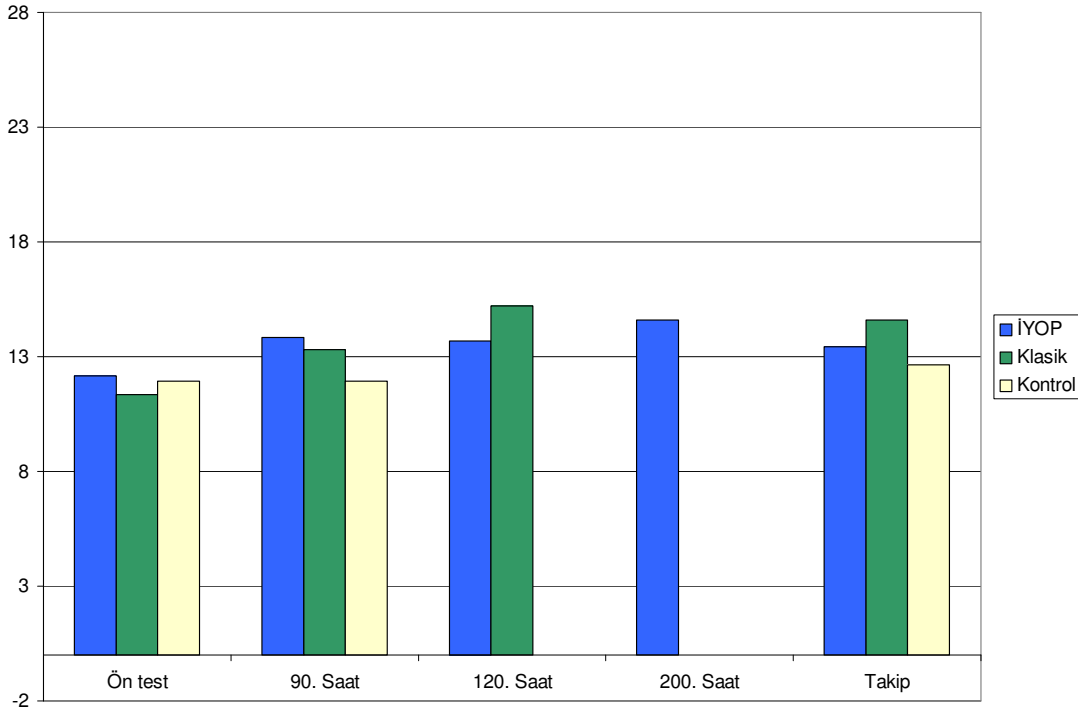

Buradaki verilerin analizleri ön testten 90. saate bir artış, 90. saatten takip çalışmasına da düşüş olmak üzere anlamlı farklar olduğunu göstermektedir. Öyle ki, ön test ile takip çalışması arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. MEB ve İYOP gruplarıyla sınırlı olan analiz ise yalnızca ön testten 90. saate olan artışın anlamlı olduğunu belirtmektedir. İYOP grubunun kendi içindeki gelişimini izlemek amacıyla yapılan analizin ortaya koyduğu bulgu ise anlamlı bir değişimin sadece ön test ile 90. saat arasında görülen artışta bulunduğudır. Daha sonraki değişimler ise 90. saat ile belirgin bir fark sergilememektedir. Takip çalışmasında İYOP grubunun ikinci aşamaya katılanlar ve katılmayanlar olarak ayrılması ile yapılan analizler de gruplar arasında anlamlı bir fark göstermemiştir. Tüm analizleri özetlersek, burada sistemli bir grup farkı ya da eğitim etkisinin olduğunu söylemek güçtür.

- Resim sayı eşleme

Resim sayı eşleme yöntemi de nesne-sayı eşleme yöntemine benzemektedir. Buradaki fark, katılımcılara bir nesne adı söylemektense bir resmin gösterilmesi ve bir sayının söylenmesidir. Daha sonra resim tekrar gösterildiğinde katılımcılardan bu resimle eşleşen sayının söylenmesi istenmektedir. Şekil 37 katılımcıların bu testte almış oldukları puanların ortalamalarını göstermektedir.

Şekil 37. Resim-sayı eşleme puanları ortalamaları.

Ön test ile 90. saat arasındaki farkın anlamlı bir artış olduğunu gösteren analizler 90. saat ile takip çalışması sonuçları arasında anlamlı bir değişim olmadığına işaret etmektedir. Ayrıntılı incelemeler ise ön test ile 90. saat ve takip çalışmasında görülen farkın daha çok ön testten sonra MEB ve İYOP gruplarında görülen artıştan kaynaklandığını, Kontrol grubunda ise herhangi bir değişim olmadığını göstermektedir.

MEB ve İYOP grupları ile 120. saati de katarak yapılan analiz, ön testten 90. saate, 90. saatten de 120. saate anlamlı yükselmeler olduğunu yalnız, 120. saatteki yükselmenin temelde MEB grubundaki yükselmeden kaynaklandığını göstermiştir. Resim- sayı eşlemesi işleminde de İYOP grubunun tüm ölçümleri karşılaştırıldığında 90. saat ile ön test arasındaki artışın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Diğer ölçümler ise 90. saatten belirgin bir farklılık sergilememektedir. Takip çalışmasında İYOP grubunu ikinci aşamaya katılan ve katılmayanlar olarak ayırarak yapılan analizler gruplar arasında belirgin bir fark ortaya çıkarmamıştır.

Özetle, dört analizin sonuçları ön test ile 90. saat arasında MEB ve İYOP gruplarında bir yükselme olduğunu ancak MEB grubunun 120. saatte ve takip çalışmasında daha da yüksek bir düzeye ulaştığını göstermiştir. Fakat takip çalışmasında gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

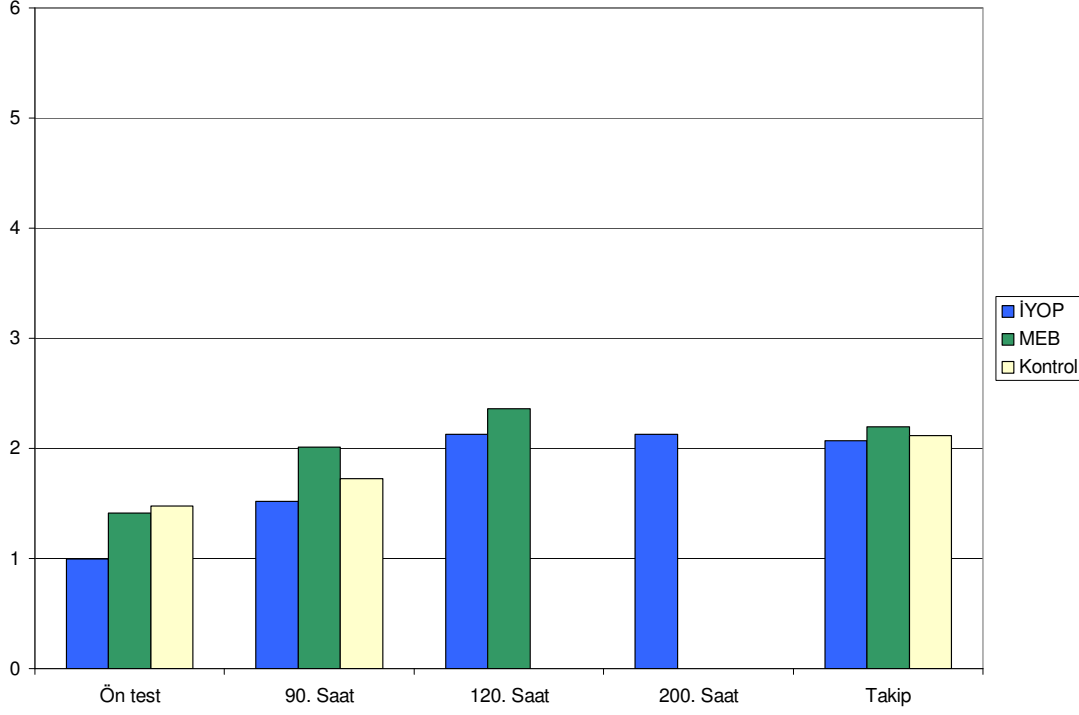
Öykü Şeması Ölçümü:

Öykü şeması ölçümü için bir öyküyü anlatan resimler katılımcılara karışık bir sıra ile verilmiş, onların bu resimleri bir öykü anlatacak biçimde dizmeleri istenmiştir. Katılımcıların performansı süreden bağımsız ve tamamlama süresine bölünerek iki ayrı biçimde değerlendirilmiştir.

- Resim dizme

Şekil 38 katılımcıların resimleri bir öykü oluşturacak biçimde dizmeleri istendiğinde gösterdikleri performansın ortalamalarını vermektedir.

Şekil 38. Resim dizme puanları ortalamaları

Ön test, 90. saat ve takip çalışması puanlarının analizi sonucunda takip çalışması puanlarının 90. saat puanlarından, onların da ön test puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Gruplar arasında bir fark görülmemiştir ancak ön testten 90. saate Kontrol grubunda belirgin bir artış görülmezken İYOP ve MEB gruplarında anlamlı artışlar olmuş, 90. saatten takip çalışmasına kadar olan sürede ise MEB grubunda belirgin bir değişiklik olmazken İYOP ve Kontrol gruplarında artışlar gözlenmiştir.

MEB ve İYOP gruplarıyla yapılan analizde ön testten 90. saate anlamlı bir artış görülmüştür. Burada MEB grubunda görülen artış İYOP grubundan fazla olmuştur. Daha sonra 90. saat ile 120. saat arasındaki farklar da anlamlı bulunmuş fakat burada İYOP grubundaki artış daha yüksek olmuştur. Takip çalışmasındaki veriler ise 120. saatin bulgularıyla aynı düzeyde kalmıştır.

İYOP grubunun kendi içindeki gelişimini izlemek amacıyla yapılan analizde de ön test ile 90. saat ve 90. saat ile 120. saat arasındaki artışlar anlamlı bulunmuş, 200. saat ve takip verileri ise 120. saatten anlamlı bir fark göstermemiştir. Takip çalışmasında İYOP grubunu ikinci aşamaya katılan kişilerle katılmayanlar olarak ikiye ayırıp MEB ve kontrol gruplarıyla karşılaştırınca dört grup arasında belirgin bir fark ortaya çıkmamıştır.

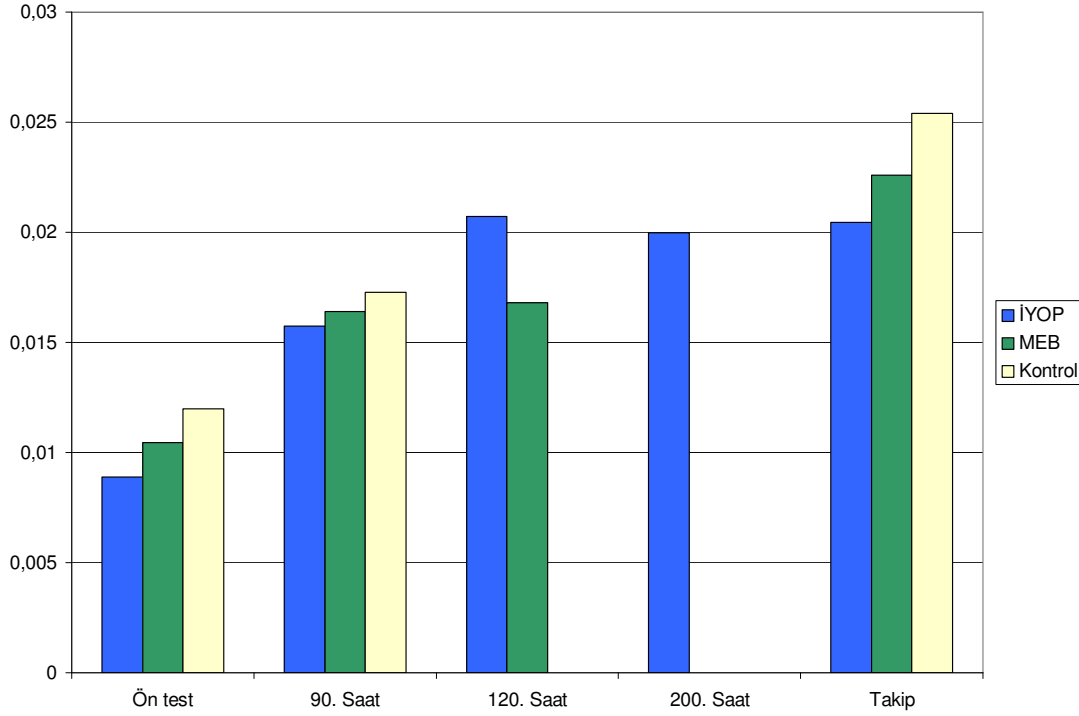
Dört analizi bir arada incelersek, tüm gruplarda çeşitli zamanlarda gelişen artışlar takip çalışmasında tüm grupların aynı düzeyde olması olarak sonuçlanmış, eğitimin etkisinden ziyade testi almanın getirdiği bir öğrenmenin etkisi görülmüştür.

- Resim dizmedeki performans

Resim dizmede performansın önemli bir yönü de resimleri öykü oluşturacak biçimde dizmek için harcanan süredir. Bu nedenle buradaki analizde performansı kullanılan süreye bölerek bir ayarlama yapılmaktadır. Şekil 39 bu ölçümlerin ortalamalarını sunmaktadır.

Şekil 39. Süreye bölünmüş resim dizme puanı ortalamaları

Resim dizme puanlarını süreye bölerek elde edilen puanların karşılaştırılması sonucu gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Ön test puanları, 90. saat puanlarından, 90 saat puanları da takip çalışması puanlarından anlamlı düzeyde düşük olmuştur. Yalnızca MEB ve İYOP grubu verileri üzerinde yapılan analiz, ön testten 90. saate her iki grupta yükselme olduğunu, 90. saatten 120. saate ise sadece İYOP grubunda yükselme olduğunu göstermektedir.

Resim dizme puanının süre ile ayarlanması İYOP grubunun kendi içindeki gelişimine bakılan analizde, ayarlanma yapılmamış puanların verdiği sonuçlarla aynı sonuçları ortaya çıkarmıştır. Öyle ki, bu grubun ön test verileri ile 90. saat verileri, 90. saat verileri ile de 120. saat verileri arasındaki artış istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Daha sonraki değişimler ise 120. saat verilerinden farklı olmamıştır. İYOP grubunun takip çalışmasında İYOP-2'ye katılan ve katılmayanlar olarak ayrılmasıyla yapılan analiz gruplar arasında anlamlı bir fark belirtmemiştir.

Dört analizin genel bir özeti yapılırsa, gruplarda eşit düzeyde olmasa da artışlar görülmüştür. Bu artışlar Kontrol grubunda da diğer gruplara eşit oranda görüldüğünden, artışların kaynağının daha çok testi daha önce çözmüş olmanın getirdiği tecrübe olduğu düşünülmektedir.

Sonuçlar

Bulguların değerlendirmesini yapmadan önce hepsini kısaca gözden geçirmekte yarar vardır. Genel olarak incelendiğinde hangi eğitim grubunda olursa olsun yetişkinlere verilen okuryazarlık eğitiminin etkilemediğini gördüğümüz bazı alanlar vardır. Bunların başında bellek becerileri, şekilsel beceriler ve öykü şemasına ilişkin bilişsel yapılar gelmektedir. Bu boyutlara ilişkin ölçümlerde ya bir değişim görülmemiştir ya da soruları yanıtlamanın getirdiği bir etkiyle eğitim alan ve almayan tüm gruplarda benzer değişimler gözlenmiştir. Dolayısı ile, bellek, şekilsel beceriler ve öykü yapısı konularında eğitimlerin etkisinin olmadığını söyleyebiliriz.

Bu tür eğitimlerin odak noktası olan temel ve karmaşık sözel becerilerde ise en önemli değişimlerin kaydedilmiş olduğu belirtilebilir. Temel sözel beceriler arasında kelime okuma ve yazma ile bu işlemlerin hızları önemli kazanımlar göstermiştir. Bu becerilerde İYOP katılımcılarının performansları genelde MEB grubunun performanslarından daha yüksek olmuştur. Bunun özellikle de İYOP-2 programı katılımcıları için geçerli olduğunu belirtmek gereklidir. İYOP'un ikinci aşama programı edinilmiş becerilerin uzun süreli kalıcılığı konusunda önemli katkılar sağlamıştır. Yine temel beceriler arasında sayılabilecek kelime haznesinin ise gerek anlam, gerekse zıt anlam testleriyle ölçülmesi sonucu değişmediği görülmüştür.

Karmaşık sözel beceriler arasında, duyulan veya okunan hikayelerin anlaşılması, hatırlanması, kısa parçalardan çıkarımların yapılması gibi beceriler ölçülmüştür. Bu ölçümlerde genelde İYOP grubunun MEB grubundan biraz daha iyi performans gösterdiği ancak asıl farkın İYOP'un ikinci aşama programıyla yaratıldığı görülmektedir. Bu örüntüye istisna teşkil edecek bulgular, çıkarım yapmada ve dinlenen bir parçaya ilişkin soruları yanıtlamada görülmüştür. Çıkarım yapmada MEB grubu küçük bir fark gösterirken diğer gruplar arasında fark bulunmamış, dinleme parçasında ise tüm gruplar eşit performans göstermiştir. Karmaşık sözel beceriler arasında bulunan tablo okumada kişilerin tabloda yer alan bilgilere bakarak sorular cevaplamaları istenmekteydi. Bu testte İYOP ve MEB grupları eşit derecede başarılı olmuş ama kontrol grubundan daha iyi performans göstermiştir. Aynı durum, metinde bulunan uydurulmuş kelimelerin yerine gelebilecek kelimeleri tahmin etme becerisinde de söz konusu olmuştur.

Sayısal becerilerde eğitimin etkisi özellikle aritmetik ve sayı yazma becerilerinde belirginleşmiştir. İYOP ve MEB grupları bu testlerde eşit düzeyde artış göstermişler ancak takip çalışmasına gelindiğinde uzun süreli kalıcılığı sadece İYOP ikinci aşama kursları katılımcıları göstermiştir. Saymada ise kontrol grubunun performansını aşan bir performans görülmemiştir.

Son olarak iki tür bilgi testinin sonuçları özetlenirse, harfleri tanımda ve derslerin içeriğini oluşturan haftanın günleri, organlar gibi soruları yanıtlamada benzer sonuçlar alınmıştır. Buna göre 120 saat sonrasında kadar MEB ve İYOP grupları eşit düzeyde öğrenmiş görünmekte ve kontrol grubunu aşmaktadırlar. Ancak takip çalışmasına bakıldığında farkı yaratanın İYOP ikinci aşama kursu olduğu gözlenmektedir.

Bulgular böylece özetlendikten sonra genel bir sonuca varmanın kolay olmadığı görülmektedir. Ancak birçok alanda 120 saat gibi kısa bir eğitimin sonunda gerek MEB gerekse İYOP kurslarının katılımcılara önemli kazanımlar sağladıkları açıktır. Özellikle, belirli bir yaşın üzerinde oldukları için katılımcıların bazı becerileri kazanamamaları söz konusu olduğundan, bu önemli bir başarıdır.

Okuryazarlığın geleneksel olarak edinildiği erken yaşlarda okuryazarlık eğitimi bellek kapasitesi, sözcük dağarcığı gibi özellikler üzerinde önemli değişiklikler yaratmaktadır. Bu değişiklikler ise diğer okuryazarlık becerilerinin gelişimini kolaylaştırmaktadır. Örneğin bellek kapasitesinin gelişimi okunan veya işitilen metinlerin anlaşılmasını kolaylaştırmakta ve daha fazla hatırlanmasını sağlamaktadır. Oysa, MEB ve İYOP katılımcılarında bellek kapasitesinde herhangi bir değişim kaydedilemezken diğer alanlarda becerilerin artmakta olduğu görülmektedir.

İYOP ve MEB arasındaki farklara bakıldığında ise İYOP kurslarının katılımcılarının özellikle sözcük okuma ve yazma becerilerinde MEB kurslarına kıyasla biraz daha iyi performans gösterdikleri görülmektedir. Daha karmaşık sözel becerilere gelindiğinde ise

İYOP'un ikinci aşama kurslarının etkisi belirginleşmektedir. Özellikle takip çalışması sonuçları İYOP ve MEB katılımcıları arasındaki farklarda İYOP'un ilk 120 saatlik eğitimine katılanlarla MEB katılımcıları arasında pek fark göstermezken İYOP'un ikinci aşamasına katılanların daha uzun süre edindikleri kazanımları koruduklarını ortaya çıkarmıştır. Bu bulgulardan yola çıkarak 120 saatlik eğitimlerin önemli kazanımlar sağladıkları ancak birçok kazanılan beceride uzun dönemli kalıcılığı sağlamakta yetersiz kaldıkları söylenebilir.

Sorunlar

Bu sonuçlara varmanın yanı sıra araştırmaya eleştirel bir bakışın da gerekliliği ortadadır. Araştırmanın yapıldığı 2002 yılı uzun süreli bir saha araştırması yapmak için oldukça talihsiz bir yıl olmuştur. Beklenmedik kar yağışları, Ramazan, yılbaşı tatili, dini bayramlar ve katılımcıların çocuklarının okul tatilleri, araştırmada yüksek sayıda katılımcı kaybına neden olduğu gibi, kursların da standart bir biçimde uygulanamamasına yol açmıştır. İYOP ve MEB kurslarının birçoğu ders saatlerinin takibini yapamamış ya da bu saatlerin altında veya üstünde saat sayılarına ulaşarak kursları tamamlamışlardır. Bu saatleri de raporlamakta zorlanmışlardır. Bu nedenlerle, etkililikleri incelenen kursların hepsinin standart eğitimi uyguladıklarını söylemek mümkün değildir.

Bunun yanı sıra, İYOP eğitiminde ikinci aşamanın etkilerini de görebilmek amacıyla İYOP katılımcılarının 120 saati bitirdikten sonra istedikleri durumda İYOP-2'ye yönlendirilmesi istendi. Burada iki tür sorun ortaya çıkmıştır. Birincisi, İYOP-2'de normal koşullarda olmaması beklenen, ilk aşama kurslarda performansı yeterlilik göstermeyen kişilerin İYOP-2'ye alınmasıdır. Bunun İYOP-2 performansını gerçekte görülecek performansın altına çekmiş olması olasıdır. İkincisi ise, takip çalışmasında İYOP-2'ye gitmemiş olarak görülen İYOP katılımcılarının İYOP-2'ye gitmek istememelerinden dolayı kendilerini seçen bir grup olmaları, dolayısı ile, ikinci aşama kursa gitmeme nedeni olan düşük motivasyonun takip çalışmasındaki performanslarını etkileyebileceğidir.

Bir başka önemli sorun, her ölçüm aşamasında aynı testlerin kullanılması olmuştur. Her ne kadar testlerin arasındaki zaman aralıkları oldukça uzun olmuşsa da, bazı testlerde araştırma katılımcılarının testi daha iyi çözmeyi öğrenmekte oldukları analiz sonuçlarında görülmüştür. Araştırmada bir kontrol grubunun kullanılması bu açıdan çok yararlı olmuştur. Aksi takdirde, farklı maddelerden oluşan ancak aynı becerileri aynı düzeylerde ölçtüğü kanıtlanmış bir dizi testin kullanılması gerekecekti. Ancak ne yazık ki bu tür testler mevcut olmadığından bu araştırma için kullanılabilir ve belli bir standardın üzerinde psikometrik özelliklere sahip testleri oluşturmak gerekmiştir.

Tüm bunlara karşın, saha araştırmaları göz önüne alındığında ortaya sağlam ve güvenilir sonuçlar sağlayan bir araştırmanın çıktığı görülmektedir. Bulguların farklı yorumları olabileceği gibi uygulamalara da yansımaları olabilecektir. Ayrıca toplanmış olan verilerin farklı araştırmacılar tarafından değerlendirilmesiyle yeni bulgular elde etmek mümkün olacaktır. Bu yönüyle de araştırmanın önemli bir katkı olacağı düşünülmektedir.

Yazarın Notu

Araştırma raporları yazılıp bittiğinde, ardında birçok kişinin emeği varken sadece raporu yazanın adıyla anılmaktadır. Burada destek ve katkılarının çok önemli olduğunu düşündüğüm kişileri de belirtmeden geçmemek gerek.

Sn. Prof. Dr. Çiğdem Kağıtçıbaşı, projenin doğuşuna, finansal desteğine, tasarımına doğrudan katkı sağladığı gibi desteğiyle ve yönlendirmesi ile tamamlanışını sağlamıştır. Projenin son aşaması olan rapor yazımında ise önceki versiyonları okuyup düzeltme ve önerilerde bulunmuştur.

Ayça Orer, projenin son araştırma koordinatörü olarak görev yapmıştır ve bu görevi projenin başlamasından biraz sonra devralmasına karşın son ürünün ortaya çıkışında çok büyük katkıları olan asıl kişidir. Onun organizasyon, iletişim, eğitim ve planlama becerileri sayesinde, yaşadığımız talihsizlikler sonucu çok darbe görebilecek bir araştırma birkaç küçük sıyrıkla uygulanıp bitirilebilmiştir. Anketörlerin ve kodlama ve veri girişi yapanların da koordinasyonunu başarıyla götürerek ve SPSS programıyla bizzat uğraşarak temiz bir veri dosyasının elde edilmesini sağlamıştır.

Bilge Topaç, projenin başındaki koordinatörüydü. Planlama aşamasında, tecrübesini, bilgisini ve becerikliliğini ortaya koyarak projenin iyi tasarlanarak sağlam ölçme araçlarıyla yürütülmesine katkıda bulunmuştur. Hilal Kuşçul, projenin başında proje yöneticisiydi. İYOP'un oluşturulmasına da katkıda bulunduğundan bizim göremediğimiz ayrıntıları görüp dikkatimizi çekerek, iyi bir projenin planlanmasına katkıda bulunduğu gibi ölçme araçlarının bu denli başarıyla çalışan araçlar olmasında katkısı büyüktür. Bilge ve Hilal projenin sağlıklı bir başlangıç yapmasını sağlamışlardır.

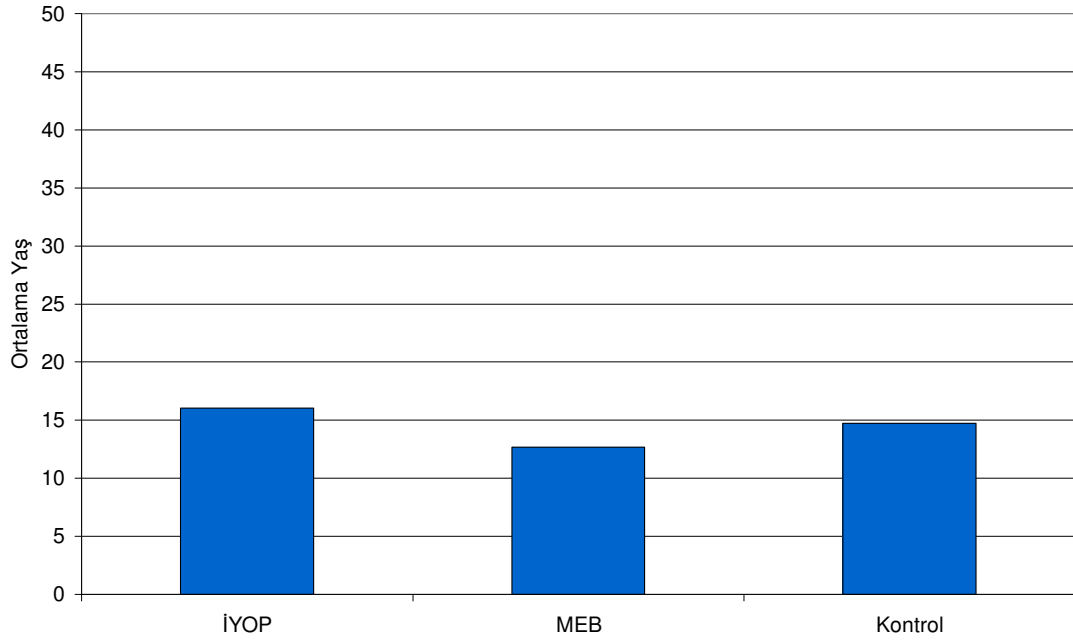
AÇEV'in İYOP grubu projeye çeşitli aşamalarda ve çeşitli ayrıntılarda çok emek vermiştir, bizlerle öğretmenlerin ve danışmanların arasındaki ilişkiyi sağlamış, iletişim kurmada destek vermiş, kontrol grubu için gerekli katılımcıları temin etmemize yardımcı olmuşlardır. Burada özellikle Meltem Cantürk, Filiz Aslan ve Gülseren Kümüş'ün katkılarına değinmemek önemli bir hata olur.

Son olarak şunu belirtmek gerekir ki, bu projede, İYOP danışmanları, öğretmenleri, katılımcıları, projede anketör olarak çalışanlar, verileri kodlayanlar, bilgisayara veri girişi yapanlar ve AÇEV'in diğer elemanları da dahil olmak üzere çok büyük bir destek kadrosuna sahiptik ve çok şanslıydık.

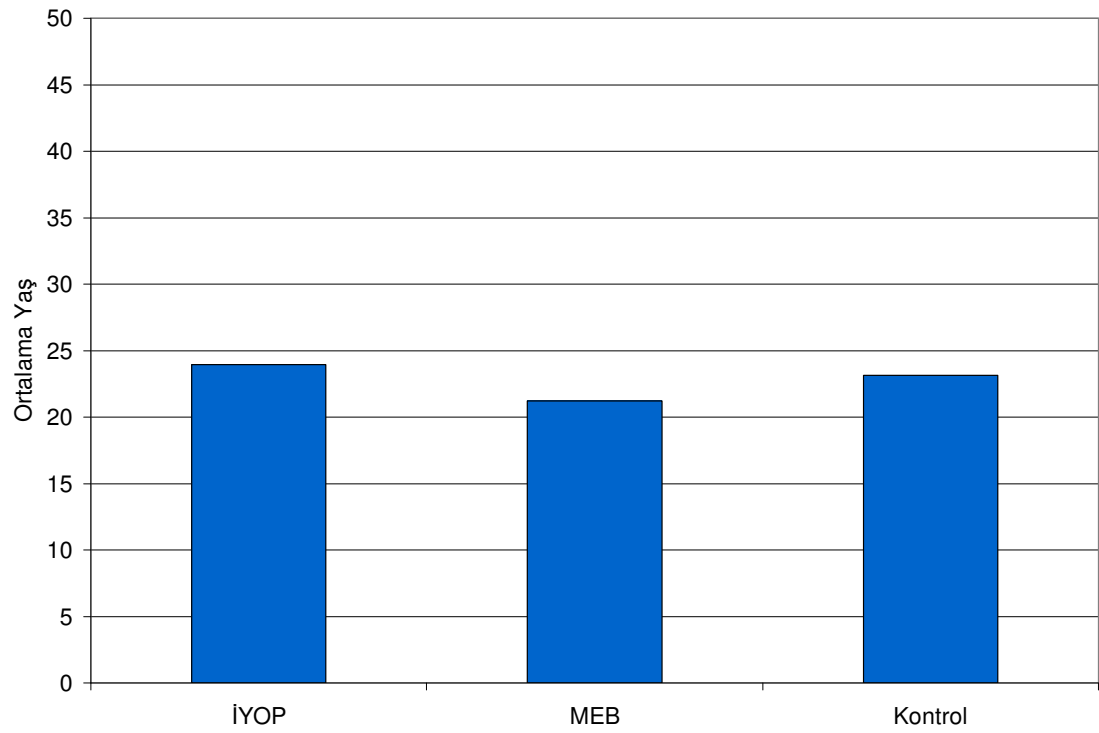
Herkese çok çok teşekkürler.

Örneklem Özelliklerini Gösteren Diğer Tablo ve Şekiller

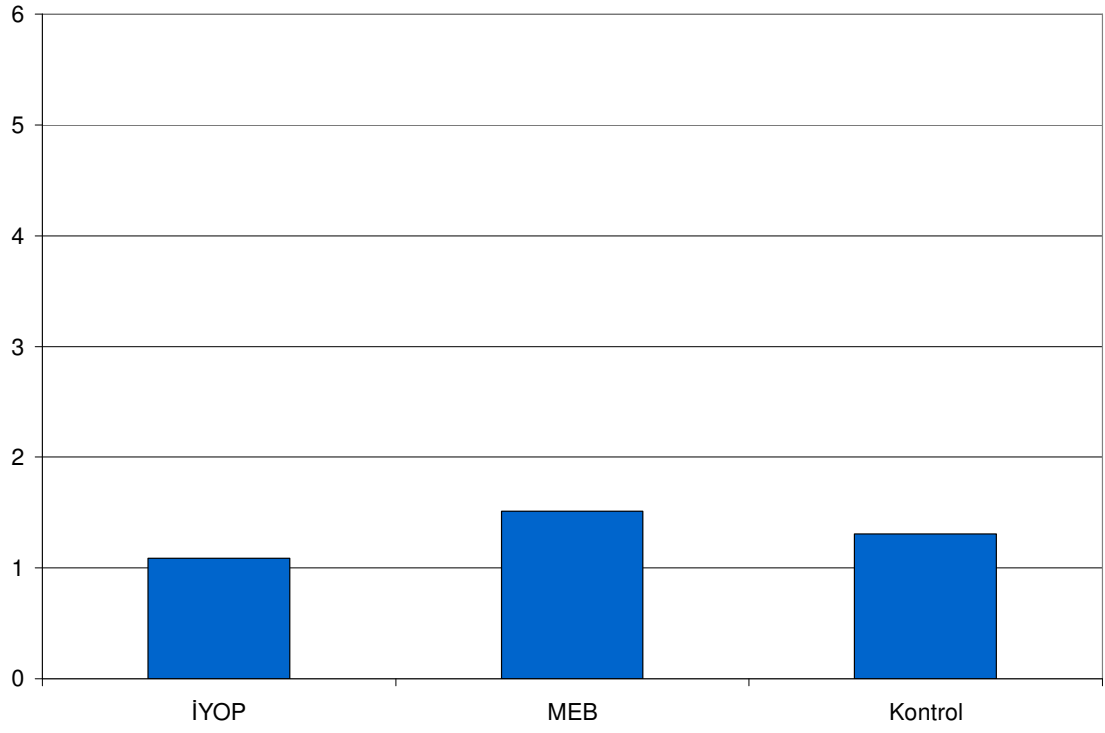
En Küçük Çocuğunun Yaşı

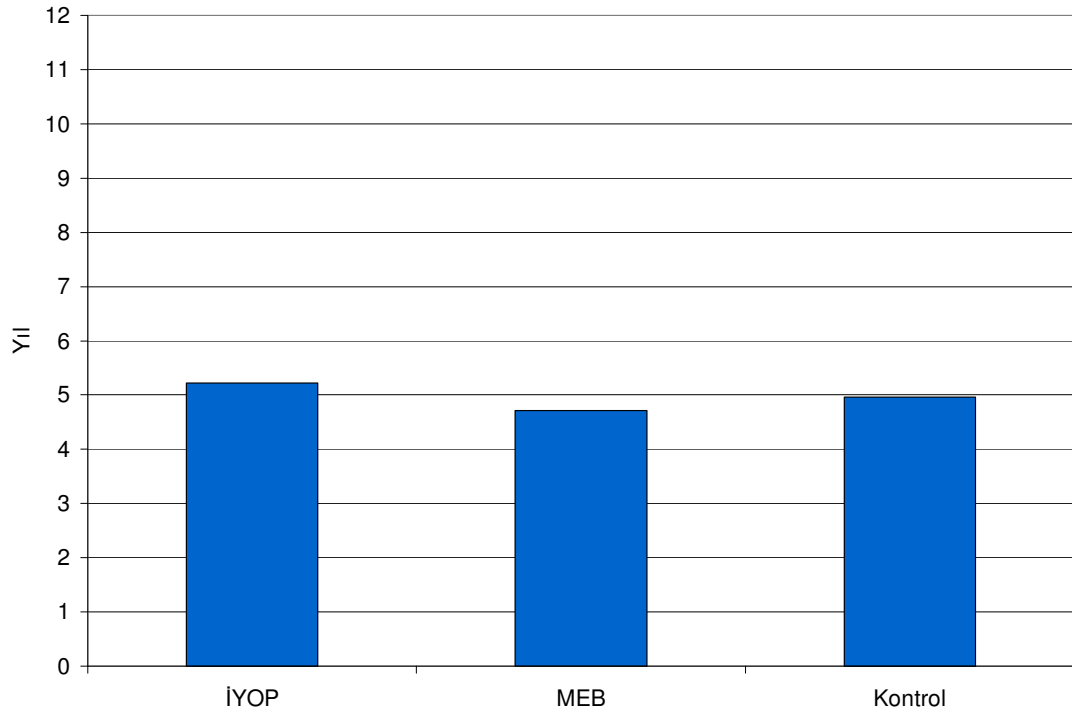
En Büyük Çocuğunun Yaşı

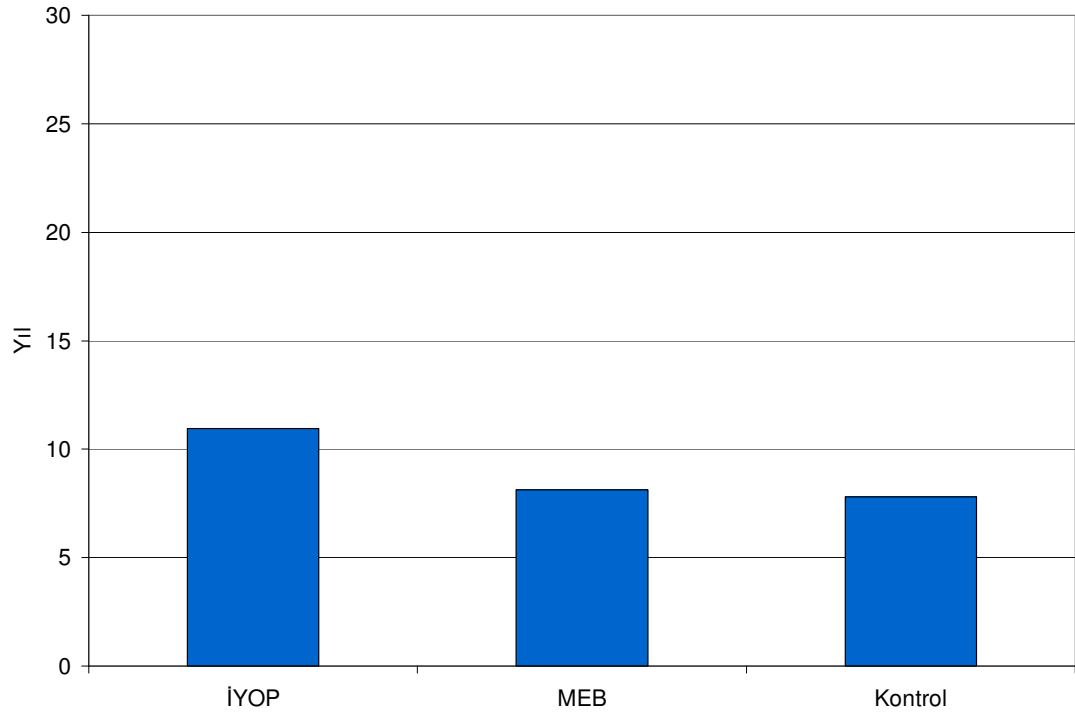
Okula Gitmekte Olan Çocuk Sayısı

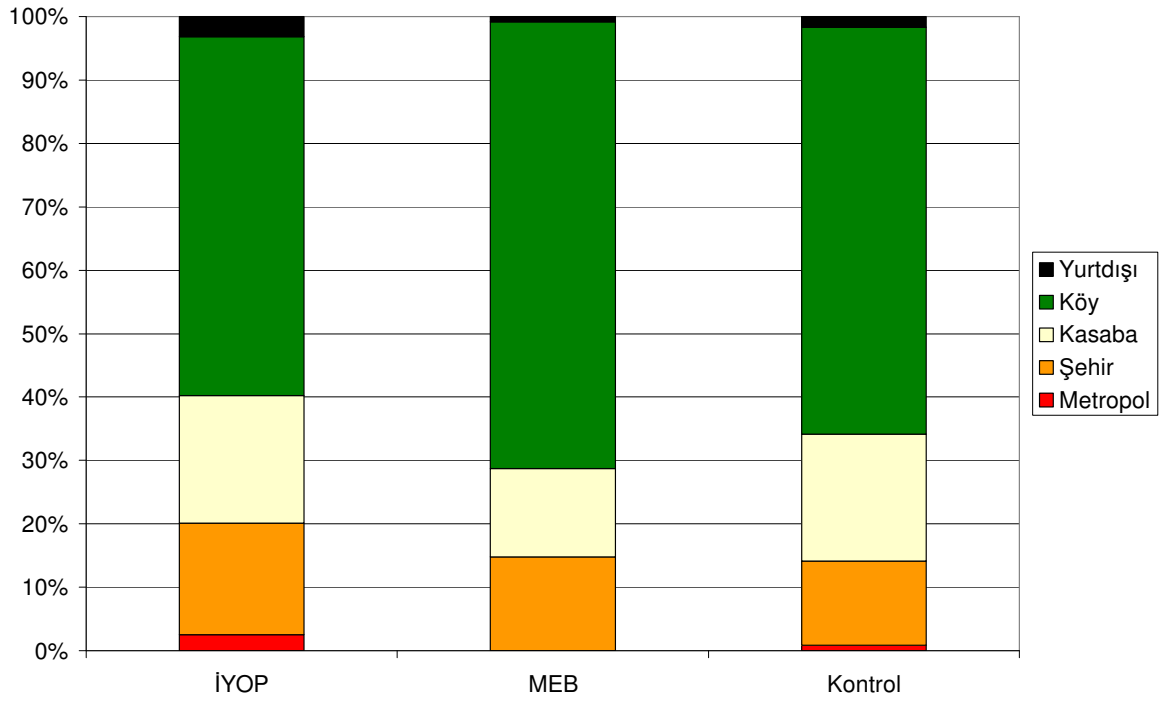
Eşinin Okula Gittiği Yıl Sayısı

Çalışmış veya Çalışmakta Olan Katılımcıların Toplam Çalışma Yılı

Katılımcının İstanbul'dan Önce Yaşamış Olduğu Yer

Katılımcının Türkçe Dışında Bildiği Diller

	Grup			Toplam
	İYOP	MEB	Kontrol	
Kürtçe	37	47	34	118
Zazaca	3	3	1	7
Arapça	5	2	6	13
Almanca	1			1
Diğer	3	1	5	9
Toplam:	49	53	46	148

Okula Hiç Gitmeyen Katılımcıların Okula Gitmeme Nedenleri

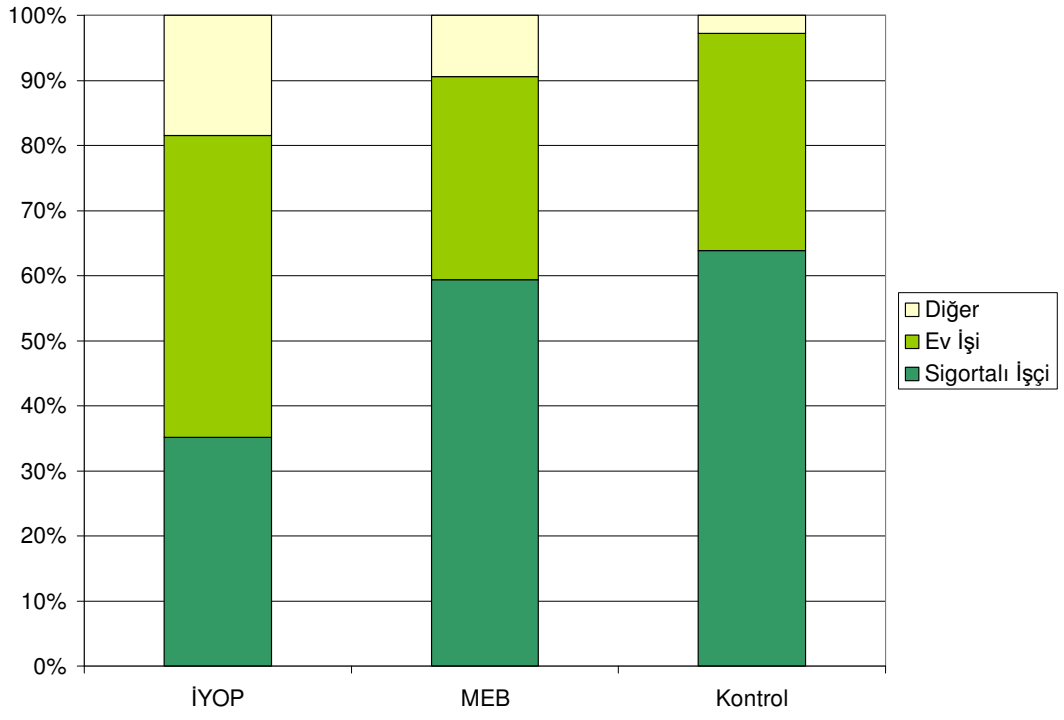
	Grup			Toplam
	İYOP	MEB	Kontrol	
Yakında okul yoktu.	42	17	22	81
Ailem göndermedi.	74	65	45	184
Çalışmam lazımdı.	4	3	6	13
Yapamadım.			1	1
Hastalık.	1	1	1	3
Ekonomik durum, parasızlık.	12	9	9	30
Kardeşlerime bakmak için.	3	5	1	9
Diğer	6	2	5	13
Toplam:	142	102	90	334

Okulu Bırakan Katılımcıların Okulu Bırakma Nedenleri

	Grup			Toplam
	İYOP	MEB	Kontrol	
Yakında okul yoktu.		1	3	4
Ailem göndermedi.	6	3	16	25
Çalışmam lazımdı.		2	2	4
Yapamadım.	1	2	2	5
Hastalık.	6	4	3	13
Ekonomik durum, parasızlık.	2	4	4	10
Kardeşlerime bakmak için.	2		2	4
Diğer	4	2	2	8
Toplam	21	18	34	73

Çalışanların Hangi İşlerde Çalışmış Oldukları

Ek 2

Araştırmada kullanılan veri toplama formu

SORU FORMU

Soru 1: Şeklin Aynısını Çizme

Malzeme: 1 nolu şekil kartları, cevap formu 1. ve 2. sayfalar, kurşun kalem, silgi, kronometre (Üzerinde şekiller olan kartlar, cevap formundaki şekil kutularına tek tek ve sırasıyla konularak her şekil için yönerge tekrarlanır)

BU ŞEKLİN AYNISINI YANINDAKİ BOŞ KUTUNUN İÇİNE AYNEN ÇİZİN.

(Şekil cevaplayıcının önüne konulduğunda süre tutulmaya başlanır. Cevaplayıcı şekli tamamladığında kronometre durdurulur ve çizim süresi puan formuna not edilir. Cevaplayıcı, isterse silgi kullanabilir, silgi ile silme işlemi yaptığı sürede kronometre durdurulur, silmesi bitip tekrar çizmeye başladığında süre devam ettirilir. Kayıt edilecek süre çizme süresidir.)

Soru 2: Hatırladığı Şeklin Aynısını Çizme

Malzeme: 2 no'lu şekil kartları, cevap formu 4. ve 5. sayfalar, kurşun kalem, silgi, kronometre

ŞİMDİ DE SİZE BİR ŞEKİL GÖSTERECEĞİM. ŞEKLE DİKKATLE BAKMANIZI İSTİYORUM, DAHA SONRA ŞEKLİ KAPATACAĞIM VE SİZDEN ŞEKLİN AYNISINI ÇİZMENİZİ İSTEYECEĞİM.

(2-A kartı gösterilerek) **BU ŞEKİLE DİKKATLE BAKIN (10 sn. süre ile şekil cevaplayıcının önünde bırakılır, 10 sn. sonra şekil kapatılarak, cevap formundaki uygun kutu işaret edilir)**

ŞİMDİ AYNISINI BURAYA ÇİZİN. BİTİRDİĞİNİZDE SÖYLEYİN

(Yönerge tamamlandığında süre tutulmaya başlanır ve cevaplayıcı bitirdiğini söyleyinceye kadar süre tutulmaya devam edilir. İlk şekilde, cevaplayıcı bitirdiği halde söylemezse, süre çizim bittiğinde durdurulur ve cevaplayıcıya “bitirdiğinizde bana söyleyin” diye hatırlatma yapılır, hatırlatma gerektikçe tekrarlanır. Eğer cevaplayıcı şekli hatırlamadığını, çizemeyeceğini söylerse, hatırladığınız kadar çizin denir ve bitirinceye kadar beklenir. Cevaplayıcının çizim yaptığı süre puan formuna not edilir. Cevaplayıcı silgi ile silme işlemi yaparsa bu sürede kronometre durdurulur ve silme işlemi bitince süre devam ettirilir)

Soru 3: Düz Sayı Tekrarı

ŞİMDİ SİZE BİR DİZİ SAYI SÖYLEYECEĞİM. BEN BİTİRİNCE SİZDEN SÖYLEDİĞİM TÜM SAYILARI AYNI SIRA İLE TEKRAR ETMENİZİ İSTEYECEĞİM. BEN BİTİRİNCE SÖYLEDİĞİM TÜM SAYILARI SIRASIYLA BANA SÖYLEYECEKSİNİZ. ÖNCE BİR ÖRNEK YAPALIM “2-5” TEKRAR EDİN.

(doğru ise evet doğru denir ve devam edilir, eğer yanlış ise veya tekrarlanamazsa, tekrar sorulur. Sayı dizileri, ağızda yuvarlanmadan, net biçimde, normal ses tonuyla ve normal düz bir vurgulama ile, normal hızda ve ritmi hiç bozulmadan -hızlanmadan ve yavaşlamadan- okunur. Dizi bittikten sonra cevaplayıcının tekrar etmesi beklenir. Her sayı dizisi sadece bir

kere okunabilir. Cevaplayıcının tekrar ettiği sayılar, tekrar ettiği sırayla, aynen, puan forumuna not edilir)

KESME-“A” ŞIKKINDAN SONRA, ARKA ARKAYA İKİ HATALI TEKRAR YAPILIRSA DURULUR.

- a. 4-7-3
- b. 5-9-2-8
- c. 3-6-7-9
- d. 6-1-7-4-9
- e. 3-7-4-2-1
- f. 5-2-8-3-6-4

Soru 4: Ters Sayı Tekrarı

ŞİMDİ YİNE BİR DİZİ SAYI SÖYLEYECEĞİM. BU KEZ BEN BİTİRDİĞİMDE SİZ SAYILARI BANA TERSTEN SIRAYLA SÖYLEYECEKSİNİZ. ŞİMDİ BİR ÖRNEK YAPALIM, 4-7, TERSTEN TEKRAR EDİN.

(Eğer cevaplayıcı doğru olarak -7-4- tekrarlırsa, sayı dizileri ile devam edilir, eğer cevaplayıcı yanlış tekrarlar ise, o zaman “ben size 4-7 dersem siz bana 7-4 diyeceksiniz” denir ve sayı dizilerine geçilir. Düz Sayı Tekrarı gibi uygulanır)

KESME-“A” ŞIKKINDAN SONRA, ARKA ARKAYA İKİ HATALI TEKRAR YAPILIRSA DURULUR.

- a. 2-9
- b. 8-3-7
- c. 4-2-1
- d. 6-4-9-5
- e. 2-7-3-8
- d. 1-7-3-4-2

Soru 5: Kelime Tekrarı

ŞİMDİ DE (BU YAPTIĞIMIZI BU SEFER KELİMELER İLE YAPACAĞIZ) SİZE BAZI KELİMELER SÖYLEYECEĞİM. BEN BİTİRDİKTEN SONRA SİZİN SÖYLEDİĞİM KELİMELERİ AYNI SIRADA TEKRAR ETMENİZİ İSTİYORUM. (Cevaplayıcının tekrar ettiği sıra aynen puan formuna yazılır)

KESME-ARKA ARKAYA İKİ HATALI TEKRAR YAPILIRSA DURULUR.

- a. ağaç- şişe- saat- kitap
- b. yatak- kağıt- üzüm- kule- patik
- c. elma- tarak- yastık- kedi- kalem- çorap
- d. soba- gömlek- çiçek- bardak- ayna- şişe- masa

Soru 6: Harf Okuma 8

Malzeme: Harf Okuma kartı. Kronometre

ŞİMDİ SİZE BAZI HARFLER GÖSTERECEĞİM. BANA HARFLERİ OKUMANIZI İSTİYORUM. BURADAN BAŞLAYIN, BU HARFİ OKUYUN (BU HARF NEDİR?) (Yönerge tamamlandığında süre tutulmaya başlanır. Cevaplayıcının harfleri sırayla okuması beklenir, okumasını bitirdiğinde süre durdurulur, cevapları ve toplam okuma süresi puan kağıdına not edilir.)
KESME-İLK BEŞ HARFİN HİÇBİRİNİ OKUYAMAZSA DURULUR.

Soru 7: Şeklin Aynısını Bulma

Malzeme: 7 no'lu şekil kartları (7X: soru kartları ve 7Y: cevabın seçileceği seri kartları)

ŞİMDİ SİZE BİR ŞEKİL GÖSTERECEĞİM, DİKKATLE BAKMANIZI İSTİYORUM. ŞEKLİ GÖSTERDİKTEN SONRA, SİZDEN BU ŞEKLİN AYNISINI GÖSTERECEĞİM DİĞER ŞEKİLLER ARASINDAN BULMANIZI İSTEYECEĞİM.

(7X-A kartı gösterilir, **şeklin yönünün doğru olmasına dikkat edilir!**) ŞİMDİ BU ŞEKLE DİKKATLE BAKIN (5 sn. kadar şekil tutulduktan sonra, şekil kapatılır ve 7Y-A şekiller grubu kartı gösterilerek) BUNLARDAN HANGİSİ SİZE GÖSTERDİĞİM ŞEKLİN AYNISI? BANA GÖSTERİN. (Gösterilen şekil puan formuna işaretlenir, yönerge her şekil için sırasıyla aynı şekilde tekrarlanır "şimdi de bu şekle bakın, bu şekillerden hangisi gösterdiğim şekil ile aynı?")

Soru 8: Resim Sayı Eşlemesi

Malzeme: 8 no'lu resim kartları

ŞİMDİ SİZE BAZI RESİMLER GÖSTERECEĞİM VE HER RESİM İÇİN BİR SAYI SÖYLEYECEĞİM. SİZDEN İSTEDİĞİM HANGİ SAYIYI HANGİ RESİMLE BİRLİKTE SÖYLEDİĞİMİ AKLINIZDA TUTMANIZ. HERBİR ÇİFTİ 3 KEZ TEKRARLAYACAĞIM. DAHA SONRA RESMİ GÖSTERDİĞİMDE ONUNLA BİRLİKTE SÖYLEDİĞİM SAYIYI HATIRLAYIP, SÖYLEMENİZİ İSTEYECEĞİM.

ÖNCE BİR ÖRNEK YAPALIM. (8Ö nolu kartlar kullanılır. Cevaplayıcının önüne kartlar a-b-c sırası ile dizilirken, her kartı koyarken arkasındaki rakam söylenir. Kartlar cevaplayıcının önünden alınır ve bu işlem üç kere tekrarlanır ve kartlar toplanır) ŞİMDİ SİZE GÖSTERDİĞİM RESMİN SAYISINI BANA SÖYLEYİN (kartlar aşağıda sorulması belirtilen sırada cevaplayıcının önüne tek tek konarak sorulur, cevaplayıcının verdiği cevap puan kağıdına not edilir)

KESME-ARKA ARKAYA ÜÇ SERİDE HİÇBİR EŞLEME DOĞRU YAPILAMAMIŞ İSE DURULUR.

Ö: b(ayakkabı)=?	a(ördek)=?	c(ütü)=?	
A: b(balon)=?	a(lamba)=?	c(köpek)=?	
B: c(sepet)=?	b(telefon)=?	a(makara)=?	
C: b(bardak)=?	a(el)=?	c(kuşu)=?	d(üzüm)=?
D: c(çekiç)=?	a(atkı)=?	b(kalemt)=?	d(yelkenli)=?
E: b(uçak)=?	c(önlük)=?	a(çayd.)=?	d(saksı)=?
F: a(pasta)=?	c(çorap)=?	b(kalem)=?	e(inek)=?
d(araba)=?			
G: d(kitap)=?	c(çiçek)=?	e(anahtar)=?	b(ev)=?
a(çanta)=?			

Soru 9: Nesne adı-Sayı Eşlemesi

ŞİMDİ BAZI SAYILARLA BİRLİKTE EŞYA İSİMLERİ SÖYLEYECEĞİM. SİZDEN İSTEDİĞİM HANGİ SAYIYI HANGİ İSİMLE BİRLİKTE SÖYLEDİĞİMİ AKLINIZDA TUTMANIZ. BUNU 3 KEZ TEKRARLAYACAĞIM. DAHA SONRA İSMİ SÖYLEDİĞİMDE, ONUNLA BİRLİKTE SÖYLEDİĞİM SAYIYI HATIRLAYIP, SÖYLEMENİZİ İSTEYECEĞİM. (Tamamen sözel yapılacak)

ŞİMDİ BİR ÖRNEK YAPALIM.

*3 tencere   *5 soba   *2 gömlek

(sayılar ve isimler 3 kez, normal hızda ve ses tonuyla tekrarlanır. Sonra aşağıdaki sıra ile cevaplayıcıya sorulur ve sayılarla eşlenen nesnelerin ismini söylemesi beklenir. Cevaplar, puan forumuna not edilir)

5=?   3=?   2=?

KESME-ARKA ARKAYA ÜÇ SERİDE HİÇBİR EŞLEME DOĞRU YAPILAMAMIŞ İSE DURULUR.

a.
*4 masa   *3 kilim   *8 ceket

8=?   4=?   3=?

---

b.
*1 kürek   *6 koltuk   *5 çekiç

1=?   5=?   6=?

---

c.
*7 kova   *2 vazoz   *1 fırça

2=?   1=?   7=?

---

d.
*5 askı   *3 sehpa   *9 gözlük *4 tabak

9=?   3=?   4=?   5=?

---

e.
*2 resim   *8 karpuz   *3 kemer   *5 dolap

5=?   8=?   2=?   3=?

Soru 10: Olay Tekrar Etme

SİZE KISA BİR HİKAYE OKUYACAĞIM. BU HİKAYEDE ÇEŞİTLİ OLAYLAR VAR. BEN OKUDUKTAN SONRA SİZDEN HİKAYEDEKİ OLAYLARI SIRASIYLA, ATLAMADAN BANA SÖYLEMENİZİ İSTEYECEĞİM.

(hikaye normal ses tonuyla, normal hızda okunur. Bitirdikten sonra)

ŞİMDİ BANA BU HİKAYEDE NELER OLDU, SIRASIYLA SÖYLEYİN.

(Cevaplayıcının olaylardan bahsediş sırası, puan formunda her olayın karşısındaki parantez içerisine not edilir, hiç bahsetmediği olaylar "-" ile gösterilir, eğer farklı şekilde, değiştirerek bahsettiği ya da eklediği olay var ise, boş alana not edilir. Belirtilen anahtar kelimeleri kullanıp

kullanmadığı, kullandığı kelimeler için “+” işareti ile belirtilir. Her hikaye için aynı şekilde uygulanır)

A. Top Hikayesi

Üç çocuk gölün kenarında top oynuyorlardı. Çocuklardan biri topa çok hızlı vurdu. Top göle düştü. Topu gölden almak için bir dal parçası buldular. Böylece topu gölden çıkardılar.

B. Merdiven Hikayesi

Ali bahçedeki kayısı ağacından meyvaları toplamak için merdiveni ağaca dayadı ve ağaca çıktı. O arada kardeşi İnci'ye de merdiven lazım oldu. Kayısı ağacına dayalı merdivenin boş durduğunu gördü. Merdiveni aldı ve kendi işini yaptı. Ali meyvaları topladıktan sonra aşağı inmek istedi. Merdiven yerinde yoktu. Ali ağaçtan yere düştü.

C. Kamp Hikayesi

Hakkı Bey, eşi ve çocukları, hafta sonunda kamp yapmak için eşyalarını hazırladılar. Arabaya yükleyip yola çıktılar. Kararlaşmışları kamp yerine geldiler. Arabaya yükledikleri bütün eşyaları indirdiler. Çadırlarını kurdular. Ama, hava birdenbire bozdu ve sağanak halinde yağmur yağmaya başladı...Aceleyle bütün eşyalarını toplamayıp tekrar arabaya yüklediler, evlerine geri döndüler.

D. Tavşan Hikayesi

Annesi Mehmet'e bir tavşan aldı. Mehmet de tavşanına bir kümes yapmak istedi. Bahçede babasının kullanmadığı sandıklardan bir tane seçti. Testereyle sandığın iki yüzünü kesti ve çıkardı. Tavşanına önce bir kapı yaptı. Sandığın kestiği diğer kısmını da telle kapladı. Sonra da kümesi boyadı. Tavşanını içine koydu ve besledi.

Soru 11: Çıkarım Yapma

SIZE BİR CÜMLE OKUYACAĞIM. DAHA SONRA DA OKUDUĞUM CÜMLE İLE İLGİLİ SORU SORACAĞIM.

1. Karadeniz her mevsim çok yağış alan bir bölgedir. Ali ve arkadaşları Karadeniz'e tatil yapmaya gidiyorlar.

a. Yanlarına ne tür giysiler almalılar ?

(Cevaplayıcının cevabı puan formuna not edilir)

2. Gülseren Hanım marketten alışveriş yaptı. Ellerinde torbalar eve dönerken köşede başka bir hanımla çarpıştı. Herikisinin de torbaları yerlere saçıldı. Herikisi de kendi torbalarını topladılar, yollarına devam ettiler. Gülseren hanım eve geldiğinde torbalarını açtı hepsini yerleştirdi. Ama torbalardan aldığı çamaşır deterjanı yerine bir paket pirinç çıktı.

a.Çamaşır deterjanı nerede olabilir?

- b.Gülseren hanımın çarpıştığı diğer hanımda fazladan ne çıkmış olabilir?
c.Gülseren hanımın evinde yeterince çamaşır deterjanı var mıymış?

(Cevaplayıcının cevapları puan formuna not edilir)

Soru 12: Sayma

ŞİMDİ SİZDEN SAYI SAYMANIZI İSTEYECEĞİM.

(Eğer cevaplayıcı sayamıyorsa, ardarda beş yanlış sayı söyledikten sonra dur deyin ve bir sonraki saymaya geçin)

KESME-ARKA ARKAYA İKİ SAYMA YAPILAMAZSA DURULUR.

a.LÜTFEN 1DEN 12'YE KADAR SAYIN

b.ŞİMDİ LÜTFEN 24'TEN BAŞLAYARAK SAYIN (31de "dur" denir)

c.LÜTFEN 165'TEN BAŞLAYARAK SAYIN (173de "dur" denir)

d.LÜTFEN 998'DEN BAŞLAYARAK SAYIN (1005de "dur" denir)

e.LÜTFEN 13456'DAN BAŞLAYARAK SAYIN (13461de "dur" denir. Eğer sadece '57 ,58..' diyerek devam ederse "sayının tamamını söyleyin" diye uyarılır)

Soru 13: Aritmetik

13-1(9-1 nolu kartlar, ilk kutudaki yıldızlar gösterilerek) BURADA KAÇ YILDIZ VAR? (cevap puan kağıdına not edilir, ikinci kutudaki yıldızlar gösterilerek) PEKİ BURADA KAÇ YILDIZ VAR? (cevap puan kağıdına not edilir) PEKİ İKİSİNDE BİRDEN TOPLAM KAÇ YILDIZ VAR? (Cevaplayıcının toplama işlemini hangi şekilde yaptığı, tek tek ayrı sayarak, hepsini beraber arka arkaya sayarak, parmakları ile sayarak, zihinden toplama yaparak v.b. puan kağıdına işaretlenir)

13-2 EVDE 10 TANE YUMURTA KALMIŞ, BAKKALDAN 20 TANE DAHA ALIRSAK KAÇ YUMURTA OLUR? (Eğer cevaplayıcı problemi anlamaz, ya da rakamları aklında tutamazsa, en fazla 2 kez soru tekrar edilebilir)

13-3 ÇOK KALABALIK BİR NİŞAN İÇİN HAZIRLIK YAPIYORSUNUZ. EVDE 35 BARDAK VAR. 30 TANE DE KOMŞU GETİRDİ. EVDE TOPLAM 60 KİŞİ VAR. YETECEK BARDAK VAR MI? HİÇ ARTACAK MI? KAÇ TANE ARTACAK? (Eğer cevaplayıcı problemi anlamaz, ya da rakamları aklında tutamazsa, en fazla 2 kez soru tekrar edilebilir)

13-4 TANESİ 500.000 LİRADAN 6 TANE ÇORAP ALSAM KAÇ PARA ÖDEMEM LAZIM? (Eğer cevaplayıcı problemi anlamaz, ya da rakamları aklında tutamazsa, en fazla 2 kez soru tekrar edilebilir)

13-5 ⌘ (cevap formu ....sayfalar açılır ve cevaplayıcının önüne konulur, ilk işlem gösterilerek)

a. LÜTFEN BU TOPLAMA İŞLEMİNİ YAPIN

(cevaplayıcının kendisi sayıları tanıyarak, kendi kendine kağıt üzerinde toplamayı yapması istenmektedir. Yardım edilmez, sayılar okunmaz. Cevaplayıcının bulduğu sonucu yazması beklenir. Cevaplayıcının söylediği cevap puan formuna not edilir-cevaplayıcının

söylediği yazdığından farklı olabilir, ya da yazamayabilir, ikinci işlem için de aynı şekilde uygulanır)

b. ŞİMDİ LÜTFEN BUNU YAPIN

Soru 14: Resim Sıralama 8

Malzeme: Hikaye kartları, kronometre

(İlk hikaye -hediye pakedi- kartları arkalarındaki numaralara göre cevaplayıcının önüne dizilir)

BU RESİMLERİN ANLATTIĞI BİR HİKAYE VAR. ANCAK, RESİMLER KARIŞIK HALDE DURUYORLAR. BU RESİMLERİ BİR HİKAYE MEYDANA ÇIKACAK ŞEKİLDE SIRALAR MISINIZ?

(Kartlar cevaplayıcının önüne dizilip yönerge tamamlandığında süre tutulmaya başlanır. Cevaplayıcı sıralamasını bitirdiğinde süre durdurulur. Hikayeyi anlatmasına gerek yoktur, sadece sıralaması yeterlidir, cevaplayıcının resimleri sıraladığı sıra ve süre puan formuna not edilir. Eğer ilk maddede doğru sıralayamazsa, beraberce hikaye anlatılarak kartlar dizilir. Sonra tekrar karışık sırada cevaplayıcının önüne dizilerek “şimdi siz dizin” denilir, dizdiği sıra puan formuna not edilir ve ikinci hikayeye geçilir, yönerge tekrar edilir)

(Sıralama not edilirken, cevaplayıcının en solunda olan resim ilk resim olarak, hikayenin başlama resmi olarak dizilen resimden başlanarak sıranın not alınmasına dikkat edilir!)

Soru 15: Sözcük Anlamları

ŞİMDİ SİZE BAZI KELİMELEK SÖYLEYECEĞİM. SİZDEN BANA BU KELİMELEKİN ANLAMLARINI SÖYLEMENİZİ İSTİYORUM. (Kelimeler “.... ne demektir?” diyerek sırası ile sorulur. Cevaplayıcının verdiği cevaplar puan formuna not edilir. Cevaplayıcı, kelimeyi duymazsa, ilk okunuşta anlamazsa, kelime tekrar okunabilir. Eğer cevaplayıcının cevabı açık değilse, “biraz daha anlat” denilerek açması istenebilir)

Soru 16: Zıt Anımlı Kelimeler

ŞİMDİ SİZE BAZI KELİMELEK SÖYLEYECEĞİM, SİZDEN BANA SÖYLEDİĞİM KELİMENİN ZİTTİNİ, ZIT ANLAMLIKİNİ SÖYLEMENİZİ İSTİYORUM. BİR ÖRNEK YAPALIM, ÇOK...ÇOK’UN ZİTTİ NEDİR (eğer az demez ise, “Çok’un zıttı Az’dır değil mi?” denir ve sorulara geçilir. Kelimeler tek tek sorularak, cevaplayıcının cevabı puan formuna not edilir)

Soru 17: Şekil Sırasını Tamamlama

Malzeme: 17 no’lu şekil kartları

(17X-Ö kartındaki üç şekil gösterilerek) BU ŞEKİLLERE DİKKATLE BAKIN, BU ŞEKİLLER BELİRLİ BİR SIRA İLE BİRBİRİNİN ARKASINA DİZİLMİŞ.

(17Y-Ö kartları harf sırasına göre dizilir ve dört şekilden oluşan seçenekler cevaplayıcının önüne konulur. 17X-Ö kartındaki üç şekilden sonraki boşluk gösterilerek)

ŞURADAKİ BOŞLUĞA

(17Y-Ö kartlarındaki dört seçenek şekil gösterilir)

BUNLARDAN HANGİSİ GELMELİDİR? (BUNLARDAN HANGİSİ GELİRSE SIRA TAMAMLANMIŞ OLUR?)

(Eğer cevaplayıcı doğru cevap veremez ise, doğru cevap sırayı tamamlayacak biçimde yerine konur ve “bu gelmeli değil mi” denir. Sorulara geçilir. Yönerge, her şekil için tekrarlanır)

Soru 18: Uydurulmuş Kelimeler

ŞİMDİ SİZE BİR HİKAYE OKUYACAĞIM. BU HİKAYEDE, BİLDİĞİMİZ BAZI KELİMELEİN YERİNE UYDURMA KELİMELE KULLANILMIŞ. BEN SİZE PARÇAYI BİR KEZ BAŞINDAN SONUNA KADAR OKUYACAĞIM. DAHA SONRA TEKRAR OKURKEN, SİZDEN BU UYDURMA KELİMELEİN HANGİ BİLDİĞİMİZ SÖZCÜKLEİN YERİNE KULLANILDIĞINI SÖYLEMENİZİ İSTEYECEĞİM.

(Parçayı bir kez soru formundan okuduktan sonra, puan formundan tekrar cümle cümle okunarak, her cümledeki altı çizili uydurulmuş kelimenin hangi Türkçe sözcük yerine kullanıldığıının cevaplayıcının söylemesi beklenir. İlk iki cümlede ve daha sonra gereklikçe "..... **neyin yerine kullanılmış?**" diye sorulur. Cevaplayıcının verdiği cevap, puan kağıdına kelimelerin yanındaki parantezin içine not edilir. Hikaye B için de aynı şekilde uygulanır).

Hikaye A:

Ece dün okuldan sarmıkışlarıyla pikniğe gitti. Pikniği Ece'nin matematik mesmeneti düzenlemişti. Bir gün öncesinden Ece'nin annesi çok güzel yiyecekler tapılamıştı.

Piknik günü Ece çok kenil uyandı. Çünkü piknik retası erken hareket edecekti. Bütün yiyeceklerini piknik şetesine koydu. Mavi bir şatlotokla beyaz bir gömlek giydi. Altına da rahat olsun diye mekir ayakkabılarını giydi.

Piknik otobüsü saat yedide sayıldı. Ama piknik yeri çok tacıktı. Bu yüzden saat onda piknik yerine petildiler. Ece ve sarmıkışları çok acıkmışlardı. Hemen yiyeceklerini tapılayıp yediler. Yemekten sonra çok güzel nopallar oynadılar.

Ece eve döndüğünde çok zanıldı. Küçük majısı onu bekleyememiş uyumuştı. Ece olup biteni annesine anlattı. Onun için çok şatıllı bir gündü. Erkenden şapıldı.

(Hikaye A okunduktan sonra, puan formundan cümle cümle okunarak, uydurulmuş kelimelerin neyin yerine kullanılmış olduğu sorulur, cevaplayıcının verdiği cevaplar not edilir. Hikaye B aynı şekilde uygulanır)

Hikaye B:

Televizyon yararları ve zararları olan bir şeydir. Önemli bir haber alma aputu olduğu için yararlıdır. O günün önemli taşıklarıyla ilgili haberleri televizyondan öğrenebiliriz. Böylece kendi nütletimizde ve dünyada olan şeylerden haberimiz olur. Televizyonda çocuklar için nünsü filmler vardır. Bunları izlemek çocukları eğlendirir ve mosul eder.

Televizyondaki bazı şeyler de zararlıdır. Mesela, şiddet dolu bazı citiller çocuklar için uygun değildir. Çok televizyon masıtmak gözlere zarar verir.

Soru 19: Dinleme

ŞİMDİ SİZE BİR HİKAYE OKUYACAĞIM. BENİ DİKKATLE DİNLEMENİZİ İSTİYORUM. BEN OKUDUKTAN SONRA SİZE OKUDUĞUM HİKAYE İLE İLGİLİ SORULAR SORACAĞIM. HAZIR MISINIZ? (Parça normal ses tonu ve normal hızla okunur. Parçanın okunması bittikten sonra sorulara geçilir.)

Dinleme Parçası A:

Ayşe Hanım dün pazara gitti. Yolda yağmura yakalandı. Yanında şemsiyesi yoktu. Bu yüzden bir apartmanın içine girdi ve orada yağmurun dinmesini bekledi. Dışarı çıktığında Ayşe hanım dışındaki herkes sırlısklandı.

Daha sonra Ayşe hanım alışverişe devam etti. Ayşe Hanım istediği sebzeleri aldı. Ama istediği meyveleri çürük oldukları için alamadı.

(parça okunduktan sonra, aşağıdaki sorular sırasıyla sorulur. Cevaplayıcının her soruya verdiği cevap aynen, eksiksiz, puan forumuna not edilir)

1. Ayşe Hanım nereye gidiyordu?
2. Ayşe Hanım yağmurda ıslandı mı?
3. Ayşe Hanım hangi meyveleri aldı?
4. Ayşe Hanım ıspanak aldı mı?

Dinleme Parçası B

Yeni yürürlüğe giren yasalara göre, her Türk vatandaşının bir vergi numarası olması gerekiyor. Banka işlemleri için, mesela hesap açmak, para yatırmak, para çekmek, havale yapmak ve repo yapmak gibi bankacılık işlemleri için vergi numarasının bankaya bildirilmesi gerekiyor. Bunun dışında ev, arsa, araba alım-satım işlemlerini de yapabilmek için vergi numarasının olması şart.

Vergi numarası almak hiç zor bir işlem değil. Vergi numarası almak için herhangi bir ücret ya da bağış ödemesi yapmanız da gerekmiyor. Nüfus cüzdanınızın bir fotokopisi ile herhangi bir vergi dairesine başvurmanız yeterli. Size hemen bir vergi numarası veriliyor.

(parça okunduktan sonra, aşağıdaki sorular sırasıyla sorulur. Cevaplayıcının her soruya verdiği cevap aynen puan forumuna not edilir)

1. Bankadan havale yapmak için vergi numaranız olması gerekiyor mu?
2. Banka işlemleri dışında ne için vergi numarası gerekir?
3. Vergi numarasını nereden alabilirsiniz?
4. Vergi numarası için ne kadar ücret ödemeniz gerekiyor?

Soru 20. Kelime Okuma. 8

Malzeme: 20 no'lu Kelime kartları

ŞİMDİ DE SİZE BAZI KELİMELER GÖSTERECEĞİM. BU KELİMELERİ OKUMANIZI İSTİYORUM.

(Kelimelerin yazılı olduğu kartlar, sırasıyla cevaplayıcının önüne konur, cevaplayıcının kelimeleri okuması beklenir, her kelimeyi okuduğu biçim aynen puan kağıdına not edilir. Her kelime kartı/seti için okuma süresi tutulur ve puan formuna not edilir)

a) Ak Ze Nö	b) Ata Edi Güç	c) Sırt Mısa Ölüm	d) Abone Temla Satış
e) Sigara Dafiye İtiraf Omurga İtvası	f) İnanmak Apıncak Korumak Ticaret Fabrika Armışka	g) Uygulama Envezile İtelemek İnsanlık Yeşillik Hateklit	

KESME-ARKA ARKAYA İKİ SET'TE HİÇBİR KELİME DOĞRU OKUNAMADIYSA DURULUR.

Soru 21. Okuma Parçası 8

KELİME OKUMADA, OKUNABİLMİŞ SET SAYISI ÜÇ SETTEN DAHA AZ OLANLAR İÇİN OKUMA PARÇASI SORUSU UYGULANMAZ VE ATLANIR. (BİR SETTEKİ SADECE BİR KELİME DAHI DOĞRU OKUNMUŞ OLSA, O SET OKUNABİLMİŞ KABUL EDİLİR)

ŞİMDİ SİZE BİR OKUMA PARÇASI VERECEĞİM. PARÇAYI DİKKATLE OKUMANIZI İSTİYORUM. SİZ OKUDUKTAN SONRA PARÇA İLE İLGİLİ SORULAR SORACAĞIM.(Okuma parçasının olduğu kart cevaplayıcının önüne konulur. Süre tutulmaya başlanır, okuma bitirildiğinde okuma süresi puan formuna not edilir, kart önünden alınır ve sorular sorulur)

Okuma Parçası A:

Ayşe okula gitmek için karşıdan karşıya geçiyordu. Tam o sırada bir gürültü duydu. Bir araba yayaya çarpmamak için aniden durmuştu. Ama kimse zarar görmemişti.

ŞİMDİ SORACAĞIM SORULARI OKUDUĞUNUZ PARÇAYA GÖRE CEVAPLAYIN.
(Cevaplayıcının sorulara verdiği cevaplar, puan kağıdına aynen not edilir)

- 1.Ayşe nereye gidiyordu?
- 2.Araba Ayşe'ye çarptı mı?
- 3.Olayda kimler zarar görmüştü?

Okuma Parçası B:

İstanbul'da yaşayan bir kişi sigara yüzünden akciğer kanserine yakalandı. Bu kişi günde iki paket sigara içiyordu. Sigara şirketine dava açtı. Açtığı davada yüz elli milyar tazminat istedi. Sigara şirketi dava sonunda bu kişinin istediği tazminatı ödedi. Bu dava diğer sigara şirketlerini de telaşlandırdı. Çünkü, artık sigaradan kansere yakalananlar böyle davalar açabilirdi. Bu nedenle sigara şirketleri sigara paketlerinin üzerindeki "sigara sağlığa zararlıdır" yazısını büyüttü.

- 1.Adamın hastalığı neydi?
- 2.Adam neden hastalandı?
- 3.Davayı kim kazandı?
- 4.Bu kişi dava sonunda ne kadar tazminat kazandı?
- 5.Sigara şirketleri nasıl bir önlem aldılar?

Soru 22: Yazma 8

(Cevap formu sayfa 6 cevaplayıcının önüne konulur)

ŞİMDİ SİZE BAZI KELİMELER SÖYLEYECEĞİM. SÖYLEYECEĞİM KELİMEYİ BURAYA YAZMANIZI İSTİYORUM.

(Kelimeler sırayla söylenir. Eğer cevaplayıcı, ilk okunuşta tam duyamaz, ya da anlamazsa, kelime üç kereye kadar tekrar edilebilir. Kelime hecelenmez, normal hızda okunur. Kelime okunduktan sonra süre tutulmaya başlanır, her kelime için yazma süresi tutulur ve puan formuna not edilir)

- a) Al   b) Oda   c) Doğu   d) Uyarı

Ep Ok	Saç Köf	Avcı Borç	Adez	İmkan Esans	Roşuk
e) Dakika Ostuka Otobüs Tabiat	f) Kuruluş Tahisel Kocaman Eğlence	g) Zabadire Ortalama Konserve Ubdaturuk			

KESME- ARKA ARKAYA İKİ SETTE HIÇ BİR KELİME DOĞRU YAZILAMAMIŞ İSE DURULUR.

Soru 23: Sayı Yazma 8

ŞİMDİ DE SİZE BAZI SAYILAR SÖYLEYECEĞİM. SÖYLEDİĞİM SAYIYI BURAYA YAZMANIZI İSTİYORUM

(Sayılar sırayla ve tek tek söylenir, cevaplayıcının yazması beklenir. Her sayı için yazma süresi tutulur ve puan formuna not edilir. Eğer ilk söylenişte anlamaz ya da duyamazsa, üç kereye kadar tekrarlanabilir)

KESME-ARKA ARKAYA ÜÇ SAYI DOĞRU YAZILAMAZ İSE DURULUR

9
84
306
6439
59621
100679

Soru 24: Kompozisyon Yazma

YAZMADA İKİNCİ (b) SETİN ÜZERİNE DEVAM EDEMEYENLERE KOMPOZİSYON YAZDIRMA SORUSU UYGULANMAZ.

ŞİMDİ SİZDEN, SÖYLEYECEĞİM KONU İLE İLGİLİ AKLINIZA GELENLERİ YAZMANIZI İSTİYORUM (konuyla ilgili bir yazı yazın.)

a. Okuma yazma bilmediğiniz için yaşadığınız zorluklar neler / nelerdi?

b. Bir gün içinde neler yaptığınızı anlatın.

PUAN FORMU

Ad, Soyad : .....
Doğum Tarihi : .....
Telefon : .....
Adres : .....
Eşinizin adı : .....
Öğretmenin adı:.....
Kurs yeri : .....
Testör : .....
Testin tarihi : .....
Başlama saati: ..... Bitirme saati: ..... Toplam süre: .....

1. Cevap formu 1. ve 2. sayfa (Kartlardaki şeklin aynısını çizme)

Şekil 1A: süre:.....sn.....
Şekil 1B: süre:.....sn.....
Şekil 1C: süre:.....sn.....
Şekil 1D: süre:.....sn.....
Şekil 1E: süre:.....sn.....
Şekil 1F: süre:.....sn.....

2. Cevap kitapçığı 3. ve 4. sayfalar. Bellekten şekil çizme, toplam 5 şekil. Cevaplayanın her şekil için çizim süresi not edilir.

Şekil 2-A süre:.....sn. ....
Şekil 2-B süre:.....sn. ....
Şekil 2-C süre:.....sn. ....
Şekil 2-D süre:.....sn. ....
Şekil 2-E süre:.....sn. ....3.düz sayı tekrarı.

Cevaplayıcının sayıları tekrar ettiği aynı sırada sayılar yazılır.

a. 4-7-3: .....
b. 5-9-2-8: .....
c. 3-6-7-9: .....
d. 6-1-7-4-9:.....
e. 3-7-4-2-1:.....
f. 5-2-8-3-6-4:.....

4. ters sayı tekrarı. Cevaplayıcının sayıları tekrar ettiği aynı sırada sayılar yazılır.

a. 2-9:.....
b. 8-3-7:.....
c. 4-2-1: .....
d. 6-4-9-5:.....
e. 2-7-3-8:.....
f. 1-7-3-4-2:.....

5. kelime tekrarı. Cevaplayıcının kelimeleri tekrar ettiği aynı sırada ve tekrar ettiği biçimde aynen yazılır.

a. ağaç-şişe-saat-
kitap:.....
b. yatak-kağıt-üzüm-kule-
patik:.....
c. elma-tarak-yastık-kedi-kalem-
çorap:.....
d. soba-gömlek-çiçek-bardak-ayna-şişe-
masa:.....

6. Harf okuma. Okuyup okuyamadığı belirtilir. Yanlış okuduklarını ne olarak okuduğu not edilir. Okumanın toplam süresi yazılır.

A:.....	K:.....
D:.....	U:.....
C:.....	Z:.....
B:.....	h:.....
G:.....	N:.....
E:.....	l:.....
F:.....	ö:.....
İ:.....	j:.....
s:.....	Ü:.....
T:.....	Z:.....
Ş:.....	Ğ:.....

Toplam okuma süresi: .....sn

7. Şeklin aynısını bulma. 3 nolu şekiller grubu harflerin sırasına göre gösterilir, cevaplayanın seçtiği şekil işaretlenir.

7-A	a	b	c	d
7-B	a	b	c	d
7-C	a	b	c	d
7-D	a	b	c	d
7-E	a	b	c	d
7-F	a	b	c	d
7-G	a	b	c	d
7-H	a	b	c	d

8. Resim sayı eşlemesi:cevaplayıcının söylediği sayı not edilir. (doğru cevaplar parantez içinde belirtilmiştir.)

Ö: b(ayakkabı)=(2).....	a(ördek)=(5).....	c(ütü)=(4).....	
A: b(balon)=(6).....	a(lamba)=(1).....	c(köpek)=(3).....	
B: c(sepet)=(5).....	b(telefon)=(7).....	a(makara)=(2).....	
C: b(bardak)=(1).....	a(el)=(9).....	c(kuğu)=(4).....	d(üzüm)=(6).....
D: c(çekiç)=(5).....	a(atkı)=(3).....	b(kalemt)=(8).....	d(yelkenli)=(2).....
E: b(uçak)=(6).....	c(önlük)=(4).....	a(çayd.)=(7).....	d(saksı)=(1).....
F: a(pasta)=(2).....	c(çorap)=(4).....	b(kalem)=(5).....	e(inek)=(6).....
d(araba)=(8).....			

G: d(kitap)=(1)..... c(çiçek)=(9)..... e(anahtar)=(4)..... b(ev)=(3).....
a(çanta)=(7).....

9. Nesne adı-sayı eşlemesi. Cevaplayıcının sayı ile eşlediği nesne adı not edilir. (doğru cevaplar parantez içinde verilmiştir)

örnek: 5(soba)=..... 3(tencere)=..... 2(gömlek)=.....

a. 8(ceket)=..... 4(masa)=..... 3(kilim)=.....

b. 1(kürek)=..... 5(çekiç)=..... 6(koltuk)=.....

c. 2(vazo)=..... 1(fırça)=..... 7(kova)=.....

d. 9(gözlük)=..... 3(sehpa)=..... 4(tabak)=.....

5(askı)=.....

e. 5(dolap)=..... 8(karpuz)=..... 2(resim)=.....

3(kemer)=.....

10. Olay tekrar etme: her hikayede cevaplayıcının belirtilen olayı tekrar sırası not edilir. Olaydan hiç bahsetmediyse (-) ile belirtilir. Altı çizili anahtar kelimelere göre söyleniş sırası not edilir. Olayı anlatırken büyük harflerle yazılmış detaylardan bahsederse (+) işareti ile bahsettiği belirtilir. Cevaplar verilen formata hiç uymuyorsa, değiştirilerek tekrar ediliyorsa, tekrar edildiği biçim boşluğa not edilir.

1. Top oynama hikayesi

(...) Gölün kenarında top oynuyorlar.

(...)GÖL (....)TOP

(...) Topa hızlı vurdu

(...)TOP (....)HIZ

(...) Top suya düştü

(...)TOP (....)SU

(...) Dağ parçası buldular

(...) Topu aldılar

2. Merdiven Hikayesi

(...)Ali bahçedeki kayısı ağacından meyvaları toplamak için merdiveni ağaca dayadı ve çıktı.

(...)ALİ (...)BAHÇE (...)KAYISI (...)AĞAÇ (...)TOPLAMAK (...)ÇIKMAK

(...)Kardeşi İnci'ye de merdiven lazım oldu.

(...) KARDEŞİ

(...)Kayısı ağacına dayalı merdivenin boş durduğunu gördü.

(...)KAYISI (...)AĞAÇ (...)DAYALI

(...)Merdiveni aldı

(...)Kendi işini yaptı.

(...)Ali meyvaları topladıktan sonra aşağı inmek istedi.

(...)ALİ (...)MEYVA TOPLAMA SONRASI

(...)Ali ağaçtan yere düştü.

(...)AĞAÇTAN

3. Kamp Hikayesi

(...)Hakkı Bey eşi ve çocukları hafta sonunda kamp yapmak eşyalarını hazırladılar.

(...)HAKKI BEY (...)EŞİ (...)ÇOCUKLAR (...)HAFTASONU (...)KAMP

(...)Arabaya yükleyip yola çıktılar.

(...)ARABA (...)EŞYA YÜKLEME

(...)Kararlaştırdıkları kamp yerine geldiler.

(...)KARARLAŞTIRILMIŞ (...)KAMP YERİ

(...)Arabaya yükledikleri bütün eşyaları indirdiler.

(...)ARABAYA YÜKLENMİŞ

(...)Çadırlarını kurdular.

(...)Hava birdenbire bozdu ve sağanak halinde yağmur yağmaya başladı.

(...)HAVA BOZDU (...)SAĞANAK

(...)Aceleyle bütün eşyalarını toparlayıp tekrar arabaya yüklediler.

(...)ACELE (...)ARABA

(...)Evlerine geri döndüler.

4. Tavşan Hikayesi

(...)Annesi Mehmet'e bir tavşan aldı.

(...)ANNE (...)MEHMET

(...)Mehmet de tavşanına bir kümes yapmak istedi.

(...)MEHMET (...)TAVŞAN

(...)Bahçede babasının kullanmadığı sandıklardan bir tane seçti.

(...)BAHÇE (...)BABASININ KULLANMADIĞI

(...)Testereyle sandığın iki yüzünü kesti ve çıkardı.

- (....)TESTERE (....)İKİ YÜZ
(....)Tavşanına bir kapı yaptı.
(....)TAVŞAN
(....)Sandığın kestiği diğer kısmını da telle kapladı.
(....)SANDIĞIN DİĞER KISMI
(....)Sonra da kümesi boyadı.
(....)KÜMES
(....)Tavşanını içine koydu
(...)Besledi.

11. Çıkarım Yapma: Cevaplayıcının sorulara verdiği cevaplar aynen not edilir.

1. a. Yanlarına ne tür giysiler almalılar ?

.....
.....

2. a.Çamaşır deterjanı nerede olabilir?

.....
.....

b.Gülseren hanımın çarpıştığı diğer hanımda fazladan ne çıkmış olabilir?

.....
.....

c.Gülseren hanımın evinde yeterince çamaşır deterjanı var mıymış?

.....
.....

12.Sayma. Cevaplayıcının saydığı şekilde, söylediği tüm sayılar, söylediği sırada not edilir.

- a. 1-
12:.....
- b. 24-
31:.....
- c. 165-
173:.....
- d. 998-
1005:.....
- e. 13456-
14461:.....

13. Aritmetik. Cevaplayıcının cevapları not edilir.

1. yıldızlar: a:..... b:..... toplam söylediği sayı:.....
i. (....)toplamayı akıldan yaptı
ii. (....)toplamayı yıldızları sayarak yaptı
iii. (....)toplamayı parmak ile yaptı
2. kaç yumurta:.....
3. yeterli bardak var mı?:.....
i. artacak mı: .....
- ii. kaç tane artacak:.....
4. 500.000 X 6:.....
5. toplama (sözle söylediği cevap yazılır, işlemi yapma süresi not edilir)
i. 12+33=..... süre: .....sn

ii. $29+35=$ ..... süre: .....sn

14. Resim sıralama: cevaplayıcının resimleri hangi sırada dizdiği not edilir

1. sıra-a:..... süre: .....sn
sıra-b:..... süre: .....sn
2. sıra:..... süre: .....sn
3. sıra:..... süre: .....sn
4. sıra:..... süre: .....sn

15. Sözcük anlamları

- 1.Saat :.....
2.Göçmek :.....
3.Becerikli :.....
4.Düzenlemek :.....
5.Mutlu :.....
6.Kumar :.....
7.Uyarmak :.....
8.Mağara :.....
9.Hasret :.....
10.Anı :.....
11.Çaba :.....
12.Endişe :.....
13.Tasarlamak :.....
14.Yüceltmek :.....
15.Sözcük :.....
16.Hain :.....
17.Varlık :.....
18. Kurnaz :.....
19.Masum :.....
20.Uysal :.....
21.Nimet :.....
22.Adak :.....
23.Yöneltmek :.....

24.Yadigar : .....

25.İnsaf : .....

26.Onur : .....

27.Rekabet : .....

16. Zıt anlamlı kelimeler

Uzak	-	Yakın	:	.....
Genç	-	Yaşlı	:	.....
Geniş	-	Dar	:	.....
Ölü	-	Canlı	:	.....
Cimri	-	Cömert	:	.....
Kibar	-	Kaba	:	.....
Kazanç	-	Kayıp	:	.....
Alt	-	Üst	:	.....
Zor	-	Kolay	:	.....
Giyinik	-	Çıplak	:	.....
Heyecanlı	-	Sakin	:	.....
Doldurmak	-	Boşaltmak	:	.....
Üzölmek	-	Sevinmek	:	.....
Giriş	-	Çıkış	:	.....
Gerçek	-	Sahte (yalan)	:	.....
Savaş	-	Barış	:	.....
Tanıdık	-	Yabancı	:	.....
Özel	-	Genel	:	.....

17. Seriyi hangi şeklin tamamlayacağını bulma. Cevaplayanın işaret ettiği şekil işaretlenir.

17-Ö	a	b	c	d

17-A	a	b	c	d

17-B	a	b	c	d

17-C	a	b	c	d

17-D	a	b	c	d

18. Uydurulmuş kelimeler

Hikaye A:

Ece dün okuldan sarmıkışlarıyla (.....) pikniğe gitti. Pikniği Ece'nin matematik mesmeneti (.....) düzenlemişti. Bir gün öncesinden Ece'nin annesi çok güzel yiyecekler tapıllamıştı (.....).

Piknik günü Ece çok kenil (.....) uyandı. Çünkü piknik şotusu (.....) erken hareket edecekti. Bütün yiyeceklerini piknik şetesine (.....) koydu. Mavi bir şatlotokla (.....) beyaz bir gömlek giydi. Altına da rahat olsun diye mekir (.....) ayakkabılarını giydi.

Piknik otobüsü saat yedide sayıldı (.....). Ama piknik yeri çok tacıktı (.....). Bu yüzden saat onda piknik yerine petildiler (.....). Ece ve sarmıkışları (.....) çok acıkmışlardı. Hemen yiyeceklerini tapıllayıp (.....) yediler. Yemekten sonra çok güzel nopallar (.....) oynadılar.

Ece eve döndüğünde çok zanıldı (.....). Küçük majısı (.....) onu bekleyememiş uyumuştı. Ece olup biteni annesine anlattı. Onun için çok şatıllı (.....) bir gündü. Erkenden şapıldı (.....).

Hikaye B:

Televizyon yararları ve zararları olan bir şeydir. Önemli bir haber alma aputu (.....) olduğu için yararlıdır. O günün önemli taşıklarıyla (.....) ilgili haberleri televizyondan öğrenebiliriz. Böylece kendi nütletimizde (.....) ve dünyada olan şeylerden haberimiz olur. Televizyonda çocuklar için nünsü (.....) filmler vardır. Bunları izlemek çocukları eğlendirir ve mosul (.....) eder.

Televizyondaki bazı şeyler zararlıdır. Mesela, şiddet dolu bazı citiller (.....) çocuklar için uygun değildir. Çok televizyon masıtmak (.....) gözlere zarar verir.

19.Dinleme. Cevaplayıcının sorulara verdiği cevaplar aynen yazılır.

Dinleme parçası A:

1.Ayşe Hanım nereye gidiyordu?

.....

2. Ayşe Hanım yağmurda ıslandı mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Bilinemez ( )

.....

3.Ayşe Hanım hangi meyveleri aldı?

.....

4.Ayşe Hanım ıspanak aldı mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Bilinemez ( )

.....

Dinleme parçası B:

1. Bankadan havale yapmak için vergi numaranız olması gerekiyor mu?

.....

2. Banka işlemleri dışında ne için vergi numarası gerekir?

.....

3. Vergi numarasını nereden alabilirsiniz?

.....

4. Vergi numarası için ne kadar ücret ödemeniz gerekiyor?

.....

20.Kelimeleri okuma. (Her kartı toplam okuma süresi not edilir)

b) Ak:..... b) Ata:..... c) Sırt:..... d)Abone:.....

Ze:..... Edi:..... Mısa:..... Temla:.....

Nö:..... Güç:..... Ölüm:..... Satış:..... süre:.....sn

süre:.....sn süre:.....sn süre:.....sn

f) Sigara:..... f) İnanmak:..... g) Uygulama:.....

Dafiye:..... Apıncak:..... Envezile:.....

İtiraf:..... Korumak:..... İtelemek:.....

Omurga:..... Ticaret:..... İnsanlık:.....

İtvası:..... Fabrika:..... Yeşillik:.....

Armişka:..... Hateklit:.....

süre:.....sn süre:.....sn süre:.....sn

22.Okuma parçaları. Parçanın ne kadar zamanda okunduğu yazılır. Okuma parçası ile ilgili sorulara cevaplayıcının verdiği cevaplar aynen yazılır.

Okuma Parçası A: okuma süresi :.....dk .....sn

1.Ayşe nereye gidiyordu?

.....

2. Araba Ayşe'ye çarptı mı?

.....

3.Olayda kimler zarar görmüştü?

.....

Okuma Parçası B: okuma süresi : .....dk .....sn

1.Adamın hastalığı neydi?

.....

2.Adam neden hastalandı?

.....

3.Davayı kim kazandı?

.....

4.Bu kişi dava sonunda ne kadar tazminat kazandı?

.....

5.Sigara şirketleri nasıl bir önlem aldılar?

.....

24.Yazma. Cevap formu sayfa 6 . Her kelime için kaç sn.'de okuduğu not edilir

a) Al .....sn.   b) Oda .....sn   c) Doğu .....sn   d) Uyarı.....sn

Ep .....sn

Saç .....sn

Adez .....sn

Roşuk.....sn

Ok ..... sn

Köf .....sn

Avcı .....sn

İmkan .....sn

Borç .....sn

Esans.....sn

e) Dakika.....sn

f) Kuruluş.....sn

g) Zabadire.....sn

Ostuka.....sn

Tahisel.....sn

Ortalama.....sn

Otobüs.....sn

Kocaman.....sn

Konserve.....sn

Tabiat.....sn

Eğlence.....sn

Ubdaturk.....sn

25.Sayı yazma. Cevap formu sayfa 6 . Her sayı için kaç sn.'de okuduğu not edilir

9 : ..... süre: .....sn

84 : ..... süre: .....sn

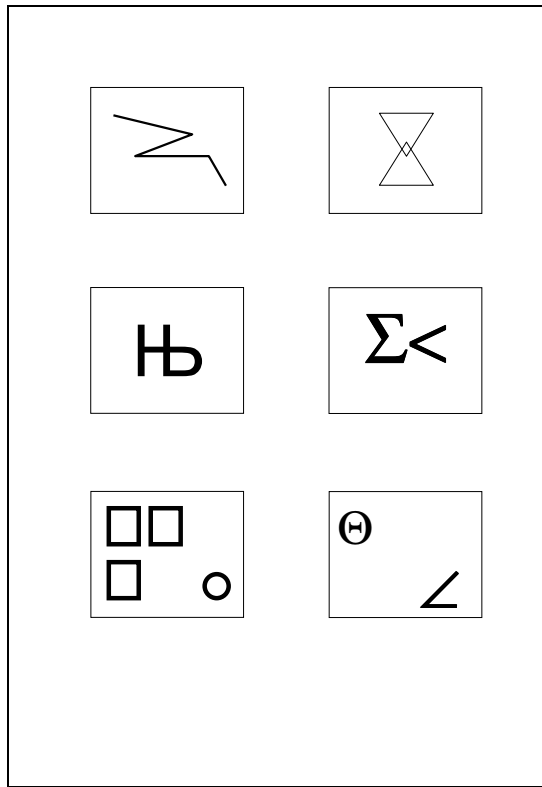
306 : ..... süre: .....sn

6439 : ..... süre: .....sn

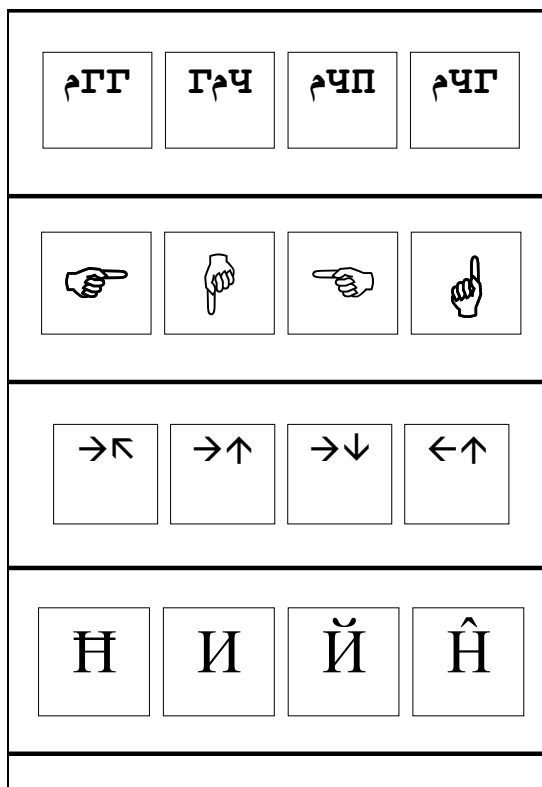
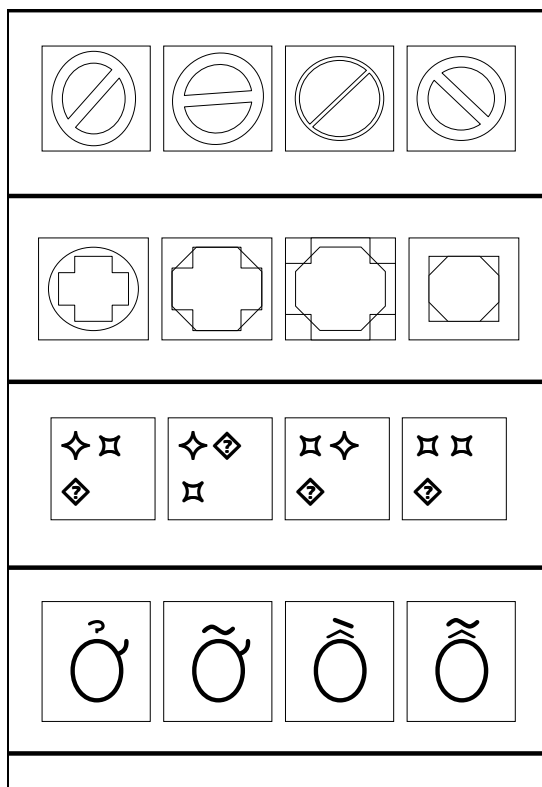
59621 : ..... süre: .....sn

100679: ..... süre: .....sn

26. Kompozisyon yazma. Cevap formu sayfa 6 .

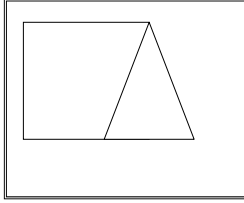

		мчг	
	→↑		
	Ӧ	Й	

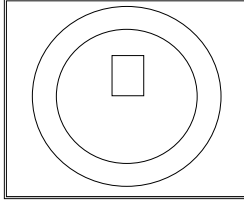

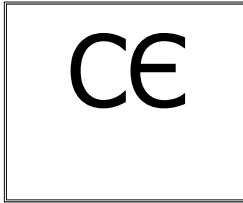
Şekil 2-A

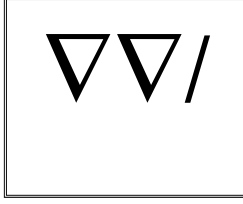
Şekil 2-B

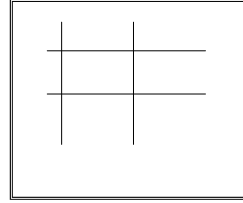
Şekil 2-C

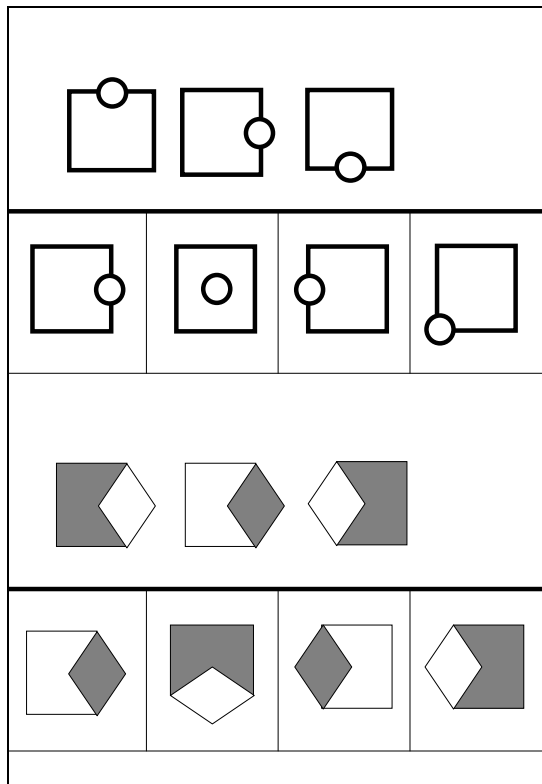
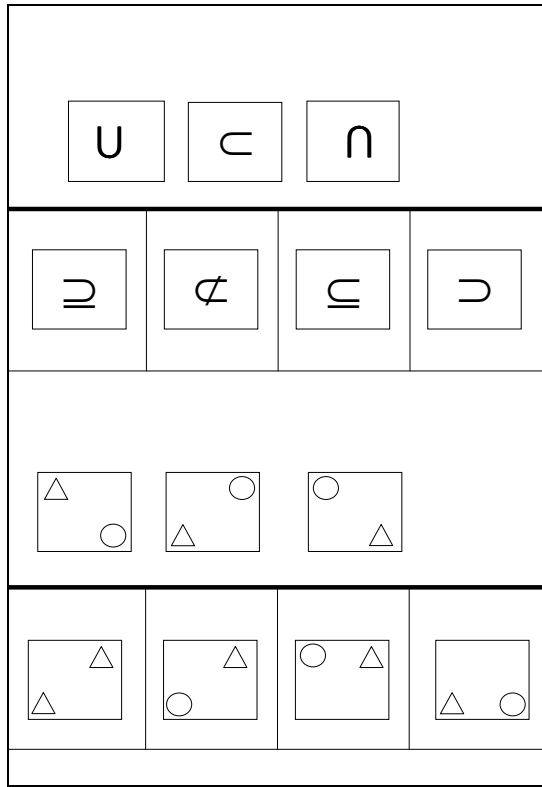

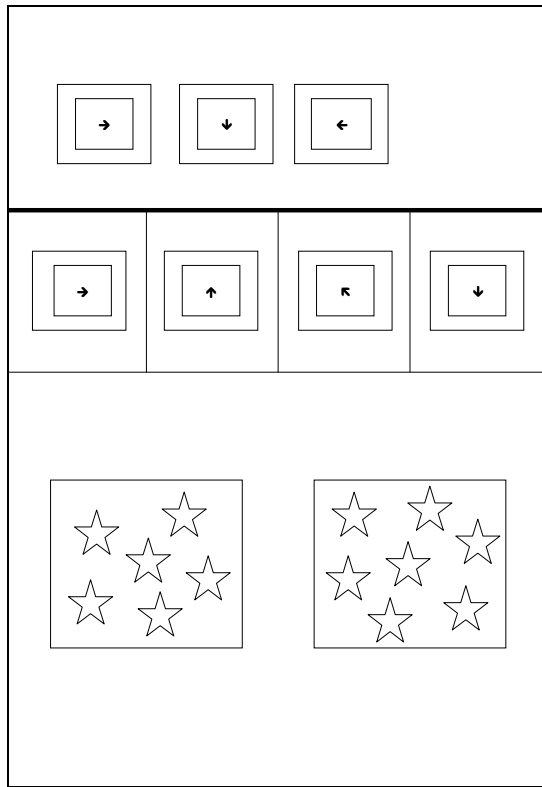
Şekil 2-D

Şekil 2-E

A	K
D	U
C	z
B	h
G	N
E	l
F	ö
i	j
s	Ü
T	z
ş	Ğ

a Ak Ze Nö	b Ata Edi Güç	c Sırt Mısa Ölüm
d Abone Temla Satış	e Sigara Dafiye İtiraf Omurga İtvası	
f İnanmak Apıncak Korumak Ticaret Fabrika Armışka	g Uygulama Envezile İtelemek İnsanlık Yeşillik Hateklit	

Ayşe okula gitmek için karşıdan karşıya geçiyordu. Tam o sırada bir gürültü duydu. Bir araba yayaya çarpmamak için aniden durmuştu. Ama kimse zarar görmemişti.

İstanbul'da yaşayan bir kişi sigara yüzünden akciğer kanserine yakalandı. Bu kişi günde iki paket sigara içiyordu. Sigara şirketine dava açtı. Açtığı davada yüz elli milyar tazminat istedi. Sigara şirketi dava sonunda bu kişinin istediği tazminatı ödedi. Bu dava, diğer sigara şirketlerini de telaşlandırdı. Çünkü, artık sigaradan kansere yakalananlar böyle davalar açabilirdi. Bu nedenle sigara şirketleri sigara paketlerinin üzerindeki "sigara sağlığa zararlıdır" yazısını büyüttü.